KSIĄŻNICA-MICHALINEUM.
SERJA II. NR. 4.

DR. ROMAN MOJSEOWICZ.

POLSKIE PRAWO PRZEMYSŁOWE

WRAZ Z ROZPORZĄDZENIEM WYKONAWCZEM,
ROZPORZĄDZENIAMI UZUPEŁNIAJĄCEMI,
ORAZ OBJAŚNIENIAMI OPŁAT STEMPLOWYCH.

W MIEJSCU-PIASTOWEM 1928.
WYDAWNICTWO KSIĄŻNICY-MICHALINEUM.

WPS–6.604

POLSKIE
PRAWO PRZEMYSŁOWE

DR. ROMAN MOJSEOWICZ.

POLSKIE PRAWO PRZEMYSŁOWE

WRAZ Z ROZPORZĄDZENIEM WYKONAWCZEM,
ROZPORZĄDZENIAMI UZUPEŁNIAJĄCEMI,
ORAZ OBJAŚNIENIAMI OPŁAT STEMPLOWYCH.

Wydz. Bibl. Prawnicza
1806141978

W MIEJSCU-PIASTOWEM 1928.
WYDAWNICTWO KSIĄŻNICY MICHALINEUM.

WYDZIAŁOWA BIBLIOTEKA PRAWNICZA
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
NR INWENTARZA
40566
SYGNATURA
IX-1967-003

TŁOCZONO W ZAKŁADACH GRAFICZNYCH TOW. ŚW. MICHAŁA ARCH.
W MIEJSCU-PIASTOWEM.

SPIS RZECZY:

Str.

1. Prawo przemysłowe z 7. VI. 1927 (Dz. U. Rzp. № 50 poz. 468.) wraz z rozp. wykonawczem z 7. XII. 1927 (Dz. U. Rzp. № 111 poz. 942.) 1
2. Rozporządzenie z 9. XII. 1927 (Dz. U. Rzp. № 111 poz. 943.) w sprawie umiejętności zawodowej do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego 136
3. Rozporządzenie z 28. XI. 1927 (Dz. U. Rzp. № 111. poz. 944.) w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych ajentów handlowych 145
4. Rozporządzenie z 30. XI. 1927 (Dz. U. Rzp. № 111. poz. 945.) o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów 154
5. Rozporządzenie z 12. XII. 1927 (Dz. U. Rzp. № 117. poz. 1003.) o ustanowieniu izb rzemieślniczych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów 156
6. Rozporządzenie z 12. XII. (Dz. U. Rzp. № 117 poz. 1004.) o ustanowieniu tymczasowych komisyj egzaminacyjnych czeladniczych przy

władzach przemysłowych II instancji na terenie m. st. Warszawy oraz województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, lwowskiego i krakowskiego . 158

PRZEDMOWA.

Polskie prawo przemysłowe wydane Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927. (Dz. U. Rz. P. № 53, poz. 486.) wraz z rozporządzeniem wykonawczem z 7. XII. 1927 (Dz. U. Rz. P. № 111. poz. 942.) i rozporządzeniami uzupełniającemi: w sprawie umiejętności zawodowej do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego z 9. XII 1927. (Dz. U. Rz. P. № 111, poz. 943.), w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych ajentów handlowych z 28. XI. 1927 (Dz. U. Rz. P. № 111, poz. 944), o ustanowieniu izb rzemieślniczych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów z 12. XII. 1927 (Dz. U. Rz. P. № 117, poz. 1003), w sprawie ustalenia w jakiej mierze świadectwo ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła (Dz. U. Rz. P. № 118 poz. 1014.) wypełnia ważną lukę w ustawodawstwie odrodzonej Polski.

Praktyka życiowa uzupełni niewątpliwie niejeden przepis ustawy, wnosząc do pierwiastka teoretycznego pierwiastek doświadczalny. Pomijając inne względy już z tego powodu prawo przemysłowe posiada nie-

zaprzeczalne walory, że ujemnostajnia polskie ustawodawstwo i to w tej dziedzinie, która oddawna domagała się unifikacji.

Zasługa to w pierwszej linji Pana Ministra Przemysłu i Handlu, inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego, który błąkające się od szeregu lat projekty wprowadził w życie.

Zbiór norm prawnych tyczących się ustawodawstwa przemysłowego oddaję — nie mając bynajmniej pretensji do naukowego opracowania — w ręce tych, którzy pragną w nim znaleźć poradnik praktycznego ujęcia przedmiotu.

W miarę sił i środków starałem się oddać pełny komplet ustawodawstwa tej dziedziny wyrażając uprzejmą prośbę do tych, w których rękach książka ta się znajdzie, ażeby krytyczne uwagi zechcieli łaskawie skierować do mnie dla uwzględnienia ich w następnych wydawnictwach.

Dr. Roman Mojseowicz

Miejsce-Piastowe, dnia 19 marca 1928 r.

OBJAŚNIENIA: Nad treścią odnośnego artykułu ustawy przemysłowej, pomieszczony jest tekst wiążącego się z nim paragrafu rozporządzenia wykonawczego. Objaśnienia tłoczone petitem, znajdują się pod tekstem rozporządzenia, względnie w odnośnikach znaczonych gwiazdką.

Prawo przemysłowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 7 czerwca 1927 r.
(Dz. U. Rzp. Nr. 53 poz. 468) oraz rozp. wykonawcze z 7. XII. 1927 Dz. U. Rzp. Nr. 111 poz. 942.
o prawie przemysłowem.

Na podstawie art. 44. ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

DZIAŁ I.

Postanowienia zasadnicze.

Art. 1. Za przemysł w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się wszelkie zatrudnienie zarobkowe lub przedsiębiorstwo, wykonywane samoistnie i zawodowo, bez względu na to, czy jest ono wytwarzające, przetwarzające, handlowe lub usługowe.

Objaśnienie ogólne.

R. W. § 1. Artykuły lub działy powołane w niniejszem rozporządzeniu bez określenia oznaczają postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Paragrafy powołane w niniejszem rozporządzeniu bez określenia oznaczają przepisy niniejszego rozporządzenia.

Do art. 1.

Rozporządzenie niniejsze z mocą ustawy obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa śląskiego, do czasu powzięcia odpowiedniej uchwały przez Sejm śląski. (art. 198).

Ponieważ ustawa nie reguluje stosunku pracy w przemyśle wobec tego obowiązujące dotychczas dzielnicowe postanowienia pozostają w mocy.

Aby zajęcie zarobkowe było przemysłem w rozumieniu nin. ustawy musi odpowiadać następujacym warunkom:

1) samoistności,
2) zawodowości,
3) zarobkowości.

Pomimo istnienia tych kryterjów nie są przemysłem zatrudnienia wymienione taxative w art. 2.

Art. 2. Nie są przemysłem w rozumieniu niniejszego rozporządzenia i przepisom jego nie podlegają:

1) rolnictwo, ogrodnictwo i leśnictwo;
2) rybołówstwo i łowiectwo;
3) przedsiębiostwa, regulowane przepisami ustaw górniczych;
4) przedsiębiorstwa, zastrzeżone ustawowo wyłącznie Państwu;

5) przedsiębiorstwa kolejowe, żeglugowe i promowe, samolotowe (żeglugi powietrznej);

6) przedsiębiorstwa i ajencje emigracyjne;

7) zakłady elektryczne, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania i rozdzielania energji elektrycznej;

8) zakłady naukowe i wychowawcze, praca zawodowa prywatnych nauczycieli i wychowawców młodzieży;

9) zakłady lecznicze, zdrojowiska i uzdrowiska, ambulatorja, lecznice zwierzęce;

10) banki, kantory wymiany, instytucje kredytowe i ubezpieczeniowe, domy składowe publiczne;

11) praca zawodowa adwokatów, obrońców sądowych, notarjuszów, inżynierów, architektów, budowniczych (techników budowlanych), geometrów, miernicznych, rzeczników patentowych;

12) działalność literacka, twórczość artystyczna, wykonywanie nakładu własnych utworów, wydawnictwo i sprzedaż czasopism;

13) praca zawodowa lekarzy, lekarzy weterynaryjnych, farmaceutów, felczerów, dentystów, techników dentystycznych, położnych, pielęgniarzy, sanitarjuszów, masażystów;

14) apteki, laboratorja bakterjologiczne i do celów djagnostyki lekarskiej, wyrób i sprzedaż surowic, szczepionek, preparatów organo-terapeutycznych oraz produktów bakteryjnych leczniczych i zapobiegających chorobom, wyrób i sprzedaż substancyj i przetworów odu-

rzających, detaliczna sprzedaż trucizn i środków leczniczych;

15) praca zawodowa zaprzysiężonych maklerów handlowych, giełdowych, wekslowych, towarowych i okrętowych;

16) przedsiębiorstwa zabaw, koncertów, przedstawień teatralnych, widowisk i innych rozrywek publicznych wszelkiego rodzaju;

17) przemysł domowy (zarobkowe zatrudnienie wytwórcze, wykonywane ubocznie i wyłącznie przy pomocy osób, należących do rodziny lub do służby domowej);

18) pośrednictwo pracy;

19) przedsiębiorstwa detektywów prywatnych;

20) biura próśb i podań;

21) handel takiemi przedmiotami i taką bronią i amunicją, które służą wyłącznie do celów wojennych;

22) przedsiębiorstwa, majace na celu pośrednictwo przy sprzedaży ziemi oraz prowadzenie parcelacji, osadnictwa i regulacyj rolnych na terenach, położonych poza granicami miast.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi, w jakich granicach rozporządzenie niniejsze mieć będzie zastosowanie do przedsiębiorstw państwowych oraz przemysłowej pracy publicznych zakładów naukowych, zakładów karnych i poprawczych.

Do art 2.

Zajęcia wymienione w art. 2. uregulowane są przeważnie dzielnicowemi ustawami, które zatem pozostają w mocy.

Art. 3. Prowadzenie przemysłu jest wolne i dozwolone każdemu, o ile rozporządzenie niniejsze nie przewiduje w tym względzie wyjątków lub ograniczeń.

Prawa prowadzenia przemysłu, nabyte na podstawie dotychczasowych przepisów, pozostają w mocy.

Rozporządzenie niniejsze nie narusza uprawnień przemysłowych z ustawy o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Do art. 3.

Ze względu na brak odnośnego postanowienia w ustawie fakt poprzedniego ukarania za zbrodnię lub występek nie stanowi przeszkody do uzyskania uprawnienia przemysłowego o stałej siedzibie.

Kwestja ta stanowi jednak powód odmowy wydaniu koncesji, o ile się łączy z niebezpieczeństwem dla interesu publicznego lub ma wpływ na bezpieczeństwo Państwa. (art. 10). Przy przemysłach okrężnych wydanie licencji w tych wypadkach zależne jest od swobodnej oceny władzy przemysłowej. (art. 52).

Zasadniczym wymogiem samodzielnego prowadzenia przemysłu jest pełnoletność lub równoznaczne z tem upełnoletnienie, oraz własnowolność, jeżeli chodzi o rozporządzanie majątkiem.

Art 4. Przy prowadzeniu przemysłu cudzoziemiec korzysta z równych praw z obywatelami Państwa Polskiego, jeżeli w jego ojczystym kraju obywatel polski wzajemnie używa równych praw z obywatelami miejscowymi.

Wzajemność winna być stwierdzona powołaniem się na umowy międzynarodowe. Jeżeli cudzoziemiec nie może udowodnić wzajemności w powyższy sposób, o dopuszczeniu go do nabycia uprawnienia przemy-

słowego i prowadzenia przemysłu orzeka Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Spraw Zagranicznych i Spraw Wewnętrznych po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej lub rzemieślniczej.

Postanowienia szczegółowe.

Do art. 4.

R. W. § 2. Za cudzoziemca uważa się każdego, kto nie posiada obywatelstwa polskiego.

Obywatel państwa, z którem Rzeczpospolita nie zawarła umowy (traktatu, konwencji), winien, starając się o dopuszczenie go do nabycia uprawnienia przemysłowego i prowadzenia przemysłu w Polsce, dołączać z reguły do swego podania pisemne, potwierdzone przez polskie przedstawicielstwo, oświadczenie kompetentnych władz swego ojczystego kraju co do sposobu, w jaki traktuje się w tym kraju obywateli polskich w zakresie nabywania uprawnień przemysłowych i prowadzenia przemysłu.

Specjalne przepisy, normujące warunki udzielania spółkom zagranicznym pozwolenia na działalność w Rzeczypospolitej zachowują swą moc.

Do art. 4.

Ustawa dozwala jednak odmówienia licencji na przemysł okrężny obcokrajowcowi, ze względu na poważny interes Państwa (art. 51.)

Ustawodawca domaga się wykazania się przez cudzoziemca tylko i wyłącznie dowodem t. zw. wzajemności formalnej, przez powołanie się na traktaty państwowe.

Nabycie nieruchomości przez obcokrajowców normuje ustawa z 24. III. 1920 (Dz. U. Rzp. № 31. poz. 178.).

Art. 5. W przedsiębiorstwach przemysłowych, należących do osób niezdolnych do działań prawnych i do małoletnich, winni być ustanowieni zastępcy, posiadający ustawowe warunki samoistnego prowadzenia przemysłu. Przepis ten nie stosuje się do małoletnich, którzy na mocy szczególnych przepisów są zdolni do działań prawnych.

Przy nabywaniu uprawnienia i prowadzeniu przemysłu osoby prawne winny zastosować się do przepisów niniejszego rozporządzenia; w szczególności winny ustanowić zastępcę, posiadającego ustawowe warunki prowadzenia przemysłu.

Do art. 5.

R. W. § 3. O ustanowieniu zastępców, o których mowa w art. 5, należy zawiadomić władzę przemysłową I instancji podając imię, nazwisko, wiek i przynależność państwową zastępcy. W odniesieniu do przemysłu koncesjonowanego i rzemiosła należy jednocześnie wykazać, że zastępca posiada ustawowe warunki samoistnego prowadzenia takiego przemysłu.

Zastępcy ci odpowiadają wobec władzy przemysłowej za prowadzenie przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem i z przepisami wydanemi w wykonaniu tego rozporządzenia.

Do art. 5.

Sposób oznaczenia przemysłu w wypadku zastępstwa masy spadkowej i upadłości (konkursowej) unormowany jest w art. 34

O mianowaniu zastępcy, wydzierżawieniu przedsiębiorstwa, uprawnieniach i obowiązkach dzierżawcy traktuje art. 38.

Art. 6. Niezależnie od ograniczeń, wynikających z niniejszego roporządzenia, prowadzenie przemysłu podlega przepisom ustaw podatkowych, celnych, o wyłącznościach państwowych, o ochronie pracy, przepisom bezpieczeństwa i spokoju publicznego, sanitarnym, weterynaryjnym, budowlanym, ogniowym, drogowym, kolejowym, wodnym, probierczym, o kotłach parowych, miarach, wreszcie przepisom, tyczącym się osób wojskowych i cywilnych funkcjonarjuszów państwowych.

DZIAŁ II.

Przemysł ze stałą siedzibą.

A. Przepisy ogólne.

Art. 7. Kto rozpoczyna prowadzenie przemysłu ze stałą siedzibą, nie należącego do przemysłów koncesjonowanych (art. 8), winien donieść o tem równocześnie władzy przemysłowej I instancji, która potwierdzi bezzwłocznie odbiór zgłoszenia.

W doniesieniu (zgłoszeniu) należy podać:

1) imię, nazwisko, wiek, przynależność państwową i miejsce zamieszkania rozpoczynającego przemysł;

2) rodzaj przemysłu z możliwie dokładnem określeniem przedmiotu przedsiębiorstwa;

3) miejsce prowadzenia przemysłu (siedzibę, lokal);

4) firmę przedsiębiorstwa.

Osoby prawne winny podać dane wskazane pod liczbą 2 — 4.

O ile przemysł ma być prowadzony przez zastępcę lub dzierżawcę, należy podać także dane, tyczące się jego osoby.

Do art. 7.

Zamierzający prowadzić przemysł domagać się może poświadczenia zgłoszenia przemysłu (rubrum). Kartę przemysłową, o ile chodzi o przemysł rzemieślniczy winna wydać władza przemysłowa w ciągu dni 30. (art. 147).

Po wydaniu potwierdzenia zgłoszenia przemysłu władza bada czy petent posiada warunki do samodzielnego prowadzenia tegoż. (art. 3).

Art. 8. Następujące rodzaje przemysłu wolno prowadzić dopiero po uzyskaniu koncesji:

1) przedsiębiorstwa instalacyj wodociągowych, gazowych, elektrycznych;

2) przemysł kominiarski;

3) wyrób i sprzedaż wszelkiego rodzaju materjałów i przedmiotów pyrotechnicznych i wybuchowych;

4) wyrób i sprzedaż broni i amunicji;

5) wyrób i sprzedaż statków powietrznych;

6) przemysł gospodni (hotele, domy zajezdne, pensjonaty, utrzymywanie lokali gier w karty);

7) przedsiębiorstwa, pośredniczące w nabywaniu biletów podróży kolejami, okrętami i t. p., w ekspedjowaniu bagażu podróżujących oraz w ułatwianiu wszelkiego rodzaju udogodnień w podróży;

8) przedsiębiorstwa, trudniące się dochodzeniem roszczeń, powstających z umowy o przewóz towarów, do zarządów kolejowych i innych zakładów przewozowych;

9) przedsiębiorstwa informacyjne o stosunkach kredytowych i zdolności płatniczej przemysłowców i innych osób;

10) handel starzyzną (handel używanemi już ubraniami, używanem obuwiem, używaną bielizną i pościelą i innemi używanemi przedmiotami z tkanin i metalu, o ile przedmioty te nie przedstawiają wartości artystycznej lub historycznej);

11) przemysł zastawniczy (udzielanie pożyczek na zastaw ruchomości);

12) przedsiębiorstwa sprzedaży ruchomości w drodze przetargu (sale licytacyjne);

13) przemysł oprawczy (rakarski).

Do art. 8.

Na przemysły wyliczone w punktach: 1, 2, 3. 4, 8, w celu uzyskania koncesji, wykazać się należy dowodem umiejętności zawodowej. (art. 9).

Koncesje wymienione w punktach: 3, 4, 5, 7, 8, 9, i 11, wydaje władza przemysłowa wojewódzka (art. 132) pozostałe natomiast władza przemysłowa I instancji.

Art. 9. Podanie o udzielenie koncesji należy wnieść do władzy przemysłowej I instancji. Podanie winno zawierać dane określone w art. 7 ust. 2—4. Ubiegający się o koncesję na prowadzenie przemysłów, wymienionych w art. 8 l. 1, 2, 3, 4 i 8, winien wykazać odpowiednią umiejętność zawodową.

W jaki sposób wykazuje się umiejętność zawodową, ustali w drodze rozporządzenia Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami po uprzedniem wysłuchaniu opinji izb przemysłowo - handlowych.

W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza przemysłowa wojewódzka na wniosek izby przemysłowo - handlowej może zwolnić ubiegającego się o koncesję od obowiązku wykazania umiejętności zawodowej w sposób, przepisany na podstawie ust. 2, jeżeli w inny sposób, według uznania władzy wystarczający, zostanie wykazane nabycie biegłości i wiadomości, potrzebnych do prowadzenia danego przemysłu.

Do art. 9.

Sposób wykazania się umiejętnością zawodową, do prowadzenia przemysłów koncesjonowanych, normuje Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 9. XII. 1927. (Dz. U. Rzp. № 111. poz. 943.) dołączone do niniejszego zbioru.

Dyspenzy w przemysłach koncesjonowanych udziela władza przemysłowa wojewódzka na wniosek izby przemysłowo - handlowej i natomiast w przemysłach rzemieślniczych bez takiego wniosku na podstawie własnej swobodnej oceny. (art. 146.)

Art. 10. Z uwagi na interes publiczny lub bezpieczeństwo Państwa można odmówić udzielenia koncesji na przemysły, wymienione w art. 8, po zasięgnięciu opinji właściwej izby przemysłowo - handlowej.

Do art. 10.

Sam fakt prawomocnego ukarania za zbrodnię lub występek – ze względu na brak pozytywnego przepisu ustawy — nie

stanowi przeszkody do uzyskania koncesji. Jeżeli jednak poprzednie kary petenta mogą mieć wpływ na ocenę interesu publicznego lub bezpieczeństwa Państwa w znaczeniu ujemnem, władza przemysłowa może odmówić wydania koncesji. (Obacz uwagi do art. 3.) Z tych samych względów i siedziba przedsiębiorstwa koncesyjnego może stanowić powód odmowy wydania koncesji.

Art. 11. Jeżeli nie zachodzą żadne przeszkody ustawowe co do osoby, przemysłu, siedziby (lokalu), względnie przeszkody, uzasadniające zastosowanie art. 10, właściwa władza przemysłowa (art. 131 i 132 ust. 1 l. 3) udzieli koncesji na prowadzenie przemysłu.

Art. 12. Z ważnych powodów natury gospodarczej może Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami wyłączyć w drodze rozporządzenia poszczególne rodzaje lub gałęzie przemysłów, wymienionych w art. 8, z pod przymusu koncesyjnego.

Przed wydaniem takiego rozporządzenia należy zasięgnąć opinji izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych.

B. Zakłady przemysłowe.

Art. 13. Zakładami przemysłowemi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są zarówno budowle, lokale, jak wszelkie inne miejsca, służące stale do prowadzenia przemysłu, i to bez względu na to, czy są w tym celu zaopatrzone w maszyny albo w specjalne urządzenia.

Do art. 13.

Władza winna stwierdzić, czy zakład przemysłowy odpowiada wymogom przepisów sanitarnych, budowlanych, ogniowych, bezpieczeństwa publicznego, względom na moralność i t. p.

Art. 14. Dla urządzenia zakładu przemysłowego jest wymagane uprzednie zatwierdzenie przez władzę przemysłową projektu urządzenia, jeżeli zakład przemysłowy będzie używał specjalnych palenisk lub napędu mechanicznego, albo też jeżeli zakład z powodu swego położenia lub wykonywanego w nim przemysłu może w znacznej mierze zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, a przedewszystkiem życiu i zdrowiu sąsiadów, lub też może ich narażać na szkody i specjalne uciążliwości z powodu hałasu, wyziewów i t. p.

Projekt urządzenia zakładu zatwierdza władza przemysłowa I instancji, o ile nie chodzi o zakłady przemysłowe, co do których decyzja jest zastrzeżona kompetencji władz wyższych (art 16 i 132).

Minister Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzenia zwolnić poszczególne kategorje zakładów przemysłowych od obowiązku składania projektów urządzenia do zatwierdzenia.

Do art. 14.

Ze względu na: a) prawa osób trzecich, które mogą być naruszone skutkiem szkodliwego oddziaływania ruchu zakładu przemysłowego; b) bezpieczeństwo ruchu w zakresie policji budowlanej, ogniowej i sanitarnej; c) prawo wodne (art. 15.) wymagany jest t. zw. kansens przemysłowo-policyjny.

Zezwolenie władz budowlanych i wodnych objęte być winno wspólą decyzją, gdy ta sama władza jest kompetentną do

wydania decyzji; o ile natomiast nie posiada w tym kierunku uprawnienia, zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu uzależnia od uzyskania przez przemysłowca zezwoleń budowlanych i wodno-prawnych właściwych władz. (art. 15).

Niezależnie od uzyskania koncensu przemsł-policyjnego, winien przemysłowiec uzyskać osobiste uprawnienie na mający się prowadzić przemysł. Ponieważ pozwolenie na urządzenie zakładu przemysłowego ma charakter ściśle rzeczowy (przywiązany do objektu) zmiana właściciela zakładu nie powoduje konieczności wyjednania ponownego zezwolenia.

Art. 15. Jeżeli dla urządzenia zakładu przemysłowego zachodzi potrzeba wykonania budowli lub innych urządzeń, na których wykonanie w myśl przepisów budowlanych lub wodnych potrzeba osobnego zezwolenia, to, o ile ta sama władza jest powołana do zatwierdzenia projektu urządzenia zakładu przemysłowego i do udzielenia zezwoleń budowlanych lub wodno-prawnych, winna zatwierdzenie projektu i udzielenie odnośnych zezwoleń załatwić jedną wspólną decyzją.

Jeżeli władza przemysłowa, powołana do zatwierdzenia projektu urządzenia zakładu przemysłowego, nie jest równocześnie powołana do udzielenia zezwoleń, o których mowa w poprzednim ustępie, uzależni zatwierdzenie projektu urządzenia od uzyskania wymaganych zezwoleń budowlanych lub wodno-prawnych.

Do art. 15.

Jeśli zakład przemysłowy używać ma popędowej siły wodnej wówczas przedsiębiorca do podania o wydanie ze-

zwolenia na urządzenie zakładu dołączyć winien plany i obliczenia techniczne po myśli ustawy wodnej z 19. IX. 1922 Dz U. Rzp. № 102 poz. 936.

Władza przemysłowa w miarę możności przeprowadza dochodzenia równocześnie z dochodzeniami wodno - prawnemi. O ile dochodzenia w sprawie uprawnienia wodnego nie są ukończone, władza przemysłowa uzależnia wydanie decyzji od uzyskania odnośnego uprawnienia wodnego.

Art. 16. Zakłady przemysłowe, których projekty urządzenia zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka przy przestrzeganiu postępowania określonego w artykułach 17 do 26 włącznie, są następujące:

bielniki, wykańczalnie i drukarnie tkanin;
farbiarnie przędzy i tkanin;
sortownie gałganów i starzyzny;
wapienniki, piece do wypalania gipsu, alabastru i błyszczów;
huty szkła, wytwórnie kryształów i zwierciadeł;
wytwórnie wyrobów kauczukowych i gumowych;
wytwórnie ceraty;
warzelnie asfaltu;
warzelnie smoły;
wytwórnie papy smołowcowej;
dystylarnie węgla kamiennego i brunatnego, torfu i żywicy;
dystylarnie oraz rafinerje olejów mineralnych, wytwórnie gazoliny;
gazownie;
palarnie sadzy;
wytwórnie kwasu solnego, azotowego i siarkowego;

wytwórnie nawozów sztucznych;
wytwórnie chemikaljów i laboratorja chemiczne;
zakłady do przerabiania oleju, wytwarzania pokostów, lakierów i farb;
zakłady do nasycania drzewa;
wytwórnie celulozy;
wytwórnie celuloidu i fabryki wyrobów celuloidowych;
wytwórnie tapet;
rzeźnie;
zakłady do przeróbki zwłok zwierzęcych (oprawiska, rakarnie);
zakłady do przeróbki kości i wszelkich odpadków zwierzęcych;
garbarnie, zakłady do solenia i suszenia skór surowych, do wyprawy skór i futer, oraz farbowania tychże;
topialnie łoju;
wytwórnie prochu strzelniczego, ogni stucznych i wszelkich środków i materjałów zapalajacych, wybuchowych i rozsadzających;
wytwórnie krochmalu;
wytwórnie syropu kartoflanego;
huty, odlewnie żelaza i innych metali, kuźnie mechaniczne, stalownie, walcownie;
kotlarnie, fabryki maszyn i żelaznych konstrukcyj budowlanych, łańcuchów, drutu i gwoździ;
zakłady do ołowiania, cynkowania i cynowania;
wszelkie zakłady przemysłowe, działające przy

pomocy silników parowych, elektrycznych, spalinowych, o ile moc tych silników przekracza siłę 10 koni mechanicznych, lub działające przy pomocy siły wodnej.

Minister Przemysłu i Handlu może listę zakładów przemysłowych, ustaloną w ust. 1, zmieniać w drodze rozporządzenia w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami z mocą obowiązującą w całem Państwie lub na poszczególnych obszarach administracyjnych.

Na zasadzie poprzedzającego ustępu zatwierdzanie projektów urządzania poszczególnych kategoryj zakładów przemysłowych, określonych w ust. 1, może być przekazane władzom przemysłowym I instancji z zastrzeżeniem przestrzegania postanowień art. 17 do 27.

Do art. 16.

R. W. § 4. Na obszarze Spisza i Orawy oraz województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przekazuje się władzy przemysłowej I instancji — z zastrzeżeniem przestrzegania postanowień art. 17 do 27 — zatwierdzanie projektów urządzenia zakładów przemysłowych, należących do kategoryj wymienionych w art. 16, z wyjątkiem zakładów działających przy pomocy siły wodnej.

Art. 17. Ubiegający się o zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu przemysłowego, podlegającego postanowieniom art. 16, winien złożyć właściwej władzy przemysłowej (art. 16 i 132) plany urządzenia zakładu oraz szkic sytuacyjny, na ktorym winny być uwidocznio-

ne zabudowania gruntów sąsiednich. W wypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. 1, należy przedłożyć władzy przemysłowej wszelkie wymagane przez przepisy budowlane lub wodne plany, projekty i obliczenia. Władza przemysłowa zbada niezwłocznie, czy podanie odpowiada warunkom tego artykułu i nie później, niż w ciągu dni 7 po otrzymaniu podania, wezwie w razie potrzeby stronę do uzupełnienia danych, potrzebnych do jasnego zobrazowania położenia i urządzenia zakładu.

Kto chce zapobiec, ażeby pewne szczegóły urządzenia i fabrykacji, będące tajemnicą jego przedsiębiorstwa, nie dostały się do wiadomości publicznej wskutek postępowania, przepisanego w artykułach następujących, dołącza co do tych szczegółów osobne opisy i plany, zaopatrując je dopiskiem: „tajemnica przedsiębiorstwa".

Do art. 17.

R. W. § 5. Niezależnie od specjalnych wymagań odnoszących się do jakości i formy planów, projektów i opisów, żądanych przez przepisy budowlane lub wodne, do podania należy dołączyć plany i szkic sytuacyjny, poświadczone za zgodność przez władzę budowlaną, oraz opis fabrykacji, określając w dokładny sposób:

a) wielkość placu, na którym zakład ma być urządzony, oraz rozkład istniejących na placu budynków,
b) nazwiska właścicieli gruntów sąsiednich,
c) odległość przeznaczonego na zakład budyn-

ku lub projektowanych urządzeń od granic sąsiednich placów, stojących na nich budynków oraz najbliższych ulic i dróg publicznych,

d) wysokość i rodzaj sąsiednich budynków, o ile zakład przemysłowy ma mieć paleniska,

e) położenie, wielkość i rodzaj budowli projektowanego zakładu przemysłowego, przeznaczenie poszczególnych pomieszczeń budowli i ich urządzeń a zwłaszcza rozmieszczenie silników, głównych urządzeń wytwórczych, maszyn roboczych, pędni względnie przewodów energji,

f) przedmiot i przybliżoną skalę wytwórczości, zasady sposobu produkcji oraz konstrukcji zastosowanych aparatów, rodzaj gazów powstających przy produkcji i środki mające zapobiegać ich wydzielaniu się, rodzaj stałych odpadków i odcieków tudzież sposób ich usuwania, oraz wykaz urządzeń z zakresu higjeny i bezpieczeństwa pracy z zaznaczeniem tychże w miarę możności na planach budowlanych,

g) przewidywaną normalną ilość pracowników.

Przy wytwórniach i składach prochu, materjałów wybuchowych i zapalających (kapiszonów, lontów) oraz składach olejów mineralnych należy nadto podać rodzaje i ilości materjałów przerabianych lub przechowywanych w poszczególnych pomieszczeniach.

Do art. 17.

Ustawodawca w ochronie tajemnicy przedsiębiorstwa zabezpieczonej w ust. 2. nin. artykułu nakłada równocześnie obo-

wiązek wstrzymania się od naśladownictwa, zarówno urządzeń jak i sposobów fabrykacji na czas jak długo tajemnica spoczywa w rękach odnośnego przedsiębiorstwa, na wszystkich członków biorących udział w rozprawie o zatwierdzenie zakładu (art. 21. ust. 3).

Art. 18. W załatwieniu podania, odpowiadającego w zupełności warunkom art. 17, władza przemysłowa zawiadomi bezzwłocznie o zamierzonem urządzeniu zakładu przemysłowego urząd gminny właściwy dla miejsca zakładu w celu uzyskania jego opinji, która winna być nadesłana w ciągu 10 dni.

O ile w powyższym terminie nie wniesiono zarzutów, władza przemysłowa zbada z urzędu, czy projektowany zakład nie będzie zagrażał życiu i zdrowiu pracowników i sąsiadów albo narażał ogółu na szkody i specjalne uciążliwości.

W wypadkach, przewidzianych w art. 15 ust. 1, władza przemysłowa przeprowadzi zarazem wszelkie czynności, wymagane przez przepisy ustawy budowlanej lub wodnej, przestrzegając, aby przepisane temi ustawami dochodzenia były o ile możności przeprowadzone łącznie z dochodzeniem w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia.

Stosownie do wyników badania władza przemysłowa poweźmie po wysłuchaniu opinji zainteresowanych władz decyzję zgodnie z temi przepisami ustawowemi (w szczególności budowlanemi, wodnemi, sanitarnemi, weterynaryjnemi i bezpieczeństwa pracy), jakim dany zakład podlega ze względu na położenie

i rodzaj. W razie zatwierdzenia projektu władza przemysłowa określi szczegółowo warunki, od których spełnienia czyni się zależnem urządzenie i uruchomienie zakładu.

Decyzja winna być powzięta w terminie dni 30, licząc od dnia złożenia podania lub jego uzupełnienia (art. 17).

Do art. 18.

R. W. § 6. Władza przemysłowa, zawiadamiając urząd gminny o zamierzonem urządzeniu zakładu przemysłowego, udziela mu do przejrzenia jeden egzemplarz planu sytuacyjnego i jeden egzemplarz opisu. Przepisany w art. 18 ust. 1 10-dniowy termin dla opinji urzędu gminnego liczy się od dnia następującego po dniu wysłania przez władzę przemysłową odnośnego zawiadomienia.

Jeżeli sprawa pozwolenia budowlanego lub wodnoprawnego nie da się załatwić równocześnie z wydaniem dycyzji co do projektu urządzenia zakładu przemysłowego, gdyż dla dochodzeń przewidzianych przez przepisy budowlane lub wodne jest ustalony według tych przepisów termin dłuższy, niż według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem dla zatwierdzenia projektu urządzenia zakładu przemysłowego, — wówczas władza przemysłowa bądź wstrzymuje się z wydaniem przedsiębiorcy decyzji w przedmiocie zatwierdzenia zakładu przemysłowego aż do ukończenia dochodzeń budowlanych lub wodnoprawnych, bądź wydaje na żądanie przedsiębiorcy osob-

no decyzję przemysłową zastrzegając w niej analogicznie do postanowienia art. 15 ust. 2, że urządzenie odnośnego zakładu przemysłowego uzależnia się od poprzedniego uzyskania przepisanego pozwolenia budowlanego lub wodno-prawnego.

W odniesieniu do zakładu przemysłowego mającego na celu produkcję takich artykułów, których wyrób wymaga według ustawowych przepisów specjalnego pozwolenia właściwej władzy (np. narzędzi mierniczych, kart do gry, surogatów tytoniowych, spirytusu, octu, wódek gatunkowych, surogatów produktów spożywczych i t p.) władza przemysłowa zatwierdzając projekt uzależni urządzenie lub uruchomienie od uprzedniego uzyskania przez przedsiębiorcę tego specjalnego pozwolenia.

Do art. 18.

W orzeczeniu zatwierdzającem urządzenie zakładu przemysłowego, może władza uwarunkować ruch tegoż od spełnienia zarządzonych środków, mających na celu zabezpieczenie pod względem ogniowym, sanitarnym, budowlanym i t. p.

Warunkom takim podlegają w pierwszej linji zakłady przemysłowe:

a) niebezpieczne pod względem ogniowym,

b) używające silników elektrycznych, parowych lub ropnych o znaczniejszej mocy,

c) produkujące środki spożywcze, masowej konsumcji,

d) uciążliwe dla sąsiadów, ze względu na system produkcji.

W związku z łączącymi się uciążliwościami dla sąsiadów zakładu przemysłowego art. 19. przewiduje możność podniesienia zarzutów przed rozprawą. W tym celu o zamierzonym uruchomieniu zakładu przem, winien urząd gminny sposobem w miejscu

stosowanym, ogłosić termin rozprawy, z wezwaniem do zgłaszania uzasadnionych zarzutów przeciw urządzeniu projektowanego zakładu, podając równocześnie nazwisko przedsiębiorcy, przedmiot przedsiębiorstwa, miejsce powstać mającego zakładu oraz wskazać gdzie i w jakim czasie można przeglądać plany zakładu.

Specjalnego zezwolenia na uruchomienie zakładu, przemysłowiec nie potrzebuje — o ile urządził go zgodnie z zatwierdzonym projektem, co władza przemysłowa może każdocześnie stwierdzić na podstawie art. 24. ust. 2.

Art. 19. O ile podniesiono zarzuty natury prywatno-prawnej, należy je wymienić w piśmie, zatwierdzającem projekt, z odesłaniem strony na drogę sądową; zarzuty takie nie mogą być powodem odmowy albo odroczenia zatwierdzenia projektu urządzenia zakładu przemysłowego.

O ile podniesiono inne zarzuty, zarządza się rozprawę celem wyczerpującego omówienia ich ze stronami; następnie po przeprowadzeniu badania wydaje się decyzję zgodnie z postanowieniami art. 18 w terminie dni 30, licząc od dnia złożenia podania lub jego uzupełnienia (art. 17).

Do art. 19.

R. W. § 7. Jeżeli decyzję przemysłową wydaje się łącznie z decyzją wodno-prawną, należy odnośnie do zarzutów natury prywatno-prawnej uwzględnić także odpowiednie przepisy ustawy wodnej.

Art. 20. O ile właścicielowi lub posiadaczowi gruntu przysługuje prawo obrony przeciw szkodom i specjalnym uciążliwościom, wynikającym z ruchu

zakładu przemysłowego, urządzonego na gruncie sąsiednim, nie można domagać się w powództwie unieruchomienia zakładu, jeżeli zakład odpowiada co do urządzenia projektowi, zatwierdzonemu przez władzę przemysłową; natomiast można domagać się zastosowania takich urządzeń, któreby usunęły szkodliwe lub przykre oddziaływanie albo, jeżeliby urządzenia takie były niewykonalne lub uniemożliwiały prawidłowy ruch zakładu, wynagrodzenia szkody.

Do art. 20.

Postępowanie odwoławcze unormowane w art. 29. Decyzja instancji odwoławczej nastąpić winna w ciągu dni 30 od dnia otrzymania przez nią odwołania.

Art. 21. Jeżeli będzie zachodziła potrzeba gruntownego zbadania projektu urządzenia zakładu przemysłowego lub podniesionych zarzutów, władza przemysłowa winna zarządzić rozprawę komisyjną na miejscu. Do rozprawy należy wezwać władze i strony zainteresowane oraz wskazanych przez te strony świadków i rzeczoznawców.

Decyzję należy powziąć w terminie, określonym w art. 18.

Biorący udział w rozprawie winni zachować w tajemnicy te szczegóły urządzenia i fabrykacji, o których dowiedzieli się wskutek wezwania ich do rozprawy, i wstrzymać się od naśladowania i stosowania odnośnych urządzeń i sposobów fabrykacji, i to tak długo, dopóki one stanowią tajemnicę danego przedsiębiorstwa.

Do art. 21.

R. W. § 8. Rozprawa komisyjna na miejscu odbywa się (o ile nie dotyczy zakładów przekazanych według § 4 kompetencji władzy przemysłowej I instancji) pod przewodnictwem delegata wojewódzkiej władzy przemysłowej, zawsze przy udziale delegata władzy przemysłowej I instancji i zainteresowanego urzędu gminnego. Skład komisji winien ograniczać się do zastępców władz, których udział jest w danej sprawie konieczny ze względu na rodzaj, skalę i położenie zakładu.

Z rozprawy komisyjnej spisuje się protokół, w którym należy podać oświadczenia i warunki co do dopuszczalności zakładu przedstawione przez poszczególnych członków komisji, zarzuty i oświadczenia stron, świadków i rzeczoznawców, oraz stanowisko zajęte przez komisję wobec zgłoszonych zarzutów.

Na planach, użytych przy komisyjnem dochodzeniu, należy po zaznaczeniu zmian i poprawek odpowiadających stanowisku komisji zamieścić podpisane przez członków komisji i przedsiębiorcę potwierdzenie:

„Użyto przy rozprawie komisyjnej na miejscu dn.....“

Odpis decyzji władzy przemysłowej, ustalającej dopuszczalność projektowanego zakładu przemysłowego, przesyła się zaiteresowanym władzom niezespolonym z władzami administracji ogólnej. Tym zaś stronom, którym przysługuje według art. 29 prawo odwołania, przesyła się odpis decyzji w wypadku, jeżeli decyzja

nie uwzględnia w całości lub częściowo zarzutów zgłoszonych przez te strony.

Do art. 21.

Ażeby zabezpieczyć się przed niebezpieczeństwem przedostania się pewnych tajemnic urządzenia zakładu lub fabrykacji do wiadomości publicznej, ustawa w art. 17. ust. 2. zezwala przemysłowcowi przy dołączaniu planów i t. p. (opisów sposobów fabrykacji) zaopatrzyć je dopiskiem: „tajemnica przedsiębiorstwa".

Dopisek taki powoduje skutki przewidziane w ust. 3. nin. artykułu.

Art. 22. Strona, podnosząca zarzuty, ponosi koszty dochodzeń, spowodowanych nieuzasadnionemi zarzutami; koszty innych dochodzeń ponosi przedsiębiorca.

W decyzji należy ustalić udział stron w pokryciu kosztów.

Do art. 22.

R. W. § 9. Koszty dochodzeń ponosi zasadniczo przedsiębiorca; ponosi on je w całości i w tym wypadku, kiedy strona podniosła zarzuty, które po przeprowadzeniu dochodzenia okazały się tylko częściowo uzasadnione, jak również i w tym wypadku, kiedy strona podniosła wprawdzie zarzuty nieuzasadnione, jednak rozpatrzenie i załatwienie tych nieuzasadnionych zarzutów zostało dokonane w obrębie normalnego dochodzenia, które władza przemysłowa przeprowadziłaby dla ustalenia dopuszczalności zakładu nawet, gdyby tych zarzutów nie podniesiono.

Jeżeli decyzję przemysłową wydaje się łącznie z decyzją wodno-prawną należy przy regulowaniu sprawy kosztów dochodzeń uwzględnić także odpowiednie przepisy ustawy wodnej.

Do art. 22.

Orzeczenie władzy przemysłowej ustala rozdział kosztów dochodzenia, które mogą być nałożone na podnoszącego zarzuty zależnie od ich słuszności w całości lub w części.

Koszty wymienione w art. 24. ust. 2. ze względu na interes publiczny, ponosi Skarb Państwa.

Art. 23. W poszczególnych wypadkach, w których decyzja jest zastrzeżona władzy przemysłowej wyższej instancji, może ta władza zlecić przeprowadzenie rozprawy (art. 19 i 21) władzy przemysłowej niższej instancji.

Do art. 23.

R. W. § 10. Przewodniczącym rozprawy komisyjnej jest w przypadkach, określonych w art. 23, kierownik władzy przemysłowej I instancji względnie jego zastępca.

Art. 24. Uruchomienie zakładu przemysłowego może nastąpić dopiero po spełnieniu warunków, ustalonych prawomocną decyzją, którą zatwierdzony został projekt urządzenia zakładu. O uruchomieniu zakładu należy bez zwłoki powiadomić właściwą władzę przemysłową (art. 17).

Delegatowi władzy przemysłowej należy umożliwić stwierdzenie na miejscu, czy urządzenie zakładu

przemysłowego odpowiada w zupełności warunkom, ustalonym prawomocną decyzją.

Art. 25. W razie zamierzonej istotnej zmiany w urządzeniu zakładu przemysłowego należy powiadomić o tem właściwą władzę przemysłową wojewódzką. Władza przemysłowa może na wniosek przedsiębiorcy zaniechać zastosowania postępowania, przepisanego art. 18, i zatwierdzić projekt zmian bez przeprowadzenia rozprawy, jeżeli po wysłuchaniu opinji zainteresowanych władz nabierze przekonania, że zmiany w urządzeniu zakładu przemysłowego nie sprzeciwiają się przepisom ustawowym i nie spowodują nowego, ani większego niebezpieczeństwa lub też większych uciążliwości dla sąsiedztwa, aniżeli te, które są połączone z dotychczasowym ruchem zakładu. O decyzji należy zawiadomić petenta w terminie dni 20, licząc od dnia otrzymania wniosku.

Do art. 25.

R. W. § 11. Zawiadomienie o istotnej zmianie w urządzeniu zakładu przemysłowego powinno być zaopatrzone w rysunki i dane, określające wyraźnie istotę zamierzonej zmiany. Zmiana ta może być wprowadzona dopiero po zatwierdzeniu jej projektu przez władzę przemysłową.

Do art. 25.

Postępowanie komisyjne normalne zawierają art. 17, 18, 19, 21, uproszczone art: 25, 27, 28.

Ponieważ ustawodawca wymaga zgłoszenia tylko istotnej zmiany urządzenia zakładu, przeto urządzenia nie kolidujące z postanowieniami art. 14. a zgodne z przepisami innych ustaw nie podlegają obowiązkowi zawiadomienia. (Obacz uwagi do art. 14).

Art. 26. Ważność zatwierdzonego projektu urządzenia zakładu przemysłowego wygasa, jeżeli w przeciągu pięciu lat od dnia zatwierdzenia nie uruchomiono zakładu lub jeżeli przerwa w jego ruchu trwała dłużej niż pięć lat.

Władza przemysłowa może jednak ze względu na szczególne okoliczności terminy te przedłużyć.

W razie zupełnego zniszczenia zakładu przemysłowego ponowne urządzenie tego zakładu zależne jest od uprzedniego zatwierdzenia projektu urządzenia.

Art. 27. O ile nieznaczny rozmiar zakładu i inne okoliczności przemawiają za uproszczeniem postępowania, związanego z zatwierdzeniem projektu, władza przemysłowa zaniecha zastosowania przepisów art. 18 ustęp 1.

Do art 27.

W artykule tym normuje ustawa postępowanie uproszczone w przeciwieństwie do postępowania normalnego pomieszczonego w art. 17. i następnych.

Art. 28. Postanowienia art. 17 do 26 włącznie będą odpowiednio stosowane także w wypadkach, w których zatwierdzenie projektów urządzeń zakładów przemysłowych należy według art. 14 ust. 2 do kompetencji władzy przemysłowej I instancji. W powyższych

wypadkach władza przemysłowa I instancji, nie wdrażając postępowania, określonego w art. 18 ust. 1, i w zasadzie bez zarządzenia rozprawy komisyjnej na miejscu w jak najkrótszy sposób zbada przedstawiony przez petenta projekt i wyda decyzję w terminie dni 20, licząc od dnia otrzymania projektu.

Do art. 28.

R. W. § 12. Niezależnie od specjalnych wymagań odnoszących się do jakości i formy planów, projektów i opisów, żądanych przez przepisy budowlane lub wodne, wystarcza zasadniczo dołączenie do podania o zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu przemysłowego o nieznacznym rozmiarze (w szczególności rzemieślniczego) a nie należącego do kategorji wymienionych w art. 16, — krótkiego opisu lokalu i urządzeń z dołączeniem w miarę możności szkicu sytuacyjnego z rzutem poziomym zakładu.

O ile wyżej zaznaczone dane okazałyby się niewystarczające np. w odniesieniu do projektu zakładu przemysłowego o paleniskach, napędzie i urządzeniach mechanicznych lub zakładu wymagającego pewnych odległości od sąsiednich budynków, władza przemysłowa zażąda w terminie wskazanym w art. 17 ust. 1 uzupełnienia podania danemi odpowiadającemi częściowo lub całkowicie wymaganiom § 5.

Art. 29. Od decyzyj władz przemysłowych niższej instancji, wydanych w sprawach, tyczących się zatwierdzenia projektów urządzenia zakładów przemy-

słowych, wolno stronom, t. j. przedsiębiorcy oraz tym zainteresowanym osobom, które w ustawowym terminie wystąpiły z zarzutami, odwołać się do władzy przemysłowej wyższej instancji.

O ile zarzuty, podniesione w odwołaniu, wypływają z zastosowania przepisów, w których zakresie wydały swą opinję władze, wskazane w art. 18 ust. 4, rozstrzyga władza przemysłowa wyższej instancji w porozumieniu z właściwemi władzami równorzędnej instancji.

Decyzja winna być powzięta w ciągu dni 30, licząc od dnia, w którym władza odwoławcza otrzymała odwołanie.

Art. 30. W miarę potrzeby Ministrowie Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych łącznie ustalają w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami drogą rozporządzeń warunki, którym odpowiadać winny zakłady przemysłowe (art. 14) poszczególnych kategoryj.

C. Prowadzenie przemysłu.

Art. 31. Uprawniony do prowadzenia przemysłu wytwórczego ma prawo bez specjalnego zgłoszenia: 1) wykonywać wszelkie prace, potrzebne do zupełnego wykończenia i sprzedaży własnych wyrobów, 2) sprzedawać wyroby danego rodzaju przemysłu także cudzej produkcji.

Art. 32. Wątpliwości przy stosowaniu art. 31 w poszczególnych wypadkach rozstrzyga władza prze-

mysłowa wojewódzka po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej i izby rzemieślniczej.

Art. 33. Prowadzący przemysł winien oznaczyć nazewnątrz w odpowiedni sposób swoje przedsiębiorstwo przemysłowe.

W zewnętrznem oznaczeniu należy uwidocznić dokładnie i czytelnie imię i nazwisko lub firmę przemysłowca oraz rodzaj prowadzonego przemysłu i to w sposób, wykluczający wszelką wątpliwość, czy chodzi o przemysł wytwórczy, handlowy lub usługowy.

Uwidocznione imiona i nazwisko muszą się zgadzać z imionami i nazwiskiem, podanemi w zgłoszeniu przemysłu (art. 7), w podaniu o udzielenie koncesji (art. 9) lub też we wpisie firmy do rejestru handlowego.

Przedsiębiorstwa, prowadzone przez osoby prawne, należy oznaczyć nazewnątrz przez uwidocznienie zarejestrowanej firmy.

Do art. 33.

R. W. § 13. W wypadku, kiedy prowadzący przemysł nie posiada osobnego lokalu przemysłowego (sklepu, kantoru, warsztatu i t. p.), winien uwidocznić nazewnątrz swego mieszkania dane określone w art. 33 ust. 2.

Art. 34. Dopóki przemysł prowadzi się w myśl art. 40 na rachunek spadkobierców, albo na rachunek masy upadłości (konkursowej) lub spadkowej, należy

go prowadzić pod nazwiskiem (firmą) ostatniego posiadacza z dodatkiem, wskazującym na ten stosunek.

Art. 35. Postanowienia art. 33 ust. 2 do 4 włącznie i art. 34 stosuje się odpowiednio do ogłoszeń, cenników i tym podobnych publikacyj przemysłowca, tyczących się jego przedsiębiorstwa.

Art. 36. O zaniechaniu prowadzenia przemysłu i o każdej zmianie lokalu przemysłowego należy bezwłocznie zawiadomić władzę przemysłową I instancji.

O ile chodzi o zmianę lokalu, przeznaczonego do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego (art. 8), należy uprzednio uzyskać na to pozwolenie władzy przemysłowej.

Do art. 36.

R. W. § 14. Pozwolenia na zmianę lokalu przeznaczonego do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego wymienionego w art. 8 L. 3, 4 i 6 udziela w mieście stoł. Warszawie magistrat w porozumieniu z Komisarzem Rządu. Postanowienie zawarte w § 32 ma odpowiednie zastosowanie.

Art. 37. O otworzeniu filji należy donieść tak władzy przemysłowej I instancji, właściwej dla głównej siedziby przemysłu, jako też władzy przemysłowej, właściwej dla miejsca siedziby filji.

Co do osoby kierownika filji, co do miejsca, urządzenia i zewnętrznego oznaczenia filji stosuje się przepisy tyczące się zakładu głównego.

Do art. 37.

R. W. § 15. Władzą przemysłową, właściwą dla miejsca siedziby filji, której według art. 37 ust. 1 należy również donieść o otworzeniu filji, jest władza przemysłowa I instancji. Władza ta przesyła zgłoszenie wojewódzkiej władzy przemysłowej, właściwej dla miejsca siedziby filji, gdy otwiera się filję zakładu głównego, podlegającego kompetencji władzy przemysłowej II instancji.

Do art. 37.

Zgłoszenie otwarcia filji pod względem treści musi odpowiadać wymogom art. 7. O prowadzeniu przemysłu przez zastępcę traktuje art. 5.; gdy zaś chodzi o zastępstwo masy spadkowej i upadłości art. 34, 40. Wydzierżawienie przemysłu oraz prowadzenie tegoż przez zastępcę unormowane jest treścią art. 38.

Art. 38. Przemysł ze stałą siedzibą wolno prowadzić przez ustanowionego w tym celu zastępcę. O ustanowieniu zastępcy należy jednak donieść władzy przemysłowej, wykazując równocześnie, że zastępca posiada ustawowe warunki prowadzenia odnośnego przemysłu.

W razie wydzierżawienia przedsiębiorstwa przemysłowego należy donieść o tem władzy przemysłowej I instancji. Donieść winien o tem przemysłowiec wspólnie z dzierżawcą, który winien wykazać, że posiada ustawowe warunki prowadzenia odnośnego przemysłu.

Jeżeli władza przemysłowa zabroni prowadzenia przemysłu przez zgłoszonego zastępcę z powodu, że zastępca nie odpowiada warunkom ustawowym, prawo

odwołania się do wyższej władzy przemysłowej przysługuje tylko przemysłowcowi.

Dzierżawca przedsiębiorstwa przemysłowego jest co do praw i obowiązków, wypływających z niniejszego rozporządzenia, i co do prowadzenia przemysłu uważany za przemysłowca samodzielnego.

Do art. 38.

Obacz uwagi do art. 37.

Art. 39. Przemysłowiec ma prawo nawet sposobem okrężnym osobiście lub przez swych pracowników (pełnomocników handlowych, komiwojażerów): 1) zbierać zamówienia na swe towary u kupców i wytwórców, w których przedsiębiorstwie towary odnośnego rodzaju mają zastosowanie, 2) skupywać dla potrzeb swego przemysłu towary u kupców, wytwórców lub w miejscach publicznej sprzedaży.

Minister Przemysłu i Handlu ustala drogą rozporządzenia po wysłuchaniu opinji izb przemysłowo-handlowych bliższe warunki wykonywania czynności, określonych w ustępie poprzedzającym, oraz ustala towary, na które można szukać zamówień także u innych osób, aniżeli wskazanych w ustępie poprzedzającym pod l. 1). W taki sam sposób reguluje Minister Przemysłu i Handlu zbieranie zamówień na towary przez samodzielnych ajentów handlowych.

Do art. 39.

Warunki wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych ajentów handlowych objęte są rozporządzeniem Ministra

Przemysłu i Handlu z dn. 28. XI. 1927 (Dz. U. Rzp. № 111. poz. 944.) dołączonem do nin. zbioru.

Art. 40. Na podstawie uprawnienia, nabytego przez przemysłowca, może być po jego śmierci wykonywany dalej odnośny przemysł koncesjonowany lub rzemieślniczy na rachunek wdowy przez czas jej wdowieństwa, albo na rachunek małoletnich zstępnych przez czas ich małoletności. Przemysł nie może być wykonywany na rachunek wdowy, o ile była ona sądownie rozdzielona od stołu i łoża z własnej winy lub też została wykluczona od spadkobrania.

Władzy przemysłowej I instancji należy donieść bez zwłoki, na czyj rachunek będzie wykonywany przemysł, i równocześnie wymienić osobę, powołaną do dalszego prowadzenia przemysłu.

Jeżeli oprócz wdowy, która chce korzystać z prawa, określonego w ust. 1, pozostali także małoletni zstępni do spadku uprawnieni, natenczas prawo dalszego wykonywania przemysłu przysługuje wspólnie wdowie i tym zstępnym, o ile przemysłowiec nie poczynił w tej mierze innych zarządzeń.

Prowadzenie przemysłu na rachunek masy upadłości (konkursowej) lub spadkowej należy również zgłosić władzy przemysłowej.

Osoby, powołane do dalszego prowadzenia przemysłu w wypadkach w tym artykule przewidzianych, winny odpowiadać warunkom ustawowym dla prowadzących przemysł.

Art. 41. Przepisy, regulujące prowadzenie przemysłów koncesjonowanych (art. 8), wydaje Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami w drodze rozporządzeń po uprzedniem wysłuchaniu opinji izb przemysłowo-handlowych. W szczególności Minister Przemysłu i Handlu może przepisać prowadzenie ksiąg, wykazów, a dla przedsiębiorstw, wymienionych w artykule 8 l. 7 i 9, także składanie kaucji.

Przepisy o przemyśle gospodnim (hotele, domy zajezdne, pensjonaty) mogą zobowiązywać osoby, trudniące się tym przemysłem, do składania władzy przemysłowej I instancji cenników do zatwierdzenia. Zatwierdzenie cenników następuje po wysłuchaniu opinji rady gminnej (miejskiej) i izby przemysłowo-handlowej.

Do art. 41.

R. W. § 16. W województwach, w których istnieje już podział na okręgi kominiarskie, podział ten pozostaje w mocy. W województwach zaś, w których niema takiego podziału, wojewódzka władza przemysłowa może, po wysłuchaniu opinji rad gminnych (miejskich) oraz korporacji istniejącej dla przemysłu kominiarskiego, zarządzić ze względów policyjno-ogniowych podział na okręgi kominiarskie, których obszar nie powinien z reguły wychodzić poza granice jednego powiatu. Podział na okręgi ma ten skutek, że prawo przemysłowego wykonywania robót kominiarskich w granicach danego okręgu przysługuje tylko

tym przemysłowcom odnośnej kategorji, którzy mają swą siedzibę przemysłową w tym okręgu.

Wojewódzka władza przemysłowa może po wysłuchaniu opinji rad gminnych (miejskich) oraz korporacji dla przemysłu kominiarskiego zarządzić zmiany w istniejącym podziale na okręgi albo uchylić go zupełnie, jednak bez naruszenia praw nabytych.

Władza przemysłowa I instancji może w razie nagłej konieczności dopuścić przejściowo przemysłowców kominiarskich do wykonywania robót także poza granicami ich okręgu.

Art. 42. Przedsiębiorcy, prowadzący przemysł zastawniczy, winni składać kaucję i prowadzić osobne księgi i wykazy, tyczące się zastawów.

Kaucja, której złożenie nie zwalnia przedsiębiorcy od osobistej odpowiedzialności, służy do zabezpieczenia pokrycia roszczeń do przedsiębiorcy, wynikłych z prowadzenia przezeń przemysłu zastawniczego.

*) Rada Ministrow na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu, przedstawiony po wysłuchaniu opinji izb przemysłowo-handlowych i w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Skarbu, wyda drogą rozporządzenia, przepisy tyczące się kaucji, a w szczególności ustalające wysokość kaucji według poszczególnych kategoryj miejscowości, sposób i warunki jej składania i uzupełnienia oraz zwrotu po za-

*) Rozporządzenie Rady Ministrów z 21. XII 1927 (Dz. U. Rzp. № 8. poz. 57), dołączone do niniejszego zbioru, zawiera postanowienia tyczące się przemysłu zastawniczego.

niechaniu prowadzenia przemysłu, tudzież przepisy, tyczące się zawierania umów zastawniczych, obowiązków i praw prowadzącego przemysł zastawniczy w razie niewykupienia zastawionego przedmiotu, wreszcie przepisy tyczące się sposobu prowadzenia ksiąg i wykazów.

Art. 43. Dla przedsiębiorstw, prowadzących przemysł przewozu osób i towarów, dla publicznych posłańców, tragarzy, przewodników i dla kominiarzy może władza przemysłowa I instancji ustalić taryfy maksymalne po wysłuchaniu opinji rady gminnej (miejskiej) oraz izby przemysłowo-handlowej, o ile zaś chodzi o kominiarzy — także izby rzemieślniczej.

Do art. 43.

R. W. § 17. Taryfy maksymalne ustalone dla poszczególnych gmin mogą się różnić pomiędzy sobą.

Ustanowienie taryfy maksymalnej dla kominiarzy winno w każdym razie nastąpić w razie istnienia podziału na okręgi kominiarskie.

Art. 44. Zarządy zakładów przemysłowych, których wykaz ustala Minister Przemysłu i Handlu, obowiązane są przedstawiać władzy przemysłowej II instancji w wyznaczonych przez nią terminach informacje co do produkcji i urządzeń zakładów.

DZIAŁ III.

Przemysł okrężny.

Art. 45. Za przemysł okrężny w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się następujące zatru-

dnienia zarobkowe, wykonywane samoistnie, zawodowo i osobiście bez stałej siedziby przemysłowej:

1) sprzedaż towarów;

2) skupywanie w celu odsprzedaży towarów u innych osób niż u kupców, albo w innych miejscach niż w przeznaczonych do sprzedaży towarów;

3) proponowanie i wykonywanie drobnych świadczeń natury przemysłowej (jak drutowanie naczyń, naprawianie parasoli, ostrzenie nożów, wprawianie szyb i t. p).

Do art. 45.

Wykluczone są z mocy ustawy od prowadzenia przemysłu okrążnego całkowicie osoby wymienione w art 51. Władza przemysłowa może na podstawie swobodnej oceny dopuścić osoby wymienione w art. 52. do prowadzenia tej przemysłowości.

Wymogi podania o licencję na prowadzenie przemysłu domokrężnego normuje art. 135. Ograniczenia dla licencjonarjusza zawierają art: 48, 49, 55, 57, 58, 59. Licencja ważna jest jeden rok kalendarzowy, prolongata możliwa. Jakkolwiek uprawnienie jest w zasadzie ważne na obszarze tego województwa w którym zostało wydane, to jednak władza przemysłowa wojewódzka może ważność jej rozszerzyć na własne terytorjum do końca odnośnego roku kalendarzowego.

Ze względu na treść punktu 2. nin. art. nie podpada pod pojęcie przemysłu okrężnego skup towarów u kupców przez przemysłowca o stałej siedzibie (art. 39. ust. 1. p 2), celem dalszej odsprzedaży w jego przedsiębiorstwie. O ile natomiast skupywanie towarów ma miejsce nie u kupców, względnie sprzedaż odbywa się poza stałą siedzibą przemysłu — licencja jest konieczną.

Art. 46. Kto zamierza prowadzić przemysł okrężny, winien uzyskać licencję (pozwolenie) władzy przemysłowej I instancji, właściwej dla miejsca jego zamieszkania.

Do art. 46.

R. W. § 18. Przed otrzymaniem licencji nie wolno rozpocząć wykonywania przemysłu okrężnego.

Ubiegający się o licencję powinien wskazać w podaniu swój rok urodzenia, stan rodzinny, miejsce zamieszkania i dokładnie określić rodzaj zamierzonego przemysłu w szczególności przez wskazanie towarów, które zamierza sprzedawać lub skupywać w drodze okrężnej; ponadto powinien on dołączyć do podania swą fotografję.

Starający się o pozwolenie na prowadzenie przemysłu okrężnego przy pomocy pomocnika powinien złożyć władzy przemysłowej fotografję pomocnika z podaniem bliższych danych tyczących się tegoż osoby.

Art. 47. Następujące towary nie mogą być sprzedawane i skupywane w wykonywaniu przemysłu okrężnego:

1) napoje alkoholowe;

2) drogie kamienie, platyna, złoto i srebro, przedmioty, sporządzone z tych kruszców, tudzież mające ozdoby lub oprawę z tych kruszców, monety wszelkiego rodzaju;

3) karty do gry;

4) papiery wartościowe, losy loteryjne, udziały na papiery wartościowe i losy;

5) materjały i przedmioty pyrotechniczne i wybuchowe wszelkiego rodzaju;

6) łatwo zapalne płyny;

7) wszelkiego rodzaju broń i amunicja oraz przedmioty ekwipunku wojskowego;

8) środki lecznicze i trucizny.

Nie mogą być sprzedawane w wykonywaniu przemysłu okrężnego używane: ubrania, obuwie, bielizna, pościel, w szczególności pierze z pościeli, ponadto włosy ludzkie.

Art. 48. Prowadzącemu handel okrężny nie wolno przy sprzedaży towaru na raty zastrzegać sobie lub osobie trzeciej prawa odstąpienia od umowy w razie niewykonania przez nabywcę towaru warunków umowy.

Prowadzącemu handel okrężny drukami, obrazami i rysunkami nie wolno ich sprzedawać, jeżeli kupującemu zapewnia się premję albo jeżeli na drukach, dostarczanych częściami, nie jest uwidoczniona cena całego wydania.

Art. 49. Prowadzącemu handel okrężny nie wolno sprzedawać towarów sposobem przetargu lub losowania.

Art. 50. Jeżeli prowadzący przemysł okrężny używa w tym celu wózka, kosza, straganu i t. p., winien je zaopatrzyć napisem, zawierającym jego nazwisko, imię i miejsce zamieszkania.

Do art. 50.

Licencjonarjusza obowiązuje zgodność napisu, z brzmieniem imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania, podanem w licencji (art. 56).

Art. 51. Należy odmówić licencji na przemysł okrężny, jeżeli osoba, starająca się o nią:

1) jest dotknięta chorobą zakaźną;

2) zostaje pod dozorem policyjnym;

3) jest znana jako nałogowy żebrak, włóczęga lub pijak.

Nadto należy odmówić licencji na przemysł okrężny osobom, nie mającym obywatelstwa polskiego.

Do art 51.

Przepis ten bezwzględnie wyklucza możliwość wydania licencji osobie o tych wadach.

Art. 52. Można odmówić licencji na przemysł okrężny, jeżeli osoba starająca się o nią:

1) nie skończyła jeszcze 21 roku życia;

2) nie ma w Państwie faktycznego stałego miejsca zamieszkania;

3) została skazana za czyny, popełnione przeciw Państwu, z chęci zysku, przeciw moralności publicznej, za rozmyślne nastawanie na życie i zdrowie ludzkie, za podpalenie lub za przekroczenie zakazów i zarządzeń zapobiegających szerzeniu się chorób zaraźliwych ludzkich i zwierzęcych, — na karę więzienia lub aresztu, o ile nie upłynęło jeszcze trzy lata od odbycia kary;

4) była parokrotnie karana w ostatnich dwu latach, poprzedzających dzień załatwienia jej podania, za niestosowanie się do przepisów, regulujących prowadzenie przemysłu okrężnego.

Do art. 52.

Władza „może" (fakultatywnie) na podstawie swobodnej oceny wydać lub odmówić licencji.

Art. 53. Nie wymaga się licencji na przemysł okrężny od tego:

1) kto osobiście lub przez domowników sprzedaje sposobem okrężnym surowe produkty swego gospogarstwa rolnego, leśnego, ogrodniczego, sadowniczego, swej hodowli drobiu, pasieki albo zwierzynę i ryby, uzyskane z własnego polowania i połowu;

2) kto w promieniu 15 kilometrów od miejsca swego zamieszkania sprzedaje sposobem okrężnym wyroby, należące do przedmiotów zwykłego obrotu targów małych (art. 61 ust. 1), albo spełnia drobne świadczenia natury przemysłowej, o ile to odpowiada zwyczajom miejscowym.

W uwzględnieniu miejscowych zwyczajów i stosunków targowych władza przemysłowa wojewódzka może ustalić po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej i zrzeszeń zawodowych, jakie jeszcze inne przedmioty powszedniego użytku można sprzedawać sposobem okrężnym bez licencji.

Nie wymaga się licencji od osób, prowadzących przemysł okrężny jedynie na targach (jarmarczników). Winny one jednak o rozpoczęciu prowadzenia tego przemysłu donieść władzy przemysłowej, właściwej dla miejsca zamieszkania, która w myśl art. 7 potwierdzi odbiór doniesienia.

Art. 54. Licencję na przemysł okrężny wydaje się na rok kalendarzowy i na obszar danego województwa. Władze przemysłowe wojewódzkie mogą rozszerzać ważność licencji, wydanej w innem województwie, na swoje terytorja na czas najdłużej do końca roku kalendarzowego, na który wydana została licencja.

Art. 55. Jeżeli stosunki miejscowe uzasadniają ograniczenie przemysłu okrężnego w danej gminie, władza przemysłowa wojewódzka może zarządzić na wniosek rady gminnej (miejskiej), że w gminie tej na prowadzenie przemysłu okrężnego, wymienionego w art. 45 l. 1 i 3, na podstawie licencji, wydanej przez inną władzę, będzie wymagane osobne zezwolenie (wiza) miejscowej władzy przemysłowej.

Zarządzenia takie należy ogłaszać w urzędowem czasopiśmie wojewódzkiem i w Monitorze Polskim. Nadto zarządzenia te winny być uwidaczniane na tablicy, przeznaczonej na obwieszczenie urzędu gminnego.

W razie nadmiernej, nieuzasadnionej miejscowemi stosunkami liczby starających się o licencję na przemysł okrężny, określony w art. 45 l. 1 i 3, władza przemysłowa wojewódzka po zasięgnięciu opinji izby przemysłowo-handlowej, o ile zaś chodzi o przemysł okrężny, określony w art. 45 l. 3, także opinji izby rzemieślniczej, może ograniczyć ilość wydawanych licencyj; w takim razie jednak należy uwzględnić wszystkie te osoby, które posiadały już licencję na przemysł okrężny.

Do art. 55.

Ograniczenia wymienione w niniejszym artykule przeprowadza władza przemysłowa albo przez nałożenie obowiązku wizowania licencyj wydanych przez inne władze, (ustęp 1.) albo też w formie ograniczenia liczby wydawanych licencyj (ustęp 3.).

Ograniczenia te zarządza władza przemysłowa wojewódzka.

Art. 56. Licencja na przemysł okrężny winna zawierać następujące szczegóły: imię i nazwisko właś-

ciciela licencji, rok urodzenia, stan rodzinny, miejsce zamieszkania i opis jego osoby oraz dokładne określenie rodzaju przemysłu okrężnego.

Wzory licencyj ustali Minister Przemysłu i Handlu, który może zarządzić użycie fotografji zamiast opisu osoby.

Do art. 56.

R. W. § 19. Licencje wydaje się przy użyciu fotografji zamiast opisu osoby, w formie wielostronicowej książeczki o wymiarach 105 X 145 mm. według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszego rozporządzenia.

Art. 57. Właściciel licencji winien mieć ją przy sobie w czasie prowadzenia przemysłu okrężnego i na żądanie władz właściwych i ich organów okazywać ją lub zaprzestać prowadzenia przemysłu, jeżeli nie ma licencji przy sobie.

Jest on również obowiązany okazać towary, które ma z sobą.

Art. 58. Prowadzący przemysł okrężny może mieć pomocnika, o ile uzyskał na to pozwolenie władzy przemysłowej, która wydała mu licencję. Pozwolenie takie uwidoczni władza przemysłowa w licencji z podaniem bliższych danych (art. 56), tyczących się pomocnika.

Pozwolenia należy odmówić, jeżeli pomocnik należy do osób, wyłączonych w myśl art. 51 od prowadzenia przemysłu okrężnego. Pozwolenia można odmó-

wić z powodów, wyszczególnionych w art. 52, oraz jeżeli żadne okoliczności, zasługujące na uwzględnienie, nie przemawiają za udzieleniem pozwolenia.

Do art. 58. Pomocnik nie jest zastępcą przemysłowym licencjonarjusza. Ponieważ przemysł okrężny wykonywać można na podstawie art. 45 i nast. tylko osobiście a odnośną licencję uzyskać może wyłącznie osoba fizyczna, przeto osoby prawne i zastępcy tychże wymieni w art. 5. ust. 2 licencji uzyskać nie mogą.

Zezwolenie na zatrudnienie pomocnika musi być uzasadnione poważnemi względami jak: choroba, niezdolność do pracy, i t. p

Art. 59. Nie wolno wchodzić bez pozwolenia celem prowadzenia przemysłu okrężnego do prywatnych mieszkań, a po zachodzie słońca do obcych domów i zagród. Przepis ten stosuje się także do sprzedaży i prac przemysłowych, o których mowa w art. 53.

DZIAŁ IV.

Targi gminne.

Art. 60. Targi gminne dzielą się na:

1) targi małe (zwykłe, tygodniowe);

2) targi wielkie (powiatowe, wojewódzkie, odpustowe, kiermasze, jarmarki).

Do art. 60 i następnych działu VI.

R. W. § 20. Postanowienia działu IV nie naruszają postanowień ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. № 94, poz. 747), w szczególności jej art. 30 dotyczącego opłat komunalnych na cele specjalne.

Do art. 60. Zastrzeżenie wolności uczęszczania na targi, czy to w charakterze kupującego czy sprzedającego przedmioty nie wyłączone z obrotu, pomieszczone jest w art. 67.

Sprzedaż towarów wymagających koncesji (art. 8.) dozwolona jest tylko koncesjonarjuszowi wzgl. jego uprawnionemu zastępcy. (art. 67. ust. 2).

Uprawnienie na targi małe nadaje władza przemysłowa I instancji, zaś na targi wielkie władza przemysłowa wojewódzka po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej. (art. 65). Do podania należy dołączyć projekt regulaminu targowego i urządzenia targowiska. (art. 65. ustęp 2).

Art. 61. Targi małe odbywają się stosownie do potrzeb miejscowych. Obrót targowy na nich ogranicza się do płodów surowych przyrody, zwierząt domowych z wyłączeniem większych zwierząt (jak koni, krów, wołów), do artykułów żywnościowych wszelkiego rodzaju, naczyń i narzędzi gospodarczych i rolniczych oraz do przedmiotów, których wytwarzaniem zajmuje się ubocznie okoliczna ludność.

Na wniosek rady gminnej (miejskiej) władza przemysłowa I instancji ustala, jakie jeszcze przedmioty oprócz wyżej określonych z uwagi na zwyczaje i potrzeby miejscowe uważać należy jako przedmioty obrotu targowego na danym targu małym.

Art. 62. Na targach wielkich obrót towarowy obejmuje wszystkie przedmioty wolnego obrotu towarowego, o ile poszczególne uprawnienia targowe nie ograniczają obrotu targowego wyraźnie do pewnych rodzajów towarów, jak np. do bydła, wełny, zboża. Obrót targowy obejmuje jednak i w razie takiego

ograniczenia uprawnienia targowego także przedmioty, określone postanowieniami art. 61.

Art. 63. Targi odbywają się w tych lokalach i na tych miejscach, które gmina w tym celu dostarczy i urządzi jako targowisko, w dnie, określone w uprawnieniu, i w godzinach, ustalonych w regulaminie.

Obrót towarowy, dokonywany poza targowiskami albo poza czasem targowym, nie jest obrotem targowym.

Art. 64. Uprawnienia na targi (przywileje targowe), nabyte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, pozostają w mocy.

Art. 65. Uprawnień na targi małe udziela władza przemysłowa I instancji, a na targi wielkie władza przemysłowa wojewódzka — w obu wypadkach po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej.

Gmina, starająca się o uprawnienie targowe, winna przedstawić projekt urządzenia targowiska (art. 63) i projekt regulaminu targowego (art. 68).

Przy udzielaniu uprawnień na targi należy baczyć na to, ażeby nowy targ z powodu obranego czasu targowego nie przeszkadzał w znacznej mierze normalnemu obsyłaniu targów okolicznych.

Art. 66. Od decyzji, nie uwzględniającej w całości lub częściowo wniosku gminy o udzielenie jej uprawnienia targowego, gmina może odwołać się w terminie czterotygodniowym do władzy przemysłowej wyższej instancji, która rozstrzyga ostatecznie.

Do art. 66.

Artykuł niniejszy zawiera wyjątek od przyjętej w prawie przemysłowem (art. 137.) zasady 14-dniowego terminu odwoławczego.

Art. 67. Każdy ma prawo uczęszczać na targi, tudzież sprzedawać i kupować na targach towary, należące do kategorji przedmiotów dozwolonego na nich obrotu targowego.

Takie jednak towary, których sprzedażą trudnić się można jedynie na podstawie uzyskanej koncesji, wolno na targach sprzedawać tylko osobom, posiadającym koncesje.

O ile miejscowe zwyczaje i potrzeby za tem przemawiają, wolno zastrzec regulaminem targu małego konsumentom wyłączne prawo zakupu artykułów żywnościowych w pierwszych godzinach targowych.

Art. 68. Porządek targowy ustala się zgodnie z powyższemi przepisami regulaminem targowym, który uchwala rada gminna (miejska), a zatwierdza właściwa (art. 65) władza przemysłowa po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej.

DZIAŁ V.

Korporacje i związki korporacyj.

1. Korporacje.

Art. 69. Celem spełniania zadań, określonych w art. 70, prowadzący samodzielnie przemysł mogą

zrzeszać się na zasadzie postanowień niniejszego rozporządzenia w korporacje.

Przyjęcie dla korporacji innej nazwy (jak zgromadzenie, stowarzyszenie przemysłowe) jest dopuszczalne, o ile nazwa odpowiada charakterowi korporacji jako zrzeszenia osób, prowadzących przemysł.

Do art. 69.

Byt korporacji rozpoczyna się z chwilą ukonstytuowania na podstawie statutu zatwierdzonego przez władzę przemysłową wojewódzką (art. 74). Zrzeszenie to ma charakter dobrowolny.

Istniejące obecnie korporacje przemysłowe (stowarzyszenia przemysłowe, cechy) mają obowiązek w ciągu 6 miesięcy od daty wejścia w życie nin. ustawy a więc do 15. VI. 1928 r. przedłożyć władzy przemysłowej wojewódzkiej projekt statutu dostosowany do wydanego obecnie polskiego prawa przemysłowego. Termin ten w poszczególnych — wyjątkowych wypadkach — może władza przemysłowa wojewódzka przedłużyć o dalszych 6 miesięcy (art. 99). Władzą zatwierdzającą statut korporacji jest władza określona w art. 74. (władza przemysłowa wojewódzka).

Zaniedbanie przedłożenia statutu dostosowanego do treści art. 99. lub zaniedbanie powzięcia w tym samym terminie uchwały rozwiązującej korporację przemysłową (cech) powoduje zarządzenie rozwiązania jej przez władzę przemysłową wojewódzką, z urzędu.

Korporacje rzemieślnicze noszą odrębną nazwę „cechów" i do nich stosują się również przepisy art. 69—99.

Członkiem cechu może być rzemieślnik odpowiadający wymogom art. 160.

Jeżeli chodzi o sprawy czeladników zatrudnionych u samodzielnych członków cechu, ustawa nadaje w art. 161 uprawnienie tworzenia t. zw. wydziałów czeladniczych, przy organizacjach cechowych.

Zakres praw i obowiązków tychże wydziałów unormowany jest w art. 161, 162, 163, 164, 165, 166.

Art. 70. Zadaniem korporacji jest:

1) pielęgnowanie ducha łączności oraz utrzymywanie i podnoszenie godności zawodowej członków;

2) piecza nad utrzymaniem dobrego stosunku między członkami korporacji i ich pracownikami, prowadzenie informacyjnych wykazów wolnych miejsc pracy w przedsiębiorstwach członków korporacji i poszukujących takich miejsc pracy;

3) piecza nad sprawami młodzieży przemysłowej, pozostającej na nauce u członków korporacji, oraz rozstrzyganie sporów, wynikłych ze stosunku nauki.

Do art. 70.

Cele w tym artykule wymienione są celami zasadniczemi (obligatoryjnemi) od których wypełnienia korporacja nie może się uchylić.

Jeżeli korporacja zamierza rozwinąć swą działalność szerzej na podstawie art. 71, przysługują jej w tym kierunku fakultatywne uprawnienia.

Korporacja ma również pewne prawa w sprawach dotyczących uczniów przemysłowych np. wydawanie świadectw w razie śmierci naukodawcy, należącego do korporacji (art. 122).

Art. 71. Korporacje mogą rozszerzyć swoją działalność na spełnianie następujących zadań:

1) popieranie i urządzanie szkół, kursów, odczytów i t. p. celem wykształcenia zawodowego członków korporacji i ich pracowników oraz uczniów;

2) tworzenie kas i funduszów zapomogowych dla członków korporacji i ich rodzin i pracowników;

3) gospodarcze popieranie przemysłowej pracy członków korporacji przez utrzymywanie wspólnych

warsztatów pracy, składów surowców, półfabrykatów i wzorów, wspólnych magazynów sprzedaży, przez zakładanie kas zaliczkowych dla członków i t. p.

Do art. 71, 73.

R. W. § 21. Statuty dodatkowe dla urządzeń, powołanych w myśl art. 71 L. 2 i 3, winny zawierać postanowienia, tyczące się reprezentowania urządzenia nazewnątrz przez zarząd korporacji (cechu), oraz wyboru zarządu urządzenia przez walne zebranie korporacji (cechu) z pomiędzy członków korporacji (cechu). W statucie zaś głównym korporacji (cechu) winno być zawarte postanowienie, tyczące się powołania do życia odnośnego urządzenia.

Statut korporacji lub cechu może przewidywać wykluczenie członka także z powodu rozmyślnego działania na szkodę korporacji (cechu) oraz ich urządzeń, lub też z powodu działań, przynoszących uszczerbek godności zawodowej członków.

Art. 72. Okrąg korporacji nie powinien z zasady rozciągać się poza obszar jednego powiatu administracyjnego. Na rozszerzenie okręgu na inne powiaty lub gminy, należące do jednego i tego samego województwa, wymagane jest zezwolenie władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Na rozszerzenie okręgu korporacji na gminy lub powiaty, należące do innego województwa, wymagane jest zezwolenie Ministra Przemysłu i Handlu.

W razie udzielenia zezwolenia na utworzenie kilku korporacyj dla jednego i tego samego rodzaju przemysłu z okręgami, obejmującemi jedne i te same powiaty lub gminy, bądź w całości bądź częściowo, winny być statutowo ustalone nazwy odnośnych korporacyj w taki sposób, ażeby ułatwić odróżnianie tych korporacyj od siebie.

Art. 73. *) Zadania korporacji, ustrój jej zarządu i stosunki prawne członków, o ile niniejsze rozporządzenie nie zawiera w tym względzie postanowień, ustala się w statucie.

Statut musi zawierać postanowienia, tyczące się:

1) nazwy, siedziby, okręgu, oraz określenia tych rodzajów i gałęzi przemysłu, dla których korporacja jest utworzona;

2) zadań korporacji;

3) przyjęcia, wystąpienia i wykluczenia członków;

4) praw i obowiązków członków oraz sposobu wymierzania i poboru opłat (wpisowego i składek);

5) zakresu działania, sposobu zwoływania i odbywania walnego zebrania oraz warunków ważności jego uchwał;

6) liczby i wyboru delegatów, jeżeli zebranie ma się składać z delegatów (art. 87);

7) składu, zakresu działania i okresu pełnienia funkcyj zarządu korporacji oraz warunków ważności jego uchwał;

8) sposobu stwierdzania uchwał walnego zebrania i zarządu;

*) R. W. do tego artykułu pomieszczone obok art. 71.

9) kontroli nad przestrzeganiem przepisów, wydanych o zatrudnieniu pomocników i uczniów, uczęszczaniu do szkoły dokształcającej lub zawodowej i przepisów, regulujących sprawy uczniów;

10) sposobu rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunku nauki;

11) preliminarzy i rocznych zamknięć rachunków;

12) kar porządkowych;

13) zmiany statutu oraz uchwalania i zmiany statutów dodatkowych (art. 75);

14) rozwiązania korporacji;

15) czasopisma, w którem zamieszcza się obwieszczenia korporacji.

Statut nie może zawierać postanowień, które są sprzeczne z obowiązującemi przepisami, albo nie tyczą się zadań korporacji, określonych niniejszem rozporządzeniem.

Nie wolno zamieszczać w statucie głównym korporacji postanowień szczegółowych o urządzeniach do spełniania zadań, wymienionych w art. 71. l. 2 i 3.

Art. 74. Statut korporacji zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka, właściwa dla miejsca siedziby korporacji. Zatwierdzenia statutu należy odmówić, jeżeli statut nie odpowiada obowiązującym przepisom.

Od decyzji odmownej można odwołać się do Ministra Przemysłu i Handlu w terminie czterotygodniowym.

Postanowienia powyższe stosuje się także do zmiany statutu korporacji.

Do art. 74.

R. W. § 22. Jeżeli okrąg korporacji ma rozciągać się według statutu na gminy i powiaty, nie należące do jednego województwa, zatwierdzenie statutu przez właściwą wojewódzką władzę przemysłową może nastąpić dopiero po uzyskaniu wskazanego w art. 72, ust. 2 zezwolenia Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 75. Postanowienia o poszczególnych urządzeniach do spełniania zadań, wymienionych w art. 71 l. 2 i 3, należy ująć w osobne statuty (statuty dodatkowe korporacji).

Statuty takie zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka. Przed powzięciem decyzji należy zasięgnąć opinji rady gminnej (miejskiej), izby przemysłowo-handlowej, a o ile chodzi o korporację rzemieślniczą (cech) — izby rzemieślniczej.

Od decyzji odmownej korporacja może odwołać się do Ministra Przemysłu i Handlu w terminie czterotygodniowym.

Postanowienia powyższe stosuje się także do zmiany statutów dodatkowych z tem ograniczeniem, że pozostawia się uznaniu władzy przemysłowej, czy w poszczególnym wypadku można powziąć decyzję bez zasięgania opinji w myśl ustępu drugiego.

Do art. 75.

Jakkolwiek art. 137 nin. ustawy przewiduje zasadniczo termin odwoławczy 14-dniowy, ust. 3. nin. art. stanowi wyjątek, zakreślając termin 4-tygodniowy.

Art. 76. Należy oddzielnie prowadzić rachunki dochodów i rozchodów urządzeń korporacji, określonych

w art. 71 l. 2 i 3, tudzież zarządzać oddzielnie majątkiem, przeznaczonym dla poszczególnych urządzeń tego rodzaju. Majątku tego nie wolno używać na pokrywanie wydatków na inne cele.

Do art. 76.

R. W. § 23. Prowadzenie oddzielnie rachunków i zarządu majątkiem urządzeń, powołanych przez korporację (cech) w myśl art. 71 L. 2 i 3, będzie rzeczą oddzielnych zarządów. Do występowania nazewnątrz i zaciągania zobowiązań uprawnione są tylko władze korporacji (cechu).

Majątek urządzeń korporacji (cechu) służy wyłącznie na cele tych urządzeń.

Art. 77. Korporacja jest osobą prawną; może nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywaną.

Za zobowiązania odpowiada korporacja swoim majątkiem.

Art. 78. Na członków korporacji wolno przyjmować:

1) prowadzących samodzielnie w okręgu korporacji przemysł, dla którego korporacja istnieje;

2) osoby, które w przedsiębiorstwach takiego przemysłu pracują w okręgu korporacji na stanowiskach kierowniczych, wymagających wyższej kwalifikacji zawodowej, jak dyrektorowie, kierownicy, szefowie oddziałów, werkmistrze i t. p.;

3) osoby, zamieszkałe w okręgu korporacji, które w takim przemyśle pracowały jako samodzielni prze-

mysłowcy, albo na stanowiskach kierowniczych w przedsiębiorstwach przemysłowych, a obecnie nie trudnią się pracą natury przemysłowej.

Inne osoby mogą być przyjmowane tylko na członków honorowych korporacji.

Złożenia egzaminu jako warunku przyjęcia na członka korporacji wolno żądać tylko w takim razie, jeżeli statut zawiera postanowienia, regulujące przedmioty egzaminu i sposób egzaminowania.

Celem egzaminu winno być stwierdzenie uzdolnienia do samodzielnego wykonywania zwyczajnych robót danego przemysłu.

Jeżeli przyjęcie na członka uczyniono zawisłem od złożenia dowodów ukończonej nauki w przemyśle, albo od przedstawienia dowodu wykonywanej w ciągu pewnego okresu czasu pracy w charakterze pomocnika, albo od złożenia egzaminu, wolno czynić wyjątki od spełnienia tych warunków tylko w wypadkach, ustalonych w statucie.

Od złożenia egzaminu można zwolnić starającego się o przyjęcie na członka, jeżeli wykaże, że już przed inną korporacją dla tego samego rodzaju przemysłu złożył egzamin przyjęcia.

Członkiem korporacji zostaje się z dniem doręczenia zawiadomienia o wpisaniu na listę członków.

Do art. 78.

R. W. § 24. Egzamin, o ile w statucie jest przewidziany jako warunek przyjęcia na członka kor-

poracji (cechu), składa się przed komisją, złożoną z członków korporacji w sposób przewidziany w statucie.

Art. 79. Wystąpić można z korporacji z końcem roku obrachunkowego po pisemnem zgłoszeniu wystąpienia. Zgłoszenie wystąpienia winno nastąpić w terminie, w statucie oznaczonym. Termin ten nie może być dłuższy, niż 6 miesięcy.

Występujący z korporacji traci z dniem wystąpienia wszelkie prawa członka do majątku korporacji i do utworzonych przez korporację osobnych funduszów i urządzeń, o ile statut nie stanowi inaczej, obowiązany zaś jest uiścić opłaty (art. 82), które w dniu jego wystąpienia były już nałożone.

Art. 80. Jeżeli po śmierci członka korporacji jego przemysł prowadzi się dalej na rachunek wdowy albo małoletnich spadkobierców (art. 40), prawa i obowiązki członka korporacji, z wyjątkiem prawa głosowania, przechodzą na wdowę lub na małoletnich spadkobierców.

Statut może przyznać także prawo głosowania wdowie albo zastępcy powołanemu do dalszego prowadzenia przemysłu.

Art. 81. Korporacji nie wolno zobowiązywać członków do działań lub zaniechań, nie wynikających ze statutu.

Nie wolno nakładać opłat ani zużywać funduszów korporacji na inne cele, aniżeli na spełnianie zadań korporacji, ustawowo albo statutem ustalonych.

Korporacja może pobierać osobne opłaty za korzystanie z jej urządzeń, szkół, gospód, informacyjnych wykazów pracy i t. p.

Do art. 81.

R. W. § 25. Z charakteru ustawowego korporacji lub cechu, jako dobrowolnego zrzeszenia się prowadzących przemysł, wypływa, że na prowadzącego przemysł, jako członka korporacji lub cechu, nie można nakładać, ani w statucie głównym, ani w statutach dodatkowych, specjalnych urządzeń gospodarczych, utworzonych przez korporację lub cech, takich zobowiązań, któreby wolność prowadzenia przemysłu w jakimkolwiek kierunku ograniczały.

Art. 82. Koszty, połączone z utworzeniem i działalnością korporacji, pokrywa się opłatami (składkami), pobieranemi w tym celu od członków, o ile inne dochody korporacji nie wystarczają na ich pokrycie.

Art. 83. Fundusze korporacji, które nie są przeznaczone na pokrywanie bieżących wydatków, należy lokować w sposób, przepisany dla lokat z bezpieczeństwem pupilarnem. W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, władza nadzorcza może zezwolić wyjątkowo na inny przejściowy sposób lokaty.

Art. 84. Zezwolenie władzy nadzorczej jest wymagane do:

1) nabywania, zbywania lub obciążania nieruchomości;

2) zaciągania pożyczek, o ile nie chodzi o krótkoterminowe pożyczki, które mogą być spłacone z nadwyżki bieżących dochodów jednego roku obrachunkowego;

3) na zbywanie ruchomości korporacji, posiadających wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Art. 85. Sprawami korporacji zawiadują:

1) zebranie korporacji;

2) zarząd korporacji.

Załatwianie poszczególnych kategoryj spraw może być poruczone osobnym wydziałom (sekcjom), albo mężom zaufania, powołanym z grona członków korporacji.

Członkowie zarządu oraz mężowie zaufania spełniają swe funkcje bezpłatnie, o ile statut nie stanowi inaczej.

Art. 86. Prawo głosowania na zebraniu oraz prawo wybieralności przysługuje pełnoletnim członkom korporacji.

Nie posiadają prawa głosowania i wybieralności członkowie:

1) którzy zostali skazani za czyn karygodny, pociągający za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, i to aż do czasu odzyskania tej zdolności;

2) którzy wskutek zarządzenia sądowego są ograniczeni w zawiadywaniu swym majątkiem.

Członkowie korporacji, którzy zalegają przez dłuższy czas z opłatami, mogą być przepisem statu-

towym wykluczeni od głosowania i wybieralności, dopóki zaległych opłat nie uiszczą.

Do art. 86.

R. W. § 26. O ile statut przewiduje wykluczenie członka od głosowania i wybieralności za zalegania z opłatami, winien on określić czas zalegania z opłatami, uzasadniający wykluczenie.

Art. 87. W korporacjach, liczących więcej niż 500 członków, można zamiast walnego zebrania zwoływać zebrania delegatów, o ile nie chodzi o dokonywanie wyborów, o powzięcie uchwał, tyczących się tworzenia urządzeń, wspomnianych w art. 71 l. 2 i 3, albo o uchwalenie rozwiązania korporacji.

Uchwała, tycząca się zaprowadzenia zebrań delegatów, winna być powzięta większością 3/4 głosów członków korporacji, biorących udział w walnem zebraniu.

Uchwała ta winna zawierać postanowienia co do liczby delegatów i ich wyboru i być włączona do statutu. Liczba delegatów winna wynosić co najmniej pięć procent ogólnej liczby członków korporacji i co najmniej potrójną liczbę członków zarządu korporacji.

Art. 88. Zebranie (walne zebranie, zebranie delegatów) zwołuje starszy korporacji lub jego zastępca, po raz pierwszy zaś po utworzeniu korporacji oraz w razie, jeżeli zwołanie przez starszego lub jego zastępcę jest niemożliwe, władza nadzorcza.

Sposób zwołania określa statut korporacji.

Zebranie zwołuje się przynajmniej raz w roku. Walne zebranie należy zwołać, jeżeli zażąda tego przynajmniej jedna czwarta część członków korporacji. O zwołaniu winna być zawiadomiona władza nadzorcza i to przynajmniej na trzy dni przed dniem zebrania.

Zebraniu przewodniczy starszy korporacji lub jego zastępca, a w razie zwołania zebrania przez władzę nadzorczą — członek zebrania, zaproszony przez delegata tej władzy; po dokonanym wyborze starszego delegat władzy oddaje mu dalsze przewodnictwo.

Do ważności uchwał wymagana jest obecność ustalonej statutem liczby uprawnionych do głosowania.

Statut może zawierać postanowienia, że zebranie w razie braku kompletu może po jednogodzinnej przerwie obradować nad sprawami, objętemi porządkiem obrad, i powziąć uchwały. Postanowienie takie jednak nie ma zastosowania do spraw, do których uchwalenia statut wymaga bezwzględnie obecności pewnej minimalnej liczby uprawnionych do głosowania.

Uchwały na zebraniu zapadać mogą jedynie w sprawach, objętych porządkiem obrad.

O ile rozporządzenie niniejsze lub statut nie zawiera odmiennych postanowień, uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Art. 89. Zebranie uchwala we wszystkich tych sprawach korporacji, co do których decyzja nie należy według przepisów niniejszego rozporządzenia lub statutu do zarządu korporacji.

Zebraniu zastrzega się:

1) wybór członków zarządu;

2) uchwalenie budżetu oraz rozpatrywanie i zatwierdzenie rocznych rachunków;

3) uchwalenie wydatków, które nie były przewidziane w budżecie;

4) uchwalanie w sprawach, dotyczących majątku korporacji, a w szczególności w sprawach, wymienionych w art. 84;

5) uchwalanie przepisów, tyczących się szczegółowego regulowania nauki w przemyśle, w granicach rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej;

6) uchwały w sprawie tworzenia zebrania delegatów;

7) uchwalanie statutów dodatkowych oraz zmiany statutu korporacji i statutów dodatkowych;

8) uchwalenie rozwiązania korporacji.

Art. 90. Zarząd korporacji składa się ze starszego, podstarszych i innych członków zarządu. Okres pełnienia funkcji zarządu oraz liczbę podstarszych i innych członków zarządu ustala statut.

Art. 91. Starszego, podstarszych i innych członków zarządu wybiera walne zebranie bezwzględną większością głosów. Jeżeli takiej większości nie osiągnięto, następuje wybór ściślejszy z pomiędzy tych, którzy otrzymali stosunkowo największą ilość głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być poddany wyborowi ściślejszemu lub kto ma być uważany za wybranego przy wyborze ściślejszym.

Wybrani podstarsi wybierają z pomiędzy siebie zastępcę starszego.

Art. 92. Starszy, a w razie przeszkody jego zastępca zwołuje posiedzenie zarządu korporacji.

Zarząd zawiaduje według postanowień statutu i uchwał zebrania bieżącemi sprawami korporacji, przygotowuje sprawy i wnioski na zebrania, przyjmuje i oddala personel biurowy.

Zarządowi korporacji przysługuje prawo nakładania kar porządkowych, mianowicie nagany lub grzywny do 10 złotych na członków korporacji, nie stosujących się do przepisów statutu lub do uchwał zebrania albo do postanowień zarządu, wydanych na zasadzie przepisów statutu.

Grzywny wpływają do kasy korporacji.

Art. 93 Starszy korporacji, a w razie przeszkody jego zastępca reprezentuje korporację nazewnątrz, kieruje działalnością korporacji i podpisuje korespondencję. korporacji.

W statucie mogą być przewidziane także inne prawa i obowiązki starszego.

Jako legitymacja przy zawieraniu imieniem korporacji umów wystarcza poświadczenie władzy nadzorczej, stwierdzające, że wymieniony w niem jest w danej chwili starszym korporacji.

Art. 94. Reklamacje przeciw ważności wyborów wolno wnosić do władzy nadzorczej w terminie 14 dniowym po dniu ogłoszenia wyniku wyborów. Unieważnić można tylko taki wybór, który został dokonany wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia lub statutu.

Jeżeli okaże się, że wybrany do zarządu korporacji nie posiada lub utracił prawo wybieralności, winien ustąpić z zarządu. W razie odmowy władza nadzorcza po przeprowadzeniu dochodzenia zarządza wykluczenie z zarządu.

Od takiego zarządzenia przysługuje prawo odwołania się do władzy wyższej. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania zarządzenia.

Art. 95. Władzą nadzorczą korporacji jest władza przemysłowa I instancji, właściwa dla miejsca siedziby korporacji.

Władza nadzorcza rozstrzyga w szczególności w sporach, tyczących się wyborów, wymiaru i poboru opłat korporacyjnych oraz innych praw i obowiązków członków.

Ma ona prawo wysyłać swego delegata na zebrania korporacji i posiedzenia zarządu oraz wydziałów.

Korporacja jest obowiązana składać władzy nadzorczej odpisy uchwalonych budżetów i zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Władza nadzorcza może nakładać kary porządkowe, mianowicie nagany lub grzywny do 20 złotych na starszego korporacji lub jego zastępcę, jeżeli mimo ponownego wezwania nie uczyni zadość zleceniu władzy. Grzywny wpływają do kasy korporacji.

W razie znacznych nieprawidłowości w zawiadywaniu sprawami korporacji władza nadzorcza może zawiesić w czynnościach członków zarządu przy równoczesnem wydaniu zarządzenia co do tymczasowego zawiadywania sprawami korporacji przez inne osoby.

Od zarządzeń i orzeczeń władzy nadzorczej można się odwołać do władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Art. 96. Władza przemysłowa wojewódzka może rozwiązać korporację:

1) jeżeli okaże się, że statut korporacji zawiera postanowienia sprzeczne z przepisami ustawowemi, a odpowiedniej zmiany statutu nie dokonano w terminie, wyznaczonym w tym celu przez władzę;

2) jeżeli działalność korporacji jest sprzeczna z przepisami ustawowemi lub zagraża interesom publicznym;

3) jeżeli liczba członków korporacji tak się zmniejszyła, że korporacja nie może spełniać należycie zadań, określonych w art. 70.

Od takiej decyzji wolno zarządowi korporacji odwołać się do Ministra Przemysłu i Handlu.

Ogłoszenie postępowania upadłościowego co do majątku korporacji powoduje z mocy samego prawa rozwiązanie korporacji.

Do art. 96.

Wskutek rozwiązania korporacji z mocy prawa, zostają rozwiązane istniejące przy niej kasy zapomogowe, chyba że równocześnie z rozwiązaniem korporacji władza zarządzająca jej likwidację nadaje kasie osobowość prawną.

Art. 97. W razie dobrowolnego rozwiązania korporacji likwidację spraw przeprowadza zarząd, o ile zebranie korporacji nie uchwali inaczej.

Jeżeli zarząd nie spełnia należycie tego obowiązku, tudzież w razie zarządzonego na podstawie art. 96 rozwiązania korporacji likwidację przeprowadza władza nadzorcza lub osoba przez nią delegowana.

Władza przemysłowa wojewódzka może w razie zarządzonego rozwiązania korporacji przyznać istniejącym przy korporacji kasom zapomogowym osobowość prawną jako samoistnym zrzeszeniom; w takim razie pozostawia się tym kasom ich dotychczasowe fundusze.

Do art. 97.

R. W. § 27. W razie dobrowolnego rozwiązania korporocji (cechu) ulegają likwidacji wszelkie urządzenia, utworzone na zasadzie dodatkowych statutów.

Art. 98. Majątek rozwiązanej korporacji winien być użyty przedewszystkiem na zaspokojenie zobowiązań korporacji.

Pozostały czysty majątek należy przekazać na ogólne cele, odpowiadające interesom przemysłu, stosownie do postanowień statutu lub uchwały zebrania, w braku zaś takich postanowień lub uchwały — gminie siedziby korporacji.

Gmina winna użyć przekazany jej majątek w sposób, najlepiej odpowiadający interesom przemysłu. Projekt użycia tego majątku podlega zatwierdzeniu przez władzę przemysłową wojewódzką, która winna przed

powzięciem decyzji wysłuchać opinji izby przemysłowo-handlowej, o ile zaś chodzi o majątek korporacji rzemieślniczej (cechu) — izby rzemieślniczej.

Art. 99. Istniejące w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia korporacje (stowarzyszenia przemysłowe), utworzone na zasadzie postanowień ustaw przemysłowych, winny w terminie 6 miesięcy uchwalić i przedstawić do zatwierdzenia nowe statuty, odpowiadające przepisom tego rozporządzenia.

Władza przemysłowa wojewódzka może przedłużyć w wypadkach zasługujących na uwzględnienie termin, oznaczony w ustępie 1, o dalsze 6 miesięcy.

Jeżeli korporacja nie złoży w tym terminie nowych statutów, zgodnych z przepisami niniejszego rozporządzenia, albo nie rozwiąże się dobrowolnie, właściwa władza przemysłowa wojewódzka zarządzi rozwiązanie korporacji.

Do art. 99.

R. W. § 28. W okresie przejściowym, pozostawionym korporacjom (cechom) do przekształcenia się w myśl art. 99, korporacje (cechy) rządzą się swemi statutami przy zastosowaniu art. 198, ust. 2, zdanie 1.

2. Związki korporacyj.

Art. 100. Korporacje mogą łączyć się w związki. Przystąpienie do związku uchwala zebranie korporacji.

Zadaniem związku korporacyj jest ułatwianie korporacjom, należącym do związku, i izbom rzemieśl-

niczym spełniania ich zadań ustawowych oraz występowanie wobec władz z wnioskami, tyczącemi się ogólnych interesów tych rodzajów przemysłu, które są objęte statutem związku.

Związek jest obowiązany na żądanie władz przemysłowych, właściwych dla okręgu związku, oświadczać się w sprawach rodzajów przemysłu, objętych statutem związku.

Związek może zorganizować udzielanie informacyj o wolnych miejscach pracy w przedsiębiorstwach członków tych korporacyj, które należą do związku, materjalnie popierać urządzenia, służące do kształcenia zawodowego członków korporacyj związkowych i zatrudnianych w ich przedsiębiorstwach pracowników, zwoływać zjazdy zawodowe członów korporacyj, należących do związku, oraz utworzyć kasę zapomogową dla członków korporacyj związkowych i ich pracowników.

Do art. 100.

Ustępy 2 i 3 tego artykułu zawierają postanowienia o zasadniczych (obligataryjnych) celach związku; zaś ust. 4. o celach względnych (fakultatywnych) zależnych od woli związku.
Do art. 100–110.

R. W. § 29. Przy wstępowaniu do związku korporacyj (cechów) przedstawia korporacja (cech) odpis prawomocnej uchwały walnego zebrania członków odnośnie do przystąpienia do związku.

Kasę zapomogową dla członków korporacyj związkowych i ich pracowników powołuje do życia zgro-

madzenie związku, a zarządza nią oddzielny zarząd wybrany przez zgromadzenie związku z pośród delegatów korporacyj (cechów) według zasad ujętych w statucie dodatkowym. Do zarządu tego przepisy, zawarte w drugiem zdaniu § 23, mają odpowiednie zastosowanie.

Przy rozwiązaniu dobrowolnem związku utworzona przy nim kasa zapomogowa ulega likwidacji. Przy rozwiązaniu, zarządzonem przez władzę nadzorczą, postanowienia, zawarte w ustępie trzecim art. 97, mają odpowiednie zastosowanie.

Prawo przysługujące korporacjom i związkom korporacyj w myśl art. 110 ust. 2 nie przysługuje cechom i związkom cechów.

Art. 101. [1]) Związek jest osobą prawną; może nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywanym.

Związek odpowiada za zobowiązania tylko własnym majątkiem.

Art. 102. [1]) Prawnym przedstawicielem związku jest zarząd związku. Członkom zarządu, którzy są powołani w myśl postanowień statutu do zastępowania związku nazewnątrz, wydaje władza nadzorcza poświadczenia, stwierdzające ich prawo do występowania w imieniu związku.

Art. 103. [1]) W statucie związku należy ustalić:

1) nazwę, zadania i okrąg związku;

---

[1]) R. W. do niniejszego artykułu pomieszczono obok art. 100.

2) warunki przystąpienia do związku i wystąpienia ze związku;

3) ustrój, siedzibę, prawa i obowiązki zarządu związku;

4) przepisy, tyczące się zgromadzenia związku;

5) składki, przeznaczone na pokrywanie wydatków związku;

6) warunki zmiany statutu;

7) przepisy, tyczące się rozwiązania związku.

Postanowienia, ustalające ustrój i działalność utworzonej przy związku kasy zapomogowej, należy ująć w osobny statut (dodatkowy).

Art. 104. [1]) Statut związku, którego okrąg nie rozciąga się poza okrąg województwa, zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka, statut związku zaś, którego okrąg rozciąga się na powiaty lub miejscowości dwu lub więcej województw, zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu.

Zatwierdzenia należy odmówić, jeżeli statut zawiera postanowienia, sprzeczne z obowiązującemi przeprzepisami lub tyczące się zadań, które nie należą do zakresu działania związków korporacyj, ustalonego niniejszem rozporządzeniem.

Zatwierdzenia statutu można odmówić, jeżeli liczba korporacyj, tworzących związek, jest niewystarczająca do skutecznego spełniania zadań związku.

---

[1]) R. W. do niniejszego artykułu pomieszczono obok art. 100.

Od odmownej decyzji władzy przemysłowej wojewódzkiej można odwołać się do Ministra Przemysłu i Handlu.

Postanowienia ustępów 1, 2 i 4 tyczą się także zmiany statutów oraz statutów dodatkowych.

Art. 105. [1]) Zarząd związku jest obowiązany co roku w miesiącu styczniu przesłać władzy nadzorczej wykaz korporacyj, które do związku należą, zawiadamiać tę władzę o każdej zmianie w składzie zarządu, o zmianie siedziby zarządu, oraz udzielać jej co roku odpisu zamknięcia rachunkowego wraz z wykazem stanu majątku.

Zebrania zarządu i zgromadzenia związku winny odbywać się w okręgu związku. O zwołaniu zgromadzenia związku należy przynajmniej na 7 dni przedtem zawiadomić władzę przemysłową wojewódzką, właściwą dla miejsca zebrania lub zgromadzenia, załączając porządek obrad.

Władza ma prawo:

1) wyłączyć z porządku obrad zebrania zarządu lub zgromadzenia sprawy, nie należące do zadań związku;

2) wysyłać swego delegata i przez niego zamykać obrady, jeżeli przedmiotem ich są sprawy, nie należące do zadań związku.

Do art. 105.

Władzą nadzorczą jest po myśli art. 108. władza przemysłowa wojewódzka, właściwa dla miejsca siedziby zarządu.

---

[1]) R. W. do niniejszego artykułu pomieszczono obok art. 100.

Art. 106. [1]) Władza właściwa do zatwierdzenia statutu (art. 104 ust. 1) może zozwiązać związek:

1) jeżeli okaże się, że statut zawiera postanowienia, sprzeczne z obowiązującemi przepisami, a odpowiedniej zmiany statutu nie uchwalono w terminie, w tym celu wyznaczonym przez władzę;

2) jeżeli związek nie stosuje się do zarządzeń, wydanych na zasadzie art. 105;

3) jeżeli działalność związku przekracza zakres działania, dozwolony obowiązującemi przepisami.

Od decyzji władzy przemysłowej wojewódzkiej wolno zarządowi odwołać się do Ministra Przemysłu i Handlu.

Ogłoszenie postępowania upadłościowego co do majątku związku powoduje z mocy samego prawa rozwiązanie związku.

Art. 107. [1]) Likwidację spraw rozwiązanego związku (art. 103 l. 7 i art. 106) przeprowadza przy odpowiedniem zastosowaniu postanowień art. 97. zarząd związku albo władza nadzorcza.

Majątek winien być użyty na zaspokojenie zobowiązań związku.

O ile majątek był przeznaczony na zasilenie funduszów zakładów szkolnych albo na inne cele natury publicznej, nie wolno użyć pozostałego czystego majątku w sposób, sprzeczny z tem przeznaczeniem. Zarządzenia w tym przedmiocie wydaje władza nadzorcza.

---

[1]) R. W. do niniejszego artykułu pomieszczono obok art 100.

Pozostały czysty majątek rozdziela się między korporacje, które w czasie rozwiązania związku do niego należały, i to w stosunku do składek, wpłaconych w roku obrachunkowym, poprzedzającym rozwiązanie związku.

Spory, wynikłe z tego rozdziału, rozstrzyga ostatecznie władza nadzorcza.

Art. 108. [1]) Związek korporacyj podlega nadzorowi władzy przemysłowej wojewódzkiej, właściwej dla miejsca siedziby zarządu. Władza nadzorcza czuwa nad przestrzeganiem przepisów ustawowych i statutowych i może zmusić członków zarządu do przestrzegania tych przepisów zagrożeniem i nakładaniem kar porządkowych: upomnienia lub grzywny do 20 złotych. Grzywny wpływają do kasy związku.

Władza nadzorcza rozstrzyga w szczególności spory, tyczące się składek i wyborów.

Art. 109. [1]) Do związków korporacyj, istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się odpowiednio postanowienia art. 99.

Art. 110. [1]) Postanowienia niniejszego działu nie uszczuplają prawa prowadzących przemysł do zrzeszania się w stowarzyszenia i związki na zasadzie ogólnych ustaw o stowarzyszeniach także dla celów, wskazanych w art. 70, 71 i 100.

---

[1]) R. W. do niniejszego artykułu pomieszczono obok art. 100.

Korporacje i związki korporacyj mają prawo przystępowania także do zrzeszeń, istniejących na zasadzie ogólnych ustaw o stowarzyszeniach.

DZIAŁ VI.

Uczniowie przemysłowi.

Art. 111. Przemysłowcom, skazanym wyrokiem sądu za przestępstwa, popełnione z chęci zysku lub przeciw moralności publicznej, oraz przemysłowcom, którzy dopuścili się ciężkiego uchybienia obowiązkom względem swych uczniów, może władza przemysłowa zabronić trzymania uczniów przemysłowych.

Do art. 111.

Przewidziane tutaj odjęcie prawa trzymania uczniów, uzupełnione jest przepisem art. 113, z tem, że przywrócenie prawa trzymania uczniów odnośnie do wypadku w art. 111. wymienionego udzielić może każdocześnie władza przemysłowa wojewódzka; jeżeli natomiast chodzi o wypadek z art. 113, władza przemysłowa może zezwolenia takiego udzielić dopiero po ustaniu wymienionych tam wad przemysłowca.

O uczniach przemysłów rzemieślniczych traktują art. 148 — 157. w szczególności o warunkach przyjmowania uczniów art. 148, 149, czasu nauki art. 152. egzaminie czeladniczym i komisji egzaminacyjnej art. 154, 155, 156.

Art. 112. Władza przemysłowa wojewódzka w wypadkach zasługujących na uwzględnienie może przemysłowcowi, któremu na podstawie art. 111 odebrano prawo trzymania uczniów, przywrócić to prawo po upływie roku.

Art. 113. Przemysłowcom, którzy z powodu wad umysłowych lub fizycznych są niezdolni do odpowiedniego kształcenia uczniów przemysłowych w pracy zawodowej, władza przemysłowa może zabronić trzymania uczniów przemysłowych, dopóki te wady trwają.

Art. 114. Celem zapobieżenia obejścia przez przemysłowców, którym zabroniono trzymania uczniów, zarządzeń, wydanych na zasadzie art. 111 i 113, władza przemysłowa może zarządzić kontrolę nad zatrudnianiem przez nich w swym przemyśle pracowników, którzy nie skończyli jeszcze 18 roku życia.

Art. 115. Od zarządzeń, wydanych na podstawie art. 111, 113 i 114, wolno odwołać się do władzy przemysłowej wyższej instancji.

Art. 116. Warunki, tyczące się nauki, winny być w ciągu 4 tygodni po rozpoczęciu nauki ustalone umową pisemną.

W umowie należy:

1) określić przemysł, w którym uczeń ma być kształcony;

2) podać czas trwania nauki;

3) wyszczególnić wzajemne świadczenia;

4) przytoczyć warunki rozwiązania umowy.

Umowa winna być podpisana przez przemysłowca (pryncypała) albo jego zastępcę oraz przez ucznia i, jeżeli uczeń jest małoletni, przez jego ojca lub opiekuna.

Jeden egzemplarz umowy należy wręczyć uczniowi lub jego ojcu albo opiekunowi.

Na żądanie miejscowego urzędu gminnego i inspektora pracy należy przedstawić umowę do przejrzenia.

Jeżeli przemysłowiec jest członkiem korporacji, winien odpis zawartej umowy przesłać korporacji w ciągu dni 14.

Korporacja ma prawo postanowić, że umowę o naukę należy zawierać przed korporacją. W razie zawarcia umowy przed korporacją obie strony otrzymują odpisy umowy.

Minister Przemysłu i Handlu oraz Minister Pracy i Opieki Społecznej mogą w miarę potrzeby w drodze łącznie wydawanych rozporządzeń ustalać zasadnicze postonowienia umów o naukę w poszczególnych rodzajach przemysłu.

Art. 117. Pryncypał winien starać się, ażeby uczeń miał sposobność i możność praktycznego wykształcenia się w przemyśle, przestrzegać, ażeby uczeń zachowywał się przyzwoicie, ażeby uczęszczał regularnie na naukę do szkoły dokształcającej. Powinien ściśle przestrzegać, ażeby uczeń nie był obarczony pracą, nie mającą nic wspólnego z nauką w przemyśle albo przechodzącą siły fizyczne ucznia, oraz ażeby uczeń nie był źle traktowany przez pracowników i domowników.

Obowiązki te ciążą także na zastępcy pryncypała.

Art. 118. Uczeń winien być posłuszny pryncypałowi i tej osobie, która w miejsce pryncypała kie-

ruje zawodowem wykształceniem ucznia, zachowywać się przyzwoicie, pracować pilnie oraz uczęszczać regularnie na naukę do szkoły dokształcającej w myśl obowiązujących w tym względzie przepisów.

Art. 119. Umowę o naukę można jednostronnie rozwiązać, o ile nie umówiono dłuższego czasu próby, w ciągu pierwszych 4 tygodni po rozpoczęciu nauki.

Umowa, według której czas próby ma trwać dłużej aniżeli trzy miesiące, jest nieważna.

Do art. 119.

Powody jednostronnego, wcześniejszego, niż określono w umowie o naukę rozwiązania stosunku, wymienione są w art. 120, 121, 122.

Art. 120. Po upływie czasu próby pryncypał może rozwiązać umowę o naukę przed ukończeniem umówionego czasu nauki, jeżeli uczeń mimo upomnień wykracza przeciw obowiązkom, określonym w art. 118, albo jeżeli zaniedbuje uczęszczania na naukę do szkoły dokształcającej.

Uczeń lub jego ojciec albo opiekun może rozwiązać umowę o naukę przed upływem czasu nauki:

1) jeżeli uczeń nie może pozostać w nauce bez uszczerbku dla zdrowia;

2) jeżeli pryncypał zaniedbuje swoje obowiązki względem ucznia w sposób, zagrażający zdrowiu lub moralności ucznia, zaniedbuje jego wykształcenie w przemyśle lub utrudnia regularne uczęszczanie na naukę do szkoły dokształcającej;

3) jeżeli pryncypał stał się niezdolnym do należytego spełniania ustalonych umową zobowiązań;

4) jeżeli pryncypał przesiedla się ze swojem przedsiębiorstwem przemysłowem do innej gminy; z tego powodu można jednak rozwiązać umowę o naukę tylko w czasie jednego miesiąca, licząc od dnia przesiedlenia się.

Art. 121. Jeżeli uczeń lub jego ustawowy zastępca oświadcza pisemnie pryncypałowi, że uczeń zmienia zawód lub przechodzi do przemysłu innego rodzaju, albo że wskutek zmienionych stosunków jest zniewolony powrócić do rodziców, ażeby im pomagać w przemyśle lub gospodarstwie, następuje rozwiązanie umowy o naukę z upływem 4 tygodni, o ile pryncypał nie zwolni ucznia wcześniej.

Art. 122. Umowa o naukę wygasa w razie zwinięcia przedsiębiorstwa, w razie śmierci ucznia lub pryncypała.

W razie śmierci pryncypała zarząd korporacji, a jeżeli zmarły nie należał do korporacji, urząd gminny wyda uczniowi świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki.

Art. 123. W wypadkach, określonych art. 120 i 121, jeżeli ustawowy zastępca nie może się we właściwym czasie oświadczyć, korporacja jest obowiązana złożyć odnośne oświadczenia jako zastępca ucznia.

Jeżeli umowa o naukę została rozwiązana bez winy ucznia, korporacja, do której należy pryncypał

ucznia, powinna postarać się, ażeby uczeń znalazł pomieszczenie w przedsiębiorstwie przemysłowem innego członka korporacji.

Przy zawieraniu nowej umowy o naukę należy uwzględnić przebyty już czas w nauce.

Art. 124. W razie rozwiązania umowy o naukę albo jej wygaśnięcia wskutek zwinięcia przedsiębiorstwa przemysłowego pryncypał winien wydać uczniowi świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki.

W razie prawidłowego ukończenia nauki, pryncypał winien w ciągu 8 dni wydać świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki. Jeżeli pryncypał jest członkiem korporacji, zarząd korporacji winien wydać uczniowi na podstawie świadectwa nauki oraz szkolnych świadectw z nauki dokształcającej lub równorzędnej — świadectwo ukończenia nauki przemysłowej.

Jeżeli pryncypał nie należy do korporacji, wydane przez niego świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki, uwierzytelnia urząd gminny bezpłatnie.

Do art. 124.

W razie śmierci naukodawcy należącego do korporacji przemysłowej, świadectwo nauki wydaje odnośna korporacja w wypadku natomiast gdy naukodawca do żadnej z korporacyj nie należał świadectwo takie wydaje właściwy dla miejsca zamieszkania przemysłowca urząd gminny (art. 122. ust. 2).

Art. 125. Jeżeli przemysłowiec przyjmuje na naukę uczniów w liczbie większej, aniżeli odpowiada to wielkości lub sposobowi prowadzenia przedsiębiorstwa, władza przemysłowa I instancji po porozumieniu z obwo-

dowym inspektorem pracy i po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej może zobowiązać przemysłowca do zmniejszenia liczby uczniów przez rozwiązanie umowy o naukę oraz zabronić mu przyjmowania uczniów ponad oznaczoną liczbę.

Od takiego zarządzenia wolno odwołać się do władzy przemysłowej wyższej instancji.

Statuty korporacyj mogą zawierać postanowienia, ustalające stosunek liczebny uczniów do zatrudnionych w tem samem przedsiębiorstwie pomocników.

O ile statuty nie zawierają takich postanowień, władza przemysłowa wojewódzka po porozumieniu z okręgowym inspektorem pracy i po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej może w drodze rozporządzenia ustalić stosunek liczebny uczniów do zatrudnionych pomocników.

Do art. 125.

R. W. § 30. Władza przemysłowa nie może zobowiązać przemysłowca na podstawie art. 125 ust. 1 do zmniejszenia liczby uczniów, o ile liczba ta w stosunku do liczby czeladników odpowiada stosunkowi ustalonemu w zatwierdzonym statucie korporacji.

DZIAŁ VII.

Postanowienia karne.

Art. 126. Prowadzący przemysł z naruszeniem przepisów niniejszego rozporządzenia, tudzież przepisów, wydanyah w wykonaniu tego rozporządzenia, o ile dany

czyn nie jest zagrożony karą w powszechnych ustawach karnych, będą karani w drodze administracyjnej:

1) upomnieniem;
2) grzywną do 1000 złotych;
3) aresztem do 14 dni.

Do art. 126.

Przedawnienie przekroczenia następuje po upływie 6-ciu miesięcy od daty popełnienia czynu karygodnego (art. 130). Środki prawne w sprawach przemysłowo-karnych normuje art. 139.

Art. 127. Rzeczoznawcy, winni naruszenia odnoszących się do nich przepisów niniejszego rozporządzenia, będą karani:

1) grzywną do 1000 złotych;
2) aresztem do 14 dni.

Uczniowie, naruszający postanowienia niniejszego rozporządzenia, do nich się odnoszące, będą karani:

1) upomnieniem;
2) grzywną do 100 złotych.

Art. 128. Z zasady należy nakładać grzywny.

W razie okoliczności obciążających, albo jeżeli ponowne ukaranie grzywną okazało się bezskuteczne, można orzec karę aresztu.

Władza orzekająca na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny oznaczy w orzeczeniu karę zastępczego aresztu według słusznego uznania, jednak nie ponad 14 dni.

Art. 129. Za wykroczenia, popełnione przez zastępcę, ulega karze także przemysłowiec, jeżeli nie prze-

szkodził popełnieniu wykroczenia, chociaż mógł to uczynić.

Art. 130. Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegają przedawnieniu z upływem 6 miesięcy, licząc od dnia popełnienia wykroczenia.

DZIAŁ VIII.

Władze przemysłowe.

A. Instancje.

Art. 131. Starostowie, a w miastach, dla których zostały ustanowione inne władze jako władze administracyjne I instancji, władze te są władzami przemysłowemi I instancji. W miastach: Warszawie, Łodzi, Wilnie, Poznaniu, Toruniu, Bydgoszczy i Grudziądzu władzami przemysłowemi I instancji są z mocy niniejszego rozporządzenia magistraty tych miast w zleconym zakresie działania.

Władze przemysłowe I instancji wydają zarządzenia i orzeczenia na podstawie niniejszego rozporządzenia we wszystkich sprawach, co do których prawo zarządzenia i decyzji nie zostało zastrzeżone niniejszem rozporządzeniem wyższym władzom przemysłowym lub innym władzom; czuwają nad przestrzeganiem przepisów ustawowych oraz rozporządzeń i zarządzeń władz przemysłowych; przeprowadzają dochodzenia w sprawach przekroczeń przepisów przemysłowych i wymierzają kary na zasadzie postanowień działu VII.

Do art. 131.

R. W. § 31. W miastach: Lwowie i Krakowie są władzami przemysłowemi I instancji magistaty tych miast na podstawie § 4 austrj. ustawy z dnia 19 maja 1868 r. (Dz. U. P. № 44) oraz §§ 31 i 63 statutu m. Lwowa i § 96 statutu m. Krakowa.

Art. 132. Wojewodowie są władzami przemysłowemi wojewódzkiemi (II instancji).

Władze przemysłowe wojewódzkie:

1) rozstrzygają w drugiej i ostatniej instancji w razie odwołań od zarządzeń i orzeczeń władz przemysłowych I instancji;

2) wydają zarządzenia i orzeczenia we wszystkich sprawach, w których prawo decyzji jest im zastrzeżone poszczególnemi artykułami niniejszego rozporządzenia;

3) wydają pozwolenia (koncesje) na rodzaje przemysłu wymienione w art. 8 l. 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 11;

4) zatwierdzają projekty urządzeń zakładów przemysłowych, określonych w art. 14, jeżeli urządzenia danego zakładu przemysłowego rozciągają się na obszary, należące do różnych powiatów województwa.

Jeżeli zakład przemysłowy ma być urządzony na terenach, należących do dwóch lub więcej województw, projekt urządzenia zakładu zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka właściwa dla terenów, na których mieści się główna lub przeważająca część urządzeń zakładu W razie wątpliwości decyduje Minister Przemysłu

i Handlu o tem, która z władz przemysłowych jest kompetentna.

W mieście stoł. Warszawie Magistrat wydaje orzeczenia i zarządzenia, określone w ust. 1 l. 2 i 3 niniejszego artykułu, z tem zastrzeżeniem, że koncesje na rodzaje przemysłu, wymienione w art. 8 l. 3, 4 i 6, wydaje w porozumieniu z Komisarzem Rządu na m. stoł. Warszawę.

Do art. 132.

R. W. § 32. W razie nieosiągnięcia zgody Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę na wydanie koncesji na przemysł wymieniony w art. 8 l. 3, 4 i 6 magistrat m. stoł. Warszawy odmawia udzielenia odnośnej koncesji.

Art. 133. Minister Przemysłu i Handlu rozstrzyga w drugiej instancji z zastosowaniem postanowienia art. 29 ust. 2 odwołania od zarządzeń i orzeczeń, wydanych w pierwszej instancji przez władze przemysłowe wojewódzkie i przez Magistrat stoł. m. Warszawy, oraz wydaje zarządzenia i rozporządzenia wykonawcze w wypadkach, przewidzianych niniejszem rozporządzeniem.

Art. 134. Celem popierania rozwoju i skutecznej działalności korporacyj przemysłowych (zwłaszcza cechów) oraz innych organizacyj zawodowych dla rzemiosła i drobnego przemysłu ustanawia się przy władzach przemysłowych wojewódzkich instruktorów korporacyj przemysłowych.

Zadaniem instruktorów korporacyj przemysłowych jest w szczególności wspierać radą i informacjami korporacje i związki korporacyj w spełnianiu ich zadań i wpływać na celową organizację tych zrzeszeń i ich urządzeń.

Korporacje i związki winny udzielać instruktorom żądanych wyjaśnień i danych, tyczących się ich działalności, oraz zawiadamiać ich we właściwym czasie o zebraniach.

Instruktorowie mają prawo uczestniczyć w zebraniach izb rzemieślniczych, korpojacyj, związków korporacyj, jako też ich zarządów celem informowania się i udzielania wyjaśnień lub porad.

Szczegółowy zakres czynności tych instruktorów ustala Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

B. Postępowanie przy rozpoczęciu prowadzenia przemysłu i zrzeczeniu się uprawnienia przemysłowego.

Art. 135. Zgłoszenia przemysłu i podania o udzielenie koncesji na prowadzenie przemysłu koncesjonowanego należy wnosić na ręce władzy przemysłowej I instancji, właściwej dla miejsca siedziby przemysłu.

Podania o udzielenie pozwolenia na prowadzenie przemysłu okrężnego należy wnosić na ręce władzy przemysłowej I instancji, właściwej dla miejsca zamieszkania proszącego.

Zgłoszenia te lub podania wnosi się pisemnie albo ustnie (protokólarnie).

Potwierdzenie odbioru zgłoszenia (art. 7) wydaje się w formie wyciągu ze zgłoszenia z podaniem numeru porządkowego, pod którym zostało wpisane do rejestru uprawnień przemysłowych (art. 136).

Koncesję wydaje się w formie dokumentu, zawierającego dane, tyczące się osoby proszącego lub także osoby zastępcy, dokładne określenie przemysłu z powołaniem właściwych przepisów niniejszego rozporządzenia, miejsca prowadzenia przemysłu, oraz warunków, pod któremi koncesji udzielono.

O zrzeczeniu się uprawnienia przemysłowego winien przemysłowiec donieść bezzwłocznie władzy przemysłowej I instancji i zwrócić potwierdzenie odbioru zgłoszenia (art. 7), kartę rzemieślniczą (art. 147), dokument koncesyjny albo licencję (art. 54).

Zrzeczenie się uprawnienia przemysłowego obowiązuje od dnia, w którym władza przemysłowa otrzymała doniesienie.

Do art. 135.

R. W. § 33. Władza przemysłowa II instancji może przepisać specjalne wzory dla zgłoszeń i podań wnoszonych według art. 135 ust. 3 pisemnie lub ustnie (protokólarnie).

Art. 136. Władze przemysłowe I instancji prowadzą osobne rejestry uprawnień przemysłowych:

1) dla przemysłów niekoncesjonowanych;
2) dla przemysłów koncesjonowanych;
3) dla przemysłów okrężnych.

W rejestrze należy rejestrować bez zwłoki każde zgłoszenie przemysłu, wydanie koncesji lub licencji oraz uwidaczniać według akt odnośnych zmiany, zaszłe co do zarejestrowanego przemysłu, jak otwacie filji, zmianę siedziby, prowadzenie przemysłu przez zastępcę lub dzierżawcę, zrzeczenie się lub odebranie uprawnienia przemysłowego, prowadzenie przemysłu na rachunek wdowy lud małoletnich spadkobierców, masy spadkowej lub konkursowej.

Władze przemysłowe I instancji prowadzą nadto osobny rejestr zakładów przemysłowych, określonych w art. 14 i 16.

O każdem zarejestrowaniu i zmianie należy zawiadamiać władzę podatkową oraz izbę przemysłowo-handlową, o ile zaś chodzi o przemysły rzemieślnicze, izbę rzemieślniczą.

Wzory rejestrów ustala Minister Przemysłu i Handlu.

C. Środki prawne od decyzyj władz przemysłowych.

Art. 137. Decyzje (zarządzenia, orzeczenia), wydawane w poszczególnych wypadkach na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia, podaje się stronom do wiadomości z powołaniem się na przepis, na którego zasadzie decyzję wydano, tudzież, o ile decyzja nie uwzględnia całości lub części żądań i zastrzeżeń stron, z podaniem powodów nieuwzględnienia.

Przepisy ustawowe o środkach prawnych od orzeczeń władz administracyjnych mają zastosowanie

do decyzyj, wydawanych na zasadzie niniejszego rozporządzenia lub na podstawie rozporządzeń wykonawczych, o ile niniejsze rozporządzenie nie zawiera odmiennych postanowień.

Do art. 137.

Odnośnie do środków prawnych, obowiązuje ustawa z 1. VIII. 1923 (Dz. U. Rzp. № 91. poz. 712.) o środkach prawnych od orzeczeń władz administracyjnych, zakreślająca zasadniczo (z wyjątkiem spraw karnych i t. d.) 14-dniowy termin rekursowy.

Ustawa niniejsza — przyjmując w ogólności 14-dniowy termin odwołania — czyni pod tym względem wyjątek w art. 66 i 74 ust. 2, zakreślając tam czasokres 4-ro tygodniowy.

Art. 138. Władza przemysłowa wyższej instacji powinna z urzędu zmienić lub uchylić decyzję niższej władzy przemysłowej, jeżeli będzie stwierdzone, że decyzja jest częściowo lub w całości sprzeczna z postanowieniami ustawowemi.

D. Postępowanie w sprawach karnych.

Art. 139. Od orzeczenia karnego władzy przemysłowej I instancji można w ciągu 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na ręce tej władzy żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który rozstrzyga przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów obowiązujących w pierwszej instancji sądowej. Wyrok sądu okręgowego, wydany w drugiej instancji, jest prawomocny.

Żądanie przekazania sprawy sądowi nie wstrzymuje wykonania kary, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności.

Na obszarze mocy obowiązującej niemieckie ustawy postępowania karnego z roku 1877 stosuje się przepisy o policyjnych rozporządzeniach karnych.

Do art. 139.

W postępowaniu karno-administracyjnem na terenie województw małopolskich, prócz orzeczeń karnych stosowane są na podstawie rozporządzenia Prezydenta z 27. IX. 1927 (Dz. U. Rzp. № 87 poz. 776) 1) doraźne mandaty karne i 2) mandaty karne.

Ad 1) Karę do Zł. 10· — wymierza tu upoważniony funkcjonarjusz państwowy lub samorządowy — o ile winnego schwytał na gorącym uczynku lub gdy niema wątpliwości co do osoby sprawcy, ukarany zaś oświadcza gotowość bezzwłocznego uiszczenia grzywny. Doraźny mandat karny z chwilą uiszczenia grzywny staje się prawomocnym. Ten system postępowania nie może być stosowanym gdy należy orzec o obowiązku odszkodowania lub konfiskacie przedmiotu, albo gdy najniższa kara za odnośne przekroczenie przewidziana w ustawie przekracza Zł. 10· —

Ad 2) Władze powiatowe administracji ogólnej mogą karać za przestępstwa przekazane ich kompetencji na podstawie doniesienia władz lub organów urzędowych — bez poprzedniego postępowania — grzywną do Zł. 50· — lub karą aresztu do dni 3 nakazem karnym.

Ukarany ma prawo wnieść lub zgłosić sprzeciw w ciągu dni 8-miu do władzy, która wydała nakaz karny. Sprzeciw taki powoduje normalne postępowanie karno-administracyjne, w którem władza postępuje tak jakby nakaz nie został wydany, przyczem nie jest związaną wymiarem kary nałożonym w drodze mandatu. W razie braku sprzeciwu kara nałożona mandatem staje się prawomocną.

Art. 140. Celem zabezpieczenia wykonania orzeczeń karnych oraz celem wstrzymania dalszego prowadzenia przemysłu bez uprawnienia albo w sposób, zagrażający w wysokim stopniu życiu lub zdro-

wiu pracowników albo też innych osób, władza przemysłowa, wydająca orzeczenie karne, może zarządzić zajęcie towarów i narzędzi, a w wypadkach niecierpiących zwłoki — częściowe lub całkowite wstrzymanie ruchu zakładu przemysłowego.

Zarządzenie wstrzymania ruchu zakładu przemysłowego winno być natychmiast cofnięte, skoro bezpieczeństwo dla życia i zdrowia zostanie zapewnione w sposób zgodny z przepisami ustawowemi.

Przepisy ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie uszczuplają uprawnień ustawowych, przysługujących innym organom władzy.

O ile zajęte towary ulegają łatwo zepsuciu, władza przemysłowa zarządzi ich sprzedaż w drodze przetargu.

Zajęte towary lub kwotę uzyskaną ze sprzedaży (ust. 4) i zajęte narzędzia zwraca się stronie po wykonaniu kary.

DZIAŁ IX.

Rzemiosło.

A. Postanowienia ogólne.

Art. 141. Postanowienia niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do rzemiosła ze zmianami, wynikającemi z przepisów, zawartych w tym dziale.

Do art. 141.

Odnośnie do zgłoszenia przemysłu mają zastosowanie art. 7 i 135 nin. ustawy.

Art. 142. Za rzemiosło w rozumieniu niniejszego działu uważa się następujące rodzaje przemysłu, o ile nie są prowadzone sposobem fabrycznym: bandażownictwo, rękawicznictwo, bednarstwo, białoskórnictwo, blacharstwo, bronzownictwo, mosiężnictwo, ciesielstwo, cukiernictwo, dekarstwo (pokrywanie dachów dachówką, łupkiem), fotografowanie, fryzjerstwo, golarstwo, perukarstwo, garbarstwo, grzebieniarstwo, introligatorstwo, jubilerstwo i złotnictwo (wyrób towarów ze złota, srebra i drogich kamieni), grawerstwo, kamieniarstwo, kapelusznictwo, czapnictwo, kołodziejstwo, koszykarstwo, kotlarstwo, kowalstwo, krawiectwo, kuśnierstwo, kuchmistrzostwo, lakiernictwo, malarstwo, pozłotnictwo, mularstwo, wyrób instrumentów muzycznych, wyrób szkieł i narzędzi optycznych, piekarstwo, piernikarstwo, pilnikarstwo, powroźnictwo, rymarstwo, siodlarstwo, rzeźbiarstwo (rzeźbienie w drzewie i kamieniu), rzeźnictwo, wędliniarstwo (masarstwo), rzeźnictwo koni (wyrąb mięsa końskiego), wyrób wędlin z mięsa końskiego, ślusarstwo, stolarstwo, studniarstwo, szczotkarstwo, szewstwo, cholewkarstwo, szklarstwo, szmuklerstwo, wyrób frędzli, sznurków i taśm do lamowania, wyrób przedmiotów z drucików złotych i srebrnych, przędzarstwo materji ze złota i srebra, sztukatorstwo, tapicerstwo, tokarstwo, zegarmistrzostwo, zduństwo, garncarstwo.

Minister Przemysłu i Handlu może po wysłuchaniu opinji izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych zmieniać w drodze rozporządzenia listę rzemiosł, objętą pierwszym ustępem, wyłączając z niej poszcze-

gólne rodzaje lub gałęzie rzemiosł, albo uzupełniając ją innemi jeszcze rodzajami lub gałęziami przemysłu, i to z ważnością dla całego obszaru Rzeczypospolitej lub dla poszczególnych województw.

Do art. 142.

Przemysły rzemieślnicze wyliczone są w niniejszym artykule nie przykładowo, lecz taksatywnie.

Art. 143. W wypadkach wątpliwych, czy dane przedsiębiorstwo uważać należy za przemysł rzemieślniczy, czy fabryczny, orzeka władza przemysłowa wojewódzka po wysłuchaniu opinji izby przemysłowo-handlowej i izby rzemieślniczej, oraz po zasięgnięciu opinji właściwej izby skarbowej i inspektora pracy danego okręgu.

Do art. 143.

R. W. § 34. Orzeczenie, czy dane przedsiębiorstwo uważać należy za przemysł rzemieślniczy czy fabryczny, następuje z urzędu lub na wniosek. Z wnioskiem może wystąpić właściwa izba przemysłowo-handlowa, izba rzemieślnicza lub osoba zainteresowana.

Postanowienia art. 137 i 138 mają właściwe zastosowanie.

B. Dowód uzdolnienia.

Art. 144. Kto rozpoczyna prowadzenie samoistne rzemiosła, winien równocześnie ze zgłoszeniem (art. 7) wykazać przed władzą przemysłową I instancji, że posiada zawodowe uzdolnienie do prowadzenia danego rzemiosła.

Art. 145. Za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła uważa się: 1) uprawnienie do używania tytułu mistrza (majstra) rzemieślniczego danego rodzaju rzemiosła (art. 158 i 159), albo 2) świadectwo nauki danego rzemiosła, zakończonej złożeniem z pomyślnym wynikiem egzaminu czeladniczego w połączeniu ze świadectwami co najmniej trzyletniej pracy w charakterze czeladnika w danym rodzaju rzemiosła, lub 3) świadectwo złożenia egzaminu przed komisją egzaminacyjną dla majstrów wojskowych.

Nadto Minister Przemysłu i Handlu ustali w porozumieniu z właściwymi ministrami w drodze rozporządzenia, w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych albo egzaminów, złożonych przed władzami egzaminacyjnemi, które ustanowione zostały dla poszczególnych rodzajów przemysłu lub dla stwierdzenia uzdolnienia zawodowego w przedsiębiorstwach państwowych, uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do prowadzenia przemysłu rzemieślniczego.

W zasadzie absolwenci szkół technicznych i szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego po odpowiedniej praktyce będą uważani za posiadających uzdolnienie zawodowe do prowadzenia przemysłu rzemieślniczego.

Do art. 145.

W okresie 5-cio letnim tj. do dnia 15. XII. 1932 przewiduje ustawa w art. 198 ulgi co do wykazania się dowodem uzdolnienia. Dowód uzdolnienia na podstawie tego ulgowego postanowienia może stanowić poświadczenie urzędu gminnego,

stwierdzające, że osoba zgłaszająca prowadzenie przemysłu rzemieślniczego, pracowała przez 5 lat u samoistnego rzemieślnika.

Ważność tego postanowienia może Minister Przemysłu i Handlu przedłużyć na dalszy okres 5 letni.

W województwach: warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, białostockiem, poleskiem, nowogródzkiem, wileńskiem, wołyńskiem i w Warszawie dowód posiadania uprawnienia przemysłowego wystarczający do samoistnego prowadzenia przemysłu, stanowi stwierdzenie przez urząd gminny samodzielnego rozpoczęcia prowadzenia danego rzemiosła przed dniem 15. XII. 1927 i świadectwo przemysłowe za rok 1927. (art. 198. ust. 4).

Szkoły techniczne, których świadectwa w połączeniu z co najmniej 3 letnią praktyką zawodową, stanowią dowód uzdolnienia zawodowego, wymienia rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 14. XII. 1927. (Dz. U. Rzp. № 118. poz. 1014.) dołączone do nin. zbioru.

Art. 146. Władza przemysłowa wojewódzka może poszczególne osoby zwalniać od obowiązku wykazania uzdolnienia, określonego w art. 145, jeżeli dane osoby wykażą w inny wystarczający sposób, że posiadają odpowiednie uzdolnienie zawodowe.

Do art. 146.

Przy udzielaniu dyzpenzy omawianej w niniejszym artykule władza przemysłowa wojewódzka decyduje wedle swobodnego uznania czy petent w wystarczający sposób wykazał uzdolnienie zawodowe.

Art. 147. Władza przemysłowa I instancji, w ciągu 30 dni, licząc od dnia zgłoszenia, wyda kartę rzemieślniczą, jeżeli zgłaszający wykazał uzdolnienie zawodowe w myśl postanowień art. 145 lub 146, w razie zaś przeciwnym zabroni mu dalszego prowadzenia rzemiosła, podając motywy.

Kartę rzemieślniczą wydaje się w formie wyciągu ze zgłoszenia z podaniem numeru porządkowego pod którym zostało wpisane do rejestru uprawnień przemysłowych (art. 136).

Do art. 147.

Z zakazem prowadzenia przemysłu łączy się uprawnienie nadane w art. 140. władzy przemysłowej, dozwalające w odnośnych wypadkach zajęcia towarów i narzędzi i całkowite lub częściowe wstrzymanie ruchu zakładu przemysłowego.

C. Nauka rzemiosła.

Art. 148. Jeżeli rzemieślnik przyjmuje na naukę uczniów (terminatorów) w liczbie większej, aniżeli odpowiadającej wielkości lub sposobowi prowadzenia przedsiębiorstwa, władza przemysłowa I instancji po porozumieniu z obwodowym inspektorem pracy może zobowiązać go do zmniejszenia liczby uczniów przez rozwiązanie umowy o naukę oraz zabronić mu przyjmowania uczniów ponad oznaczoną liczbę.

Statut cechu może zawierać postanowienia, ilu uczniów (terminatorów) można trzymać w stosunku liczebnym do zatrudnionych w tem samem przedsiębiorstwie czeladników.

O ile statut nie zawiera takich postanowień, władza przemysłowa wojewódzka po porozumieniu z okręgowym inspektorem pracy i po wysłuchaniu opinji izby rzemieślniczej może w drodze rozporządzenia ustalić liczbę terminatorów w stosunku do zatrudnionych czeladników.

Do art. 148.

R. W. § 35. Postanowienie § 30 ma analogiczne zastosowanie.

Art. 149. W przemyśle rzemieślniczym wolno przyjmować na naukę i kierować praktycznem kształceniem terminatorów tylko osobom, które nabyły prawo używania tytułu mistrza (majstra) rzemieślniczego (art. 158 i 159), w okresie zaś trzyletnim po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia także tym osobom pełnoletnim, które: 1) po złożeniu z wynikiem pomyślnym egzaminu na czeladnika pracowały przynajmniej pięć lat w danym rodzaju lub gałęzi rzemiosła lub 2) przynajmiej osiem lat wykonywały samoistne rzemiosło danego rodzaju lub gałęzi.

Naukę rzemiosła (termin) można odbyć także w przedsiębiorstwach fabrycznych danego rodzaju przemysłu pod kierunkiem osób, posiadających kwalifikacje, odpowiadające postanowieniom tego artykułu lub artykułu 150.

Do art. 149.

§ 36. Po upływie trzech lat po dniu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem tylko te osoby będą mogły trzymać terminatorów i kierować ich praktycznem wykształceniem, które a) będą miały prawo używania tytułu mistrza rzemieślniczego, albo b) będą posiadały kwalifikacje do kierowania praktycznem wykształceniem terminatorów, odpowiadające warunkom ustalo-

nym rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, wydanem na podstawie art. 150.

Art. 150. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z właściwymi ministrami ustali w drodze rozporządzenia, w jakiej mierze świadectwo szkolne lub egzaminacyjne, uznane na zasadzie postanowień art. 145 jako dowód uzdolnienia zawodowego do prowadzenia rzemiosła, uważać należy także za dowód odpowiedniej kwalifikacji do kierowania praktycznem kształceniem terminatorów.

Art. 151. Na wniosek przemysłowca, w którego przedsiębiorstwie wykonywa się kilka rzemiosł, izba rzemieślnicza może pozwolić na praktyczne kształcenie terminatorów w każdym z tych rzemiosł, jeżeli kierujący kształceniem odpowiada co do jednego z nich warunkom art. 149 lub 150.

Odpowiadający warunkom art. 149 lub 150 co do pewnego rodzaju przemysłu może kształcić terminatorów także w przemysłach pokrewnych. Jakie przemysły w rozumieniu tego ustępu należy uważać jako pokrewne, ustala izba rzemieślnicza.

Świadectwo ukończenia nauki, które w myśl art. 155 ust. 1 składa się komisji egzaminacyjnej winno dotyczyć tego rzemiosła, co do którego przysługuje pryncypałowi lub jego zastępcy prawo kształcenia terminatorów w myśl art. 149, 150 i artykułu niniejszego.

Art. 152. Czas nauki (termin) winien zasadniczo wynosić trzy lata. a nie może przekraczać lat czterech.

Za zgodą władzy przemysłowej wojewódzkiej izba rzemieślnicza może po wysłuchaniu opinji zainteresowanych cechów ustalić czas trwania nauki w poszczególnych rzemiosłach i ich gałęziach.

Izba rzemieślnicza może w poszczególnych wypadkach pozwolić uczniowi na zakończenie terminu przed upływem przepisanego czasu nauki.

Art. 153 Terminatorowi należy dać możność poddania się z upływem czasu nauki egzaminowi na czeladnika.

W tym celu izby rzemieślnicze utworzą komisje egzaminacyjne, odpowiadające co do miejsca, liczby i rodzaju rzemiosł rozwojowi rzemiosła w okręgu danej izby.

Każda z tych komisyj składa się z przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków.

Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej winien być zasadniczo mistrz rzemieślniczy (art. 158 i 159) albo osoba z wyższem wykształceniem technicznem, zatrudniona zawodowo jako nauczyciel lub zajmująca stanowisko kierownicze w przedsiębiorstwie przemysłowem.

Jednego z członków komisji egzaminacyjnej należy powołać z grona wykwalifikowanych w danem rzemiośle czeladników, pracujących w okręgu izby. Innych członków komisji powołuje się z pośród rzemieślników, posiadających prawo kształcenia uczniów w danem rzemiośle i zamieszkałych w okręgu izby.

Art. 154. Celem egzaminu jest stwierdzenie, czy terminator nabył biegłości i wprawy w zwykłej pracy odnośnego rzemiosła oraz potrzebne wiadomości co do wartości, nabywania, przechowywania i stosowania materjałów, przerabianych w rzemiośle, oraz co do sposobów poznawania ich jakości.

Postępowanie komisji egzaminacyjnej, sposób egzaminowania i taksy egzaminacyjne ustala się regulaminami egzaminacyjnemi, które wydaje izba rzemieślnicza, a zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka.

Jeżeli według regulaminu egzamin rozciąga się także na stwierdzenie znajomości prowadzenia ksiąg i rachunkowości kupieckiej, komisja winna uzupełnić się przez powołanie znawcy na członka z prawem głosu.

Koszty egzaminów ponosi izba rzemieślnicza.

Taksy egzaminacyjne przypadają izbie rzemieślniczej.

Do art. 154 i 158.

R. W. § 37. Uchwalone regulaminy komisyj egzaminacyjnych czeladniczych i mistrzowskich izba rzemieślnicza przesyła w trzech egzemplarzach władzy przemysłowej wojewódzkiej do zatwierdzenia. Jeden egzemplarz zatwierdzonego regulaminu władza przemysłowa wojewódzka przesyła izbie rzemieślniczej, drugi Ministrowi Przemysłu i Handlu, a trzeci zatrzymuje u siebie.

Art. 155. Podanie o dopuszczenie do egzaminu wnosi terminator lub pomocnik do izby rzemieślniczej.

Do podania należy dołączyć świadectwo ukończenia nauki lub też świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki, oraz świadectwo szkolne z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej albo świadectwo, stwierdzające posiadanie wykształcenia, uznanego przez państwowe władze szkolne za równowartościowe z wykształceniem, jakie daje ukończenie publicznej szkoły dokształcającej zawodowej.

Komisja stwierdza wynik egzaminu na świadectwie nauki, wydając ponadto w razie pomyślnego wyniku świadectwo złożenia egzaminu.

W razie niepomyślnego wyniku egzaminu komisja oznaczy termin, po którego upływie można ponownie poddać się egzaminowi.

Terminator (lub pomocnik), który złożył egzamin z pomyślnym wynikiem, zostaje czeladnikiem.

Art. 156. Uczniowie szkół rzemieślniczo-przemysłowych państwowych lub przez Państwo uznanych zdają egzamin na czeladników przed komisjami egzaminacyjnemi, utworzonemi przy każdej z takich szkół; skład komisji ustalają państwowe władze szkolne. Jednym z członków komisji powinien być przedstawiciel izby rzemieślniczej.

Regulaminy komisyj egzaminacyjnych, określonych w ustępie poprzedzającym, wydaje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z zainteresowanymi ministrami. Regulaminy te powinny zawierać między innemi także postanowienia, tyczące

się pokrywania kosztów egzaminów i pobierania taks egzaminacyjnych.

Komisja wydaje świadectwo złożenia egzaminu w razie pomyślnego wyniku. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu komisja oznaczy termin, po upływie którego uczeń może ponownie poddać się egzaminowi.

Uczeń, który złożył egzamin z pomyślnym wynikiem zostaje czeladnikiem.

Art 157. [1]) Minister Przemysłu i Handlu odpowiednio do miejscowych warunków po wysłuchaniu opinji izby rzemieślniczej może zmieniać w drodze rozporządzenia przepisy, zawarte w art. 153, 154 i 155, jednak bez obniżania wymagań, określonych w art. 154 ust. 1.

O ile zmiana ma dotyczyć przepisów o szkołach lub świadectwach szkolnych, Minister Przemysłu i Handlu zarządza ją w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

D. Mistrzowie (majstrowie) rzemieślniczy.

Art. 158. [2]) Tytułu „mistrz“ lub „majster“ łącznie z nazwą rzemiosła (jak „mistrz krawiecki“, „majster blacharski“ i t. p.) ma prawo używać tylko ten rzemieślnik, który złożył egzamin mistrzowski (majsterski) przed komisją egzaminacyjną, utworzoną przez izbę rzemieślniczą, albo przed komisją egzaminacyjną, utwo-

[1]) O ustanowieniu tymczasowych komisyj egzaminacyjnych traktuje Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 12/XII. 1927 (Dz. U. Rz. P. Nr 117 p. 1004.) dołączone do nin. zbioru.

[2]). R. W. do tego artykułu pomieszczono przy art. 154.

rzoną na zasadzie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przy szkole rzemieślniczo-przemysłowej, mistrzowskiej (majsterskiej) lub przy innym zakładzie (instytucji), nadającym się do tego według swego ustroju i swych urządzeń.

Regulamin komisji egzaminów mistrzowskich (majsterskich), utworzonej przez izbę rzemieślniczą, uchwala izba rzemieślnicza przy odpowiedniem zastosowaniu postanowień art. 154 ust. 2, 4 i 5, a zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka.

Art. 159. Rzemieślnicy, którzy już na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów uzyskali prawo do tytułu „mistrz", „mistrz cechowy", „egzaminowany majster", zachowują i nadal ten tytuł i mają prawo używać tytułu „mistrz" lub „majster" łącznie z nazwą danego rzemiosła.

E. Cechy i związki cechowe.

Art. 160. Prowadzący samoistnie rzemiosło mogą zrzeszać się na zasadzie niniejszego rozporządzenia w wolne cechy t. j. w wolne korporacje rzemieślników. Do cechów mają zastosowanie postanowienia art. 69—99 włącznie.

Art. 161. Czeladnicy, zatrudnieni stale w rzemiośle u członków cechu, mają prawo współdziałać w spełnianiu zadań cechu w granicach, zakreślonych niniejszem rozporządzeniem i statutem cechu.

Wybierają oni w tym celu wydział czeladników.

Wydziałowi czeladników zastrzega się w szczególności współudział w regulowaniu szczegółowem nauki w rzemiośle, tudzież w regulowaniu spraw, tyczących się tych urządzeń cechu, do których utrzymania przyczyniają się czeladnicy bądź składkami, bądź współpracą, lub których celem jest niesienie pomocy czeladnikom.

Przy statutowem ustalaniu współudziału w tych sprawach obowiązują następujące zasady:

1) w obradach i głosowaniu zarządu cechu mają prawo uczestniczyć członkowie wydziału czeladników z pełnem prawem głosu w stosunku 1 do 5 do liczby osób, tworzących skład zarządu cechu;

2) w obradach i głosowaniu zebrania cechu mają prawo uczestniczyć wszyscy członkowie wydziału czeladników z pełnem prawem głosu;

3) w zarządzie urządzeń cechowych, do których utrzymania przyczyniają się czeladnicy składkami, uczestniczą czeladnicy, wybierani przez wydział czeladników w liczbie równej połowie członków zarządu.

Wykonanie uchwał zebrania cechu, tyczących cię spraw wymienionych w ust. 3, nasłąpić może tylko za zgodą wydziału czeladników.

Jeżeli wydział czeladników nie zgadza się, rozstrzyga na wniosek cechu władza nadzorcza.

Do art. 161.

Przy izbach rzemieślniczych utworzone będą wydziały czeladników z pośród osób wymienianych w art. 188.

Warunki prawa wybieralności do wydziału czeladników izby rzemieślniczej normuje art. 188. ust. 2.

Art. 162. Prawo wybierania członków wydziału czeladników i ich zastępców przysługuje wszystkim czeladnikom, zatrudnionym stale w rzemiośle u członków cechu.

Nie mogą być wybierani na członków wydziału czeladnicy, którzy nie są pełnoletni, którzy skazani zostali za czyny karygodne, pociągające za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, i to aż do czasu odzyskania zdolności, lub którzy wskutek zarządzenia sądowego są ograniczeni w zawiadywaniu swym majątkiem.

Zebrania wyborcze zwołuje poraz pierwszy starszy cechu, następnie przewodniczący wydziału czeladników lub w razie przeszkody jego zastępca.

Art. 163. Postanowienia co do liczby członków wydziału czeladników i ich zastępców, czasu trwania ich czynności, wyboru przewodniczącego i jego zastępcy winien zawierać statut, uchwalony przez zgromadzenie czeladników w porozumieniu z zarządem cechu, a zatwierdzony przez władzę przemysłową wojewódzką.

Liczba członków wydziału czeladników nie może być wyższa od ustalonej statutowo liczby członków zarządu cechu.

W razie zmniejszenia się liczby członków wydziału i ich zastępców wskutek wystąpienia i t. p.

uzupełnia się wydział do czasu nowych wyborów przez kooptację.

Członkowie wydziału czeladników i ich zastępcy zatrzymują swój mandat jeszcze przez trzy miesiące po wystąpieniu z pracy w przedsiębiorstwie członka cechu, jeżeli mieszkają nadal w okręgu cechu i o ile nowe wybory nie nastąpią w krótszym terminie.

Art. 164. Na wniosek zarządu cechu lub wydziału czeladników mogą odbywać się ich wspólne obrady w sprawach, obchodzących zarówno pracodawców, jak i pracowników.

Art. 165. Dla załatwiania sporów pomiędzy członkami cechu a zatrudnionymi u nich czeladnikami, tyczących się rozpoczęcia, dalszego trwania lub rozwiązania umowy o pracę, świadczeń i pretensyj, wynikłych z umowy o pracę, oraz sporów między czeladnikami, zatrudnionymi u członka cechu w jego przedsiębiorstwie rzemieślniczem, tyczących się wzajemnych pretensyj wynikłych z pracy, której wspólnego wykonania się podjęli — mogą być przy cechach ustanawiane sądy polubowne.

Członkowie cechu wybierają jednego członka sądu polubownego i jego zastępcę z pośród członków cechu, a czeladnicy drugiego członka i jego zastępcę z pośród czeladników. Przewodniczącego i jego zastępcę wybierają członkowie sądu polubownego.

Na członków sądu polubownego lub na przewodniczącego albo na ich zastępców mogą być wy-

brane tylko osoby, które ukończyły 30 rok życia i mają prawo wybieralności w myśl art. 86 względnie 162.

Do art. 165.

R. W. § 38. W razie, jeżeli cech ma zamiar ustanowić sąd polubowny, natenczas odnośne postanowienie winno być zamieszczone w statucie.

Art. 166. Sąd polubowny będzie właściwy do orzekania we wszystkich sporach, poddanych przez strony jego orzecznictwu.

Sąd polubowny orzeka w gronie dwóch członków i przewodniczącego. Jeżeli członek sądu polubownego lub przewodniczący nie może z powodu przeszkód wypełnić swoich obowiązków, to w jego miejsce wstępuje jego zastępca.

Orzeczenia zapadają większością głosów. Sposób postępowania przed sądem polubownym określa statut.

Sąd polubowny doręcza wypis swego orzeczenia, opatrzony powodami rozstrzygnięcia, każdej ze stron listem poleconym za pokwitowaniem zwrotnem. Stronom wolno jednak odebrać ten wypis wprost od sądu polubownego za potwierdzeniem odbioru. Wypis ten, podobnie jak oryginał orzeczenia, musi być podpisany przynajmniej przez przewodniczącego i jednego członka sądu polubownego.

Od orzeczenia sądu polubownego nie przysługuje żaden środek prawny. Uchylenia orzeczenia można żądać w trybie, przepisanym ustawami o po-

stępowaniu w sprawach cywilnych spornych, z przyczyn w tychże ustawach przewidzianych.

Do przymusowego wykonania orzeczeń stosuje się tryb sądowy, przepisany dla wykonywania orzeczeń sądów polubownych.

Art. 167. Cechy mogą się łączyć w wolne związki cechów. Postanowienia art. 100 do 109 włącznie mają zastosowanie także do związków cechów.

F. Izby rzemieślnicze.

Art. 168. Celem stałej reprezentacji zawodowych interesów przemysłu rzemieślniczego ustanawia się izby rzemieślnicze.

Do art. 168.

Jak korporacje przemysłowe (cechy) są zrzeszeniami dobrowolnemi, tak izby rzemieślnicze są przymusowemi, samorządnemi organizacjami dla spełniania celów w ustawie przewidzianych.

Art. 169. Minister Przemysłu i Handlu ustala granice okręgów i miejsca siedziby izb rzemieślniczych; o zmianie okręgów, o wcieleniu do okręgu jednej izby części lub całego okręgu drugiej izby oraz o rozdziale lub przejęciu majątku w takim wypadku rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinji zainteresowanych izb rzemieślniczych i władz przemysłowych wojewódzkich.

Przy ustalaniu granic izb rzemieślniczych należy uwzględnić istniejący podział obszaru Państwa na

województwa i powiaty. Nie należy w szczególności przyłączać do okręgu izby rzemieślniczej części dwu lub więcej województw lub części poszczególnych powiatów.

Do art. 169.

Okręgi izb rzemieślniczych ustala rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 15. XII. 1927. (Dz. U. Rzp. № 117. poz. 1003) dołączone do niniejszego zbioru.

Do art. 169.

R. W. § 39. Istniejąca izba rzemieślnicza na podstawie uchwały zebrania swych członków w porozumieniu z sąsiednią izbą jest uprawniona wystąpić za pośrednictwem właściwej władzy przemysłowej wojewódzkiej do Ministra Przemysłu i Handlu z wnioskiem o zmianę granic okręgu izby. Przy składaniu takiego wniosku zainteresowana izba ma zastosować się do przepisów ust. 2 art. 169.

Art. 170. Izby rzemieślnicze spełniają następujące zadania:

1) współdziałają z władzami państwowemi w sprawach popierania rozwoju rzemiosła przez udzielanie informacyj i wydawanie opinij;

2) rozważają i przedstawiają władzom życzenia i wnioski, dotyczące interesów rzemiosła, oraz zdają co roku sprawę o stanie rzemiosła;

3) regulują sprawy terminatorskie w myśl obowiązujących przepisów ustawowych;

4) czuwają nad należytem przestrzeganiem przepisów, tyczących się spraw terminatorów;

5) tworzą egzaminacyjne komisje czeladnicze (art. 153);

6) tworzą egzaminacyjne komisje mistrzowskie (art. 158).

Izby rzemieślnicze mogą tworzyć i wspierać szkoły rzemieślnicze oraz w inny sposób przyczyniać się do podniesienia wykształcenia i sprawności zawodowej mistrzów (majstrów), czeladników i terminatorów, przytem jednak powinny stosować się do przepisow ustawowych, tyczących się prywatnych szkół zawodowych.

Przepisy ustępu pierwszego l. 3 i 4 nie naruszają kompetencji organów inspekcji pracy.

Do art. 170.

R. W. § 40. Z uwagi na postanowienie p. 2 ust. 1 izby rzemieślicze powinny zastosować u siebie taki sposób zbierania materjałów, dotyczących statystyki gospodarczego rozwoju zakładów rzemieślniczych, liczby rzemieślników wogóle, liczby uczniów, czeladników i mistrzów, oraz liczby odbytych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich, liczby otwartych i wspieranych szkół rzemieślniczych i kursów dokształcających dla rzemieślników i wogóle wszelkich instytucyj i zakładów mających na celu podniesienie wykształcenia i sprawności zawodowej rzemieślników, — żeby złożone władzom przemysłowym sprawozdanie roczne dawało o ile możności najpełniejszy obraz stanu rze-

miosła w okręgu izby rzemieślniczej. Sprawozdanie takie izba rzemieślnicza ma sporządzać w dwóch egzemplarzach i przesłać je najpóźniej w marcu po roku sprawozdawczym do władzy przemysłowej wojewódzkiej, która jeden egzemplarz sprawozdania zatrzymuje u siebie, drugi zaś przesyła Ministrowi Przemysłu i Handlu, załączając w razie potrzeby swoje uwagi.

Z uwagi na związek postanowień p. 3 ust. 1 art. 170 z ust. 4 art. 182 izba rzemieślnicza obowiązana jest uchwały regulujące sprawy terminatorskie, przesłać w trzech egzemplarzach do władzy przemysłowej wojewódzkiej, która jeden egzemplarz zatrzymuje u siebie, drugi przesyła okręgowemu inspektorowi pracy, trzeci zaś, opatrując w razie potrzeby swemi uwagami, przesyła do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu. Zatwierdzone przez Ministra Przemysłu i Handlu uchwały, regulujące sprawy terminatorskie, mają być ogłaszane przez władzę przemysłową wojewódzką w Dzienniku Urzędowym województwa, przez izbę zaś w jej czasopiśmie urzędowem.

Uchwały o utworzenie komisyj egzaminacyjnych czeladniczych i mistrzowskich izba rzemieślnicza przesyła do wiadomości w jednym egzemplarzu Ministrowi Przemysłu i Handlu i w drugim władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Przy tworzeniu szkół rzemieślniczych, ich organizowaniu i wykonywaniu nad niemi nadzoru izba rzemieślnicza jest obowiązana przesyłać władzy prze-

mysłowej wojewódzkiej do wiadomości odpisy powziętych w tej mierze uchwał, wydanych zarządzeń i wysyłanych pism, o ile natura sprawy nie wymaga współdziałania władzy przemysłowej wojewódzkiej z urzędu.

Do art. 170.

Cele obligataryjne (zasadnicze) wymienione w punktach: 1—6, fakultatywne (względne) w ust. 2. niniejszego artykułu.

Art. 171. Celem umożliwienia spełniania przez izby zadań, wymienionych w art. 170 pod l. 1 i 2, właściwe władze będą udzielać izbom do zaopinjowania projekty ustaw przed wniesieniem ich do Sejmu oraz rozporządzeń z mocą ustawy o ogólnem lub lokalnem znaczeniu, o ile projekty te dotyczą interesów rzemiosła.

W miarę potrzeby władze będą udzielać izbom do zaopinjowania także projekty swych rozporządzeń o wyżej określonem znaczeniu.

Art. 172. Cechy winny stosować się do zarządzeń, które wydaje izba rzemieślnicza w swoim zakresie działania.

Postanowienia statutowe i uchwały zebrań cechowych, tyczące się nauki w przemyśle, o ile są sprzeczne z zarządzeniami izby rzemieślniczej, wydanemi w jej ustawowym zakresie działania, są nieważne.

Do art. 172.

§ 41. Władza przemysłowa wojewódzka winna odmówić zatwierdzenia statutu cechu (art. 160 i 74),

jeżeli zawiera postanowienia, tyczące się nauki w przemyśle rzemieślniczym, sprzeczne z zarządzeniami danej izby rzemieślniczej, wydanemi na zasadzie zatwierdzonych przez Ministra Przemysłu i Handlu (art. 182 ust. 4) przepisów, regulujących sprawy terminatorskie.

Władza przemysłowa I instancji (art. 95), jako władza nadzorcza cechu winna unieważnić uchwały zebrań cechowych, tyczące się nauki w przemyśle rzemieślniczym, sprzeczne z zarządzeniami właściwej izby rzemieślniczej, wydanemi na zasadzie zatwierdzonych przez Ministra Przemysłu i Handlu (art. 182 ust. 4) przepisów regulujących sprawy terminatorskie.

Art. 173. Minister Przemysłu i Handlu wyda dla każdej izby rzemieślniczej statut. Zmiany statutu uchwala izba rzemieślnicza, a zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu.

Statut musi oznaczyć:

1) nazwę, siedzibę i okrąg izby rzemieślniczej;

2) liczbę członków izby;

3) sposób powzięcia uchwał;

4) skład, wybór i zakres działania zarządu izby;

5) sposób i warunki zwoływania izby i jej organów na posiedzenia;

6) sposób stwierdzania uchwał zebrania i zarządu izby rzemieślniczej;

7) sporządzanie i uchwalanie budżetu;

8) sporządzanie, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań rachunkowych;

9) warunki zmiany statutu;

10) tworzenie komisyj egzaminacyjnych;

11) czasopisma, w których izba rzemieślnicza winna umieszczać swoje obwieszczenia.

Jeżeli okaże się, że statut zawiera postanowienia, sprzeczne z obowiązującemi przepisami, a izba rzemieślnicza w terminie, wyznaczonym przez Ministra Przemysłu i Handlu, nie przedstawi uchwały o odpowiedniej zmianie statutu, Minister Przemysłu i Handlu zmienia odnośne postanowienia statutu.

Do art. 173.

§ 42. Uchwała izby rzemieślniczej o zmianie nadanego jej statutu ma być przesłana w trzech egzemplarzach za pośrednictwem władzy przemysłowej wojewódzkiej do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu. W razie zatwierdzenia zmiany jeden egzemplarz zmienionego statutu przesyła się izbie rzemieślniczej, drugi — władzy przemysłowej wojewódzkiej, a trzeci zostaje w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Art. 174. Izba rzemieślnicza składa się z członków, powołanych w drodze wyborów.

Prawo wybierania członków izby rzemieślniczej mają rzemieślnicy bez różnicy płci, którzy są obywatelami polskimi, używają w pełni praw cywilnych i prowadzą samoistnie przemysł rzemieślniczy w okręgu izby przynajmniej od trzech lat.

Prawo wybieralności posiadają rzemieślnicy, mający prawo wybierania, o ile ukończyli 30 lat życia

i co najmniej od trzech lat prowadzą samoistnie własne warsztaty w okręgu izby.

Nie mogą jednak korzystać z prawa wybierania i wybieralności osoby, skazane prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania i wybieralności do Sejmu, na czas trwania utraty tego prawa.

Art 175. Członkowie izby są wybierani na 6 lat; co 3 lata ustępuje dnia 31 grudnia połowa członków. Pierwszy niepełny rok liczy się za pełny, o ustąpieniu zaś połowy członków po raz pierwszy od daty ukonstytuowania się na podstawie niniejszego rozporządzenia rozstrzyga losowanie. Przepis ten stosuje się także do izby ukonstytuowanej po rozwiązaniu poprzedniej (art. 191).

Ustępujący członkowie mogą być ponownie wybrani.

W równej liczbie wybierani są także zastępcy, którzy zastępują członków izby w razie potrzeby; w razie wystąpienia członków izby wstępują na ich miejsce na czas, pozostały do nowych wyborów, i to według największej liczby otrzymanych głosów, a na wypadek równości głosów według porządku alfabetycznego.

Do art. 175.

Odnawianie izby drogą uzupełniających wyborów co 3 lata na kadencję 6-cio letnią, zawiera w sobie słuszną tendencję utrzymania ciągłości pracy izby, która w wypadku równoczesnego upływu kadencji wszystkich członków izby nie byłaby zdolną w okresie po wygaśnięciu mandatów a przed ukonstytuowaniem

się nowego zarządu (art. 178) do racjonalnego spełnienia swych zadań.

Słuszność tej zasady uwydatnia się w okoliczności, że nowoobrani członkowie izby z natury rzeczy orjentują się gorzej w dziedzinie jej prac, zatem członkowie, których mandaty jeszcze nie wygasły doświadczeniem instruują nowoobranych członków izby.

Analogiczne postanowienia zastosowano do wydziału czeladników przy izbach rzemieślniczych (art. 188).

Art. 176. Wybory do izby rzemieślniczej zarządza władza przemysłowa wojewódzka.

Głosowanie jest tajne. Uprawniony do wybierania głosuje osobiście, oddając wyznaczonej do przeprowadzenia wyborów komisji kartkę głosowania, wypełnioną w myśl odnośnych przepisów statutu. Rezultat wyborów ustala się według zasady względnej większości.

Każdy uprawniony do głosowawia może wnieść przez komisję wyborczą do władzy przemysłowej wojewódzkiej zarzuty przeciw ważności wyborów w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Władza przemysłowa wojewódzka może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia przepisom niniejszego rozporządzenia lub statutu. Decyzja jej jest ostateczna.

W razie unieważnienia wyborów należy zarządzić ponowne wybory w ciągu 3 miesięcy od dnia powzięcia decyzji.

Bliższe szczegóły, dotyczące postępowania wyborczego, będą ustalone statutem każdej poszczególnej izby.

Jeżeli co do członka izby zajdą okoliczności, któreby go pozbawiły prawa wyborczego, przestaje on być członkiem izby.

Art. 177. Władza przemysłowa wojewódzka wyznacza dzień i godzinę otwarcia nowowybranej izby. Otwarcia dokonywa delegat władzy przemysłowej wojewódzkiej, który oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem, a ten zarządza wybór Prezydenta.

Art. 178. Izba rzemieślnicza wybiera z grona swych członków na 3 lata zapomocą głosowania kartkami bezwzględną większością głosów zarząd, składający się z prezydenta, wiceprezydentów i pozostałych członków zarządu.

Izba rzemieślnicza może tworzyć ze swych członków komisje do stałego lub przejściowego spełniania poszczególnych zadań; zarówno izba, jak i jej komisje mogą zapraszać na swoje obrady rzeczoznawców z głosem doradczym.

Zarząd izby winien o każdej zmianie w swoim składzie i o wyniku każdego wyboru donieść w trzydniowym terminie władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Art. 179. Członkowie zarządu izby i komisyj spełniają poruczone im czynności bezpłatnie, o ile statut nie stanowi inaczej.

Art. 180. Do załatwiania prac przygotowawczych i wykonawczych, wynikających z zakresu działania

izby, mianuje każda izba rzemieślicza z poza grona swych członków zawodowo wykształconego, płatnego sekretarza, jako też płatny personel biurowy. Sekretarz jest kierownikiem biura.

Do art. 180.

R. W. § 43. Organizacja biura powinna być unormowana przepisami porządkowemi uchwalonemi przez izbę. Przepisy te izba rzemieślnicza przesyła w trzech egzemplarzach władzy przemysłowej wojewódzkiej, która jeden egzemplarz zostawia u siebie, drugi przesyła do wiadomości Ministrowi Przemysłu i Handlu a trzeci okręgowemu inspektorowi pracy.

Art. 181. Członkowie izby są obowiązani brać udział w posiedzeniach, opracowywać poruczone im sprawozdania i przyjmować wybór do komisyj, utworzonych przez izbę.

Do art. 181.

R. W. § 44. Izba rzemieślnicza może przewidzieć w swym statucie prawo nakładania kar porządkowych na członków izby, uchylających się od spełnienia poruczonych im zadań, lub winnych uporczywego zaniedbywania obowiązków, określonych w tym artykule.

Art. 182. Zebrania izby są zwyczajne i nadzwyczajne. Zwyczajne odbywają się przynajmniej raz w kwartale.

Nadzwyczajne zebrania zwołuje się na życzenie Ministra Przemysłu i Handlu, na żądanie przynajmniej

1/3 członków izby lub według uznania zarządu izby.

Następujące sprawy zastrzega się kompetencji zebrania członków izby rzemieślniczej:

1) wybór zarządu i komisyj;

2) uchwalanie budżetu, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań rachunkowych z roku ubiegłego, uchwalanie wydatków, nieprzewidzianych w budżecie;

3) nabywanie, zbywanie lub obciążanie nieruchomości;

4) zaciąganie pożyczek, z wyjątkiem pożyczek krótkoterminowych, które mogą być spłacone z nadwyżki dochodów bieżących jednego roku obrachunkowego;

5) zbywanie ruchomości izby, posiadających wartość historyczną, artystyczną lub naukową;

6) opinjowanie i uchwalanie wniosków, które mają być przedstawiane władzom, a tyczą się ogólnych interesów rzemiosła, w szczególności zaś ustawodawczego regulowania stosunków rzemiosła;

7) uchwalanie przepisów, regulujących sprawy terminatorskie;

8) mianowanie sekretarza izby;

9) uchwalanie wniosków o zmianie statutu.

Warunkiem ważności uchwalonych przepisów, regulujących sprawy terminatorskie, jest zatwierdzenie ich przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz ogłoszenie.

Art. 183. Izba rzemieślnicza jest osobą prawną; może nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, za-

wierać umowy, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywaną.

Za zobowiązania odpowiada izba swoim majątkiem. Funduszów izby wolno używać tylko do spełniania zadań izby, ustalonych ustawą albo statutem, i na pokrycie kosztów zarządu izby.

Izbom wolno pobierać osobne opłaty za korzystanie z ich urządzeń, szkół, gospód i t. p.

Art. 184. Fundusze izby, które nie są przeznaczone na pokrywanie bieżących wydatków, należy lokować w sposób, przepisany dla lokat z bezpieczeństwem pupilarnem.

W wypadkach, zasługujacych na uwzględnienie, może Minister Przemysłu i Handlu zezwolić czasowo na inny sposób lokaty.

Do art. 184.

R. W. § 45. W wypadkach, przewidzianych w ust. 2 omawianego artykułu, izba rzemieślnicza przesyła swój wniosek Ministrowi Przemysłu i Handlu za pośrednictwem władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Art. 185. Uchwały izby rzemieślniczej w sprawach, wymienionych w art. 182 l. 3, 4 i 5, podlegają zatwierdzeniu Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 186. Izba rzemieślnicza układa corocznie budżet i przedstawia go do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu w terminie przezeń ustalonym.

Preliminowaną w budżecie sumę wydatków izby w części, która nie znajduje pokrycia w samoistnych dochodach izby, pokrywa się z dodatku, przewidzianego w ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

Wysokość procentową tego dodatku na rzecz izby rzemieślniczej ustala każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w granicach, przewidzianych w obowiązującej ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

Władze podatkowe podają izbie rzemieślniczej za zwrotem kosztów do wiadomości dane o dokonanym wymiarze podatku, jako też o zaszłych później zmianach.

Do art. 186.

R. W. § 46. Uchwalony przez izbę budżet roczny powinien zawierać uzasadnienie w dodatkowem wyjaśnieniu. Budżet ten ma być przedstawiony Ministrowi Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia za pośrednictwem władzy przemysłowej wojewódzkiej, która opatruje budżet swoją opinją. Zaprojektowany budżet ma być uzasadniony w dodatkowem wyjaśnieniu.

Izba rzemieślnicza nie ma prawa przekraczać wysokości zatwierdzonych kwot wydatków bez zezwolenia Ministra Przemysłu i Handlu, pod rygorem zastosowania do niej postanowień art. 191.

Art. 187. Izba rzemieślnicza przedstawia Ministrowi Przemysłu i Handlu do wiadomości corocznie najdalej do końca marca zamknięcie rachunków za rok ubiegły.

Do art. 187.

R. W. § 47. Zamknięcie rachunków za rok ubiegły wraz z zatwierdzonym na tenże rok budżetem izba rzemieślnicza przesyła w ustawowym terminie Ministrowi Przemysłu i Handlu, równocześnie zaś odpis władzy przemysłowej wojewódzkiej.

Art. 188. Przy izbie rzemieślniczej tworzy się wydział czeladników. Członków tego wydziału i ich zastępców wybierają wydziały czeladników, utworzone przy cechach, mających swą siedzibę w okręgu izby.

Prawo wybieralności mają czeladnicy, którzy ukończyli 25 lat, są obywatelami polskimi, używają w pełni praw cywilnych i pracują co najmniej dwa lata w warsztatach rzemieślniczych w okręgu izby.

Liczbę członków (oraz zastępców) wydziału czeladników przy izbie rzemieślniczej i podział tej liczby pomiędzy poszczególne wydziały czeladników, utworzone przy cechach, ustala statut izby.

Wyborów dokonywają cechowe wydziały czeladników w drodze pisemnego głosowania pod kontrolą delegata władzy nadzorczej.

Postanowienia artykułu 174 ust. 4 i art. 175 stosuje się odpowiednio do członków i zastępców członków wydziału czeladników.

Do art. 188.

R. W. § 48. Czeladnicy zatrudnieni stale w warsztatach rzemieślników należących do cechu, przy którym mimo postanowień art. 161 — 164 nie utworzył

się wydział czeladników, nie mają prawa brać udziału w wyborach członków wydziału czeladników przy izbie.

Art. 189. Wydziałowi czeladników przy izbie rzemieślniczej przysługuje prawo współdziałania:

1) w regulowaniu spraw terminatorskich (art. 170 ust. 1 l. 3); 2) w wydaniu opinij i w przedstawianiu wniosków, tyczących się stosunków terminatorów i czeladników; 3) w obradach i uchwałach, tyczących się ustroju i działalności egzaminacyjnych komisyj czeladniczych, tworzonych przy izbie.

Przy statutowem ustalaniu współudziału w wyżej wyliczonych sprawach należy uwzględniać zasadę, że wzięcie udziału w obradach i uchwałach zarządu lub komisji z pełnem prawem głosu powinno być zastrzeżone przynajmniej jednemu członkowi wydziału czeladników oraz że w sprawach, określonych w ustępie pierwszym tego artykułu pod l. 2), wydział czeladników może oddzielnie wydać swą opinję lub przedstawić swe wnioski.

Art. 190. Ogólny nadzór nad izbami rzemieślniczemi sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

Minister Przemysłu i Handlu wyznacza dla izby rzemieślniczej swego przedstawiciela, który ma prawo uczestniczenia w pełnych posiedzeniach izby i zabierania głosu we wszystkich sprawach, omawianych na posiedzeniach, nie ma jednak prawa głosowania.

Przedstawicielowi Ministra Przemysłu i Handlu przysługuje prawo sprzeciwu z mocą zawieszającą, jeżeli uchwały izby są niezgodne z ustawami i rozporządzeniami wykonawczemi lub jeżeli przekraczają zakres działania izby.

W razie sprzeciwu rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu po uprzedniem wysłuchaniu opinji zarządu izby rzemieślniczej.

Do art. 190.

R. W. § 49. W razie założenia sprzeciwu przez przedstawiciela Rządu zarząd izby, nie czekając na wezwanie, może złożyć bezpośrednio Ministrowi Przemysłu i Handlu wyjaśnienie w sprawie zgłoszonego sprzeciwu.

Art. 191. Minister Przemysłu i Handlu może rozwiązać izbę rzemieślniczą, jeżeli izba mimo dwukrotnego wezwania władzy nadzorczej zaniedbuje spełniania swych zadań, albo jeżeli czyny lub zaniedbania izby naruszają obowiązujące przepisy lub zagrażają interesom Państwa.

W razie rozwiązania izby należy zarządzić nowe wybory w ciągu 3 miesięcy.

Na czas przejściowy mianuje Minister Przemysłu i Handlu tymczasowy zarząd izby w składzie, jaki uzna za wystarczający.

Art. 192. W wykonaniu swych zadań, określonych w art. 170 ust. 1 l. 3, izba rzemieślnicza ma

prawo wydawać zarządzenia i przepisy, opatrzone sankcją karną, określającą karę porządkową do 20 złotych.

W razie niestosowania się do zarządzeń i przepisów, opatrzonych sankcją karną na podstawie ustępu 1 tego artykułu, zarząd izby nakłada karę porządkową nakazem karnym.

Od takiego nakazu karnego przysługuje skazanemu odwołanie do władzy przemysłowej wojewódzkiej w terminie 14 dni, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia nakazu.

Wniesienie odwołania wstrzymuje ściągnięcie nałożonej kary porządkowej.

Decyzja władzy przemysłowej wojewódzkiej jest ostateczna. Karę porządkową ściąga się na rzecz izby w drodze administracyjnego postępowania przymusowego.

Art. 193. Poza izbami rzemieślniczemi, powstałemi na zasadzie niniejszego rozporządzenia, żadna organizacja i instytucja, bez względu na jej charakter lub cel, nie ma prawa przybierać nazwy „Izba Rzemieślnicza".

Do art. 193.

Zastrzeżenie wyłączności nazwy „Izba Rzemieślnicza".

Art. 194. Z dniem ogłoszenia w dzienniku urzędowym wojewódzkim zarządzenia wyborów do nowych izb w Poznaniu, Bydgoszczy i Grudziądzu w myśl niniejszego rozporządzenia istniejące tam w obecnym

składzie izby zostają rozwiązane z mocy prawa; Minister Przemysłu i Handlu w myśl art. 191 zamianuje na czas przejściowy dla każdej z tych izb tymczasowy zarząd, który spełniać będzie czynności zarządu izby w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia aż do czasu ukonstytuowania się izby w nowym składzie.

Majątek rozwiązanych izb wraz ze wszystkiemi ich długami i zobowiązaniami przechodzi na izby, powstające w miejsce rozwiązanych. W razie sporu co do podziału majątku rozwiązanej izby między nowopowstałe izby rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu.

DZIAŁ X.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 195. Do spraw, co do których wdrożono postępowanie przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, należy stosować pod względem właściwości władz, postępowania i środków prawnych dotychczasowe ustawy.

Art. 196. Na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego ogranicza się ustaloną niniejszem rozporządzeniem właściwość władz przemysłowych o tyle, że przekazuje się:

1) w miastach, niewyłączonych z powiatów, a liczących ponad 10.000 mieszkańców, magistratom:

załatwianie spraw dotyczących zgłaszania przemysłu (art. 7, 144, 147), zatwierdzanie projektów urzą-

dzeń zakładów przemysłowych z wyjątkiem zakładów przemysłowych, określonych w art. 16 i 132 ust. 1 l. 4,

sprawy, dotyczące zaniechania prowadzenia przemysłu, zmiany lokalu przemysłowego, otworzenia filji (art. 36 i 37),

sprawy, dotyczące zgłaszania prowadzenia przemysłu przez zastępcę lub dzierżawcę, na rachunek wdowy lub małoletnich spadkobierców, na rachunek masy konkursowej lub spadkowej (art. 38 i 40),

prowadzenie rejestrów uprawnień i zakładów przemysłowych;

2) wojewódzkim sądom administracyjnym:

rozstrzyganie w II instancji odwołań od zarządzeń i orzeczeń władz przemysłowych I instancji i magistratów w sprawach, określonych w ust. 1), oraz od decyzyj władz przemysłowych I instancji w sprawach licencyj na przemysł okrężny (art. 46, 51, 52, 54, 58), uprawnień na targi małe (art. 65 i 66), regulaminów dla targów małych (art. 68) i w sprawach zakazu trzymania uczniów (art. 111 — 115),

nadto zatwierdzanie statutów i zmian statutów korporacyj (art. 74 i 99) oraz tych związków korporacyj, których okrąg nie rozciąga się poza terytorjum województwa (art. 104 i 109) — z zastosowaniem dotychczas obowiązujących przepisów o postępowaniu uchwałowem i sporno-administracyjnem.

Do art. 196.

R. W. § 50. Wojewódzkie sądy administracyjne rozstrzygają odwołania od decyzji władz przemysłowych

i magistratów w sprawach określonych w art. 196 ust. 1 — w postępowaniu uchwałowem przy zastosowaniu dotyczących postanowień ustawy o ogólnym zarządzie kraju z dnia 30 lipca 1883 r. (Zb. u. p. str. 195).

§ 51. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53, poz. 468).

Art. 197. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 198. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w sześć miesięcy po dniu jego ogłoszenia. Rada Ministrów może jednak w drodze rozporządzenia odroczyć ten termin ogólnie lub dla poszczególnych województw, najwyżej wszakże na trzy dalsze miesiące.

Z dniem wejścia w życie tego rozporządzenia tracą moc obowiązującą sprzeczne z niem postanowienia ustaw i rozporządzeń. Do czasu uregulowania w drodze ustawowej sprawy uprawnień do kierownictwa robotami budowlanemi lub też ich prowadzenia pozostają w mocy odnośne przepisy, obowiązujące w tym przedmiocie w poszczególnych dzielnicach Państwa.

Do czasu wydania nowej ustawy naftowej pozostają w mocy rozporządzenia: 1) Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 28 kwietnia 1923 r. w przedmiocie

koncesjonowania przemysłu zbierania i łapania kału ropnego i ropy naftowej (Dz. U. R. P. № 49, poz. 348), 2) austrjackiego Ministra Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1910 r. w sprawie ustanowienia warunku koncesji dla przemysłu przerabiania ropy i przemysłu rozsprzedaży nafty za pomocą wozów beczkowych (Dz. u. p. № 62) i z dnia 16 września 1909 r. w sprawie ustanowienia warunku koncesji dla przemysłowych przedsiębiorstw magazynowania ropy i zakładów dla tłoczenia ropy oraz postępowania przy zatwierdzaniu zakładów przemysłowych dla tłoczenia ropy (Dz. u. p. № 143).

W województwach: warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, białostockiem, poleskiem, nowogródzkiem, wileńskiem, wołyńskiem i w m. st. Warszawie uważa się za dowód posiadania uprawnienia przemysłowego (art. 3) do samoistnego prowadzenia rzemiosła stwierdzenie przez urząd gminny rozpoczęcia samoistnego prowadzenia danego rzemiosła przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i przedłożenie świadectwa przemysłowego, wykupionego za rok 1927.

W okresie pięcioletnim po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia należy uważać za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła także zaświadczenie urzędu gminnego, stwierdzające, że odnośna osoba pracowała u rzemieślnika, prowadzącego samoistnie dane rzemiosło, bezpośrednio przed zgłoszeniem (art. 144) przez lat pięć.

W miarę potrzeby Minister Przemysłu i Handlu może przedłużyć pięcioletni okres przejściowy, wskazany w poprzednim ustępie, najwyżej o dalsze pięć lat.

Stosownie do art. 8-a ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r. zawierającej statut organiczny województwa śląskiego (Dz. U. R. P. № 73, poz. 497), uzupełnionej ustawą konstytucyjną z dnia 8 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 26, poz. 146), zależy od uchwały Sejmu Śląskiego, czy i kiedy rozporządzenie niniejsze ma wejść w życie na obszarze województwa śląskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczt i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

Załącznik do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 7 grudnia 1927 r. (Dz. U. Rzp. № 111, poz. 942).
Wzór licencji na przemysł okrężny (§ 19 rozp. wykon.).

(Strona 1).

L. dz. .....

Rej. ..... (podać tom i numer rejestru, do którego wpisano uprawnienie).

LICENCJA NA PRZEMYSŁ OKRĘŻNY.

Właścicielem tej licencji jest ..... (imię i nazwisko) urodzony ..... (data) w ..... (miejsce urodzenia) stanu rodzinnego ..... , zamieszkały ..... (miejscowość i powiat).

..... dnia ..... 19 ..... r.

(Pieczęć urzędowa) Starosta (Prezydent miasta, Burmistrz):

(Strona 2).

Fotografja właściciela licencji

Miejsce na fotografję o wymiarze nie mniejszym jak 6X7 cm.

(Pieczęć urzędowa)

Szczególne znamiona właściciela licencji .....
Podpis właściciela licencji .....

(Strona 3).

Licencja ta jest ważna na rok kalendarzowy .....
na obszar województwa .....
W następujących gminach wyżej wymienionego województwa wolno prowadzić przemysł okrężny w zakresie niniejszego uprawnienia dopiero po uzyskaniu zezwolenia (wizy) miejscowej władzy przemysłowej I instancji .....
..... (wymienić gminy, co do których wydano zarządzenia na podstawie art. 55 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem).

(Strona 4).

Właściciel licencji jest uprawniony do .....
(podać dokładnie zakres uprawnienia).

(Strona 5).

Właściciel licencji może prowadzić przemysł okrężny przy pomocy .....
(imię i nazwisko pomocnika) urodzonego .....
(data) w ..... (miejsce urodzenia)
stanu rodzinnego ..... zamieszkałego

..... (miejscowość i powiat).

Data .....

L. dz. ..... (o ile pozwolenia na trzymanie pomocnika udzielono już po wydaniu licencji).

(Pieczęć urzędowa) Starosta (Prezydent miasta, Burmistrz):

(Strona 6).

Fotografja pomocnika.

	Miejsce na fotografję o wymiarze nie mniejszym jak 6X7 cm.
(Pieczęć	urzędowa)

Szczególne znamiona pomocnika .....

Podpis pomocnika .....

(Strony 7, 8, 9, 10)

(Strony 7 i 9 — rubryki jak na str. 5).

(Strony 8 i 10 — rubryki jak na str. 6).

(Strony 7 i 8 względnie 9 i 10 wypełnia się w wypadku zmiany pomocnika przez właściciela li-

cencji z równoczesnem skasowaniem wpisów odnoszących się do poprzedniego pomocnika).

(Strona 11 i kilka następnych).

Wojewoda w .....

L. dz. .....

Ważność tej licencji rozszerza się do końca roku ..... na obszar województwa .....

..... dnia ..... 19..... r.

(Pieczęć urzędowa) Wojewoda:

(Strony dalsze)

UWAGI I WIZY.

(W tej części książeczki zamieszcza się w szczególności zezwolenia (wizy) miejscowej władzy przemysłowej, wydane w wypadkach określonych w art. 55 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem).

(Strony końcowe)

Wyciąg z przepisów o przemyśle okrężnym.

(W tej części książeczki należy przytoczyć ważniejsze przepisy co do prowadzenia przemysłu okrężnego, w szczególności zaś art. 47 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem oraz przepisy karne, zawarte w art. 126).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 9 grudnia 1927 r.

(Dz. U. Rzp. Nr. 111, poz. 943),

wydane w porozumieniu z Ministrami: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Spraw Wewnętrznych, Robót Publicznych, Spraw Wojskowych oraz Komunikacji w sprawie umiejętności zawodowej do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego.

Na podstawie art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) zarządza się co następuje:

§ 1. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu instalacyj wodociągowych lub gazowych wykazuje się:

1) przedłożeniem jednego z następujących świadectw:

a) świadectwa ukończenia wydziału mechanicznego, wydziału inżynierji lądowej lub wodnej, wydziału architekturalnego politechniki krajowej albo świadectwa ukończenia krajowej akademji górniczej lub nostryfikowanego świadectwa ukończenia odpowiednich wydziałów zagranicznej akademickiej szkoły politechnicznej, względnie akademji górniczej,

b) świadectwa ukończenia wydziału mechanicznego lub drogowego albo budowlanego krajowej szkoły technicznej typu zasadniczego

lub wyższego albo odpowiedniej szkoły zagranicznej uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową,

c) świadectwa ukończenia krajowej szkoły mistrzów maszynowych lub zagranicznej szkoły mistrzów uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową,

d) świadectwa ukończenia oddziału ślusarskiego, kowalskiego albo tokarskiego szkoły rzemieślniczo-przemysłowej państwowej lub uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową,

e) świadectwa trzyletniej nauki w przemyśle instalacyj wodociągowych lub gazowych (w zależności od rodzaju przemysłu, na jaki ma być udzielona koncesja) albo świadectwa ukończonej nauki w jednem z następujących rzemiosł: w blacharstwie, kotlarstwie, kowalstwie lub ślusarstwie, oraz

2) udowodnieniem praktycznego zatrudnienia w przemyśle instalacyj wodociągowych lub gazowych (w zależności od rodzaju przemysłu na jaki ma być udzielona koncesja).

Czas praktycznego zatrudnienia (po ukończeniu nauki) wynosi:

a) dla inżynierów i absolwentów szkół technicznych typu wyższego — 1 rok,

b) dla absolwentów szkół technicznych typu zasadniczego i szkół mistrzów — 2 lata,

c) dla osób, które posiadają świadectwo nauki, określone w punkcie 1 niniejszego paragrafu pod lit. e) — 6 lat,

d) dla osób, które posiadają świadectwo określone w punkcie 1 niniejszego paragrafu pod lit. d) — 4 lata.

Osoby posiadające dowód uzdolnienia do samoistnego wykonywania jednego z następujących rzemiosł: blacharstwa, kotlarstwa, kowalstwa lub ślusarstwa wykazują umiejętność zawodową przedłożeniem tego dowodu oraz dowodu praktycznego zatrudnienia w przemyśle instalacyj wodociągowych względnie gazowych przez 3 lata.

§ 2. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu instalacyj elektrycznych dla wykonywania instalacyj dla siły i światła o niskiem napięciu, dołączanych do istniejących już zakładów elektrycznych wykazuje się:

a) świadectwem trzyletniej nauki w przemyśle instalacyj elektrycznych, oraz

b) dowodem praktycznego w tym przemyśle zatrudnienia przez 6 lat po ukończeniu nauki.

Za dowód umiejętności zawodowej równoznaczny z przepisanym w ustępie 1 niniejszego paragrafu uważa się: 1) świadectwo specjalnego egzaminu złożonego po ukończeniu trzyletniej nauki w przemyśle elektrotechnicznym i po odbyciu po nauce trzyletniej

praktyki w tym przemyśle — przed jedną z komisyj egzaminacyjnych czynnych przy następujących szkołach: Państwowej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Warszawie i w Poznaniu, Państwowej Szkole Przemysłowej w Krakowie, we Lwowie i w Bielsku, Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Grudziądzu, Państwowej Szkole Technicznej w Wilnie, Państwowej Szkole Górniczej i Hutniczej w Dąbrowie Górniczej, Państwowej Szkole Włókienniczej w Łodzi;

2) świadectwo ukończenia wydziału mechanicznego szkół technicznych typu zasadniczego i udowodnienie dwuletniej praktyki w przemyśle elektrotechnicznym po ukończeniu nauki.

Ukończenie oddziału ślusarskiego lub elektrycznego państwowej szkoły rzemieślniczo-przemysłowej lub uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może być uznane za równowartościowe ze świadectwem nauki, wymienionem w ustępie 1 lit. a niniejszego paragrafu.

§ 3. Dowód umiejętności zawodowej do prowadzenia przemysłu instalacyj elektrycznych dla wykonywania instalacyj bez ograniczenia co do wysokości napięcia wykazuje się:

1) przedłożeniem świadectwa ukończenia krajowej akademji górniczej lub politechniki krajowej z wyłączeniem wydziału chemicznego, względnie nostryfikowanego świadectwa ukończenia zagranicznej akademickiej szkoły politechnicznej z wyłączeniem wydziału chemicznego lub świadectwa ukończenia wydziału elektrycz-

nego krajowej szkoły technicznej typu zasadniczego lub wyższego, względnie odpowiedniej szkoły zagranicznej uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową, oraz

2) udowodnieniem praktycznego zatrudnienia w przemyśle instalacyj elektrycznych po ukończeniu nauki, przyczem czas tego zatrudnienia wynosi dla inżynierów-elektryków — 1 rok, zaś dla innych osób ubiegających się o koncesję — 2 lata.

§ 4. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu kominiarskiego wykazuje się przedłożeniem świadectwa trzyletniej nauki w przemyśle kominiarskim oraz dowodu najmniej trzyletniego praktycznego zatrudnienia w tym przemyśle.

§ 5. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu wyrobu materjałów i przedmiotów pyrotechnicznych, wybuchowych oraz amunicji wykazuje się:

1) przedłożeniem świadectwa ukończenia krajowej akademji górniczej, wydziału chemicznego politechniki krajowej, względnie nostryfikowanego świadectwa ukończenia zagranicznej akademji górniczej lub wydziału chemicznego zagranicznej akademickiej szkoły politechnicznej albo świadectwa ukończenia jednej z następujących szkół technicznych:

Państwowej Szkoły Chemiczno-Przemysłowej w Warszawie, Wydziału Chemicznego Państwowej Szkoły Przemysłowej w Krakowie, Wydziału Hutniczego Państwowej Szkoły Górniczej i Hutniczej w Dą-

browie Górniczej, Wydziału Farbiarskiego Państwowej szkoły Włókienniczej w Łodzi, Wydziału Cukrowniczego Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy, zawodowej szkoły farbiarskiej lub wydziału farbiarskiego przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku, względnie odpowiedniej szkoły zagranicznej uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową, oraz

2) udowodnieniem co najmniej dwuletniego praktycznego zatrudnienia w odnośnym przemyśle po ukończeniu wyżej określonej nauki.

§ 6. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu sprzedaży materjałów i przedmiotów pyrotechnicznych, wybuchowych oraz amunicji wykazuje się przedłożeniem dowodu co najmniej trzyletniego praktycznego zatrudnienia w tym przemyśle lub przedłożeniem jednego ze świadectw określonych w § 5 L. 1.

§ 7. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu wyrobu broni siecznej wykazuje się:

1) przedłożeniem jednego z następujących świadectw:

a) świadectwa ukończenia wydziału mechanicznego politechniki krajowej lub nostryfikowanego świadectwa ukończenia odpowiedniego wydziału zagranicznej akademickiej szkoły politechnicznej,

b) świadectwa ukończenia wydziału mechanicznego krajowej szkoły technicznej typu zasad-

niczego lub wyższego, świadectwa ukończenia krajowej szkoły mistrzów lub odpowiedniej szkoły zagranicznej uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową,

c) świadectwa ukończenia oddziału ślusarskiego, kowalskiego albo tokarskiego szkoły rzemieślniczo-przemysłowej państwowej lub uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową,

d) świadectwa trzyletniej nauki w przemyśle wyrobu broni siecznej albo świadectwa ukończonej nauki w jednem z następujących rzemiosł: w blacharstwie, kotlarstwie, kowalstwie lub ślusarstwie, oraz

2) udowodnieniem praktycznego zatrudnienia w przemyśle wyrobu broni siecznej.

Czas praktycznego zatrudnienia (po ukończeniu nauki) wynosi:

a) w odniesieniu do osób posiadających kwalifikacje określone w ust. 1 niniejszego paragrafu pod lit. a, b — 1 rok,

b) w odniesieniu do osób posiadających kwalifikacje określone w ust. 1 niniejszego paragrafu pod lit. c — 3 lata,

c) w odniesieniu do osób posiadających kwalifikacje określone w ust. 1 niniejszego paragrafu pod lit. d — 5 lat,

d) w odniesieniu do osób posiadających dowód uzdolnienia do samoistnego wykonywania jednego z następujących rzemiosł: blacharstwa, kotlarstwa, kowalstwa lub ślusarstwa — 2 lata.

§ 8. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu wyrobu broni palnej wykazuje się:

1) przedłożeniem jednego ze świadectw nauki wymienionych w § 7 ust. 1 z wyłączeniem świadectwa nauki w blacharstwie, lub przedłożeniem świadectwa trzyletniej nauki w przemyśle wyrobu broni palnej, oraz

2) udowodnieniem praktycznego zatrudnienia w przemyśle wyrobu broni palnej.

Czas praktycznego zatrudnienia (po ukończeniu nauki) wynosi:

a) dla inżynierów i absolwentów szkół technicznych typu wyższego — 1 rok,

b) dla absolwentów szkół technicznych typu zasadniczego i szkół mistrzów — 2 lata,

c) dla osób posiadających świadectwo trzyletniej nauki w przemyśle wyrobu broni palnej, dla osób posiadających świadectwo ukończenia oddziału ślusarskiego, kowalskiego albo tokarskiego szkoły rzemieślniczo-przemysłowej państwowej lub uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równowartościową, oraz dla osób posiadających dowód uzdolnienia do samoistnego wy-

konywania jednego z następujących rzemiosł: kotlarstwa, kowalstwa lub ślusarstwa — 4 lata,

d) dla osób posiadających świadectwo trzyletniej nauki w przemyśle broni siecznej albo świadectwo ukończonej nauki w jednem z następujących rzemiosł: kotlarstwie, kowalstwie lub ślusarstwie — 7 lat.

§ 9. Umiejętność zawodową do prowadzenia przemysłu sprzedaży broni palnej wykazuje się przedłożeniem dowodu co najmniej trzyletniego w nim praktycznego zatrudnienia.

Ubiegający się o koncesję na sprzedaż broni siecznej powinien udowodnić, że był zatrudniony przy sprzedaży takiej broni przez czas co najmniej dwuletni.

§ 10. Umiejętność zawodową do prowadzenia przedsiębiorstwa trudniącego się dochodzeniem roszczeń powstających z umowy o przewóz towarów do zarządów kolejowych i innych zakładów przewozowych wykazuje się przedłożeniem zaświadczenia posiadania dostatecznych wiadomości fachowych w zakresie taryf kolejowych i przepisów przewozowych.

Do wydawania zaświadczeń określonych w ust. 1 niniejszego paragrafu są powołane dyrekcje kolei państwowych, w obrębie których ma znajdować się siedziba danego przedsiębiorstwa.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rze-

czypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53, poz. 468).

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*
Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*
Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
Minister Komunikacji: *Romocki*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 listopada 1927 r.
(Dz. U. Rzp. № 111, poz. 944.)

w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych ajentów handlowych.

Na podstawie art. 39 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53, poz. 468) zarządzam co następuje:

Objaśnienie ogólne.

§ 1. Artykuły powołane w niniejszem rozporządzeniu bez określenia oznaczają postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

Postanowienia szczegółowe.

§ 2. Osoba, zbierająca w zakresie określonym w art. 39 zamówienia lub skupująca towary, powinna posiadać specjalną w tym celu legitymację, która uprawnia do wykonywania odnośnych czynności na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Obowiązek posiadania takiej legitymacji nie stosuje się do przemysłowców, którzy wykonywają czynności określone w powyższym ustępie dla potrzeb swego przemysłu, o ile mogą udowodnić okazaniem potwierdzenia odbioru zgłoszenia przemysłu, okazaniem karty rzemieślniczej lub koncesji posiadanie prawa do samoistnego prowadzenia przemysłu.

§ 3. Legitymację wydaje się według załączonych wzorów w formie wielostronicowej książeczki o wymiarach 105×148 mm. zaopatrzonej w fotografję właściciela i zawierającej dane tyczące się jego osoby, firmę lub nazwisko osoby, na rzecz której działa właściciel legitymacji oraz bliższe oznaczenie rodzaju przedsiębiorstwa mocodawcy. Jeżeli właściciel legitymacji działa na rzecz kilku przedsiębiorstw, wyszczególnia się w legitymacji wszystkie, z podaniem ich rodzajów.

§ 4. Komiwojażerowi wydaje się legitymację na wniosek tego przemysłowca, dla którego komiwojażer działa.

§ 5. Legitymacja ma ważność na czas jednego roku, licząc od daty jej wydania.

O ile do dnia upływu ważności legitymacji nie uległy zmianie dane zaświadczone w książeczce legitymacyjnej, w szczególności o ile komiwojażer jest nadal w stosunku służbowym do tych samych przedsiębiorstw, władza może przedłużyć ważność legitymacji na następny rok przez uskutecznienie odpowiedniej adnotacji w dotychczasowej książeczce.

Jeżeli stosunek służbowy komiwojażera zostanie rozwiązany przed upływem terminu ważności legitymacji, przemysłowiec powinien zawiadomić o tem właściwą według § 7 niniejszego rozporządzenia władzę przemysłową, składając jej równoczesnie książeczkę legitymacyjną. Władza ta zatrzymuje książeczkę jako już nadal nieważną, względnie wykreśla dane przedsiębiorstwo z wpisów książeczki i zwraca ją komiwojażerowi. Gdy książeczka nie zostanie złożoną, władza ta zażąda jej ściągnięcia celem postąpienia w powyższy sposób.

§ 6. Właściciel legitymacji powinien podczas wykonywania zawodu mieć ją przy sobie i okazywać na żądanie właściwych władz oraz ich organów.

Legitymacji nie wolno odstępować lub oddawać innej osobie.

§ 7. Legitymację wydaje władza przemysłowa I instancji, właściwa dla miejsca siedziby przedsiębiorstwa, dla którego są wykonywane odnośne czynności.

Jeżeli komiwojażer ma zastępować także przedsiębiorstwa leżące poza okręgiem władzy wydającej

legitymację, wpis tych przedsiębiorstw do książeczki uskutecznia na wniosek danych przemysłowców władza przemysłowa I instancji terytorjalnie właściwa.

Załatwienie przez władzę przemysłową wniosku o wydanie legitymacji względnie o dokonanie w niej wpisu winno nastąpić do dni 8, licząc od dnia zgłoszenia (pisemnie lub protokólarnie) odnośnego wniosku.

§ 8. Towarów zakupionych w wykonywaniu czynności przewidzianych w art. 39 ust. 1 pod L. 2, nie wolno właścicielowi legitymacji wozić ze sobą, może on je zabrać ze sobą tylko celem dostarczenia ich na miejsce przeznaczenia.

§ 9. Z towarów, na które poszukuje się zamówień w myśl art. 39 ust. 1 pod L. 1, wolno wozić ze sobą jedynie próbki i wzory. Próbek i wzorów nie wolno sprzedawać.

Zbierającym zamówienia na wyroby ze złota, platyny, szyldkretu, na zegarki, biżuterję, kamienie szlachetne, korale i perły wolno wozić ze sobą odnośne towary celem odprzedawania ich przemysłowcom, trudniącym się handlem towarami tego rodzaju.

§ 10. U innych osób, aniżeli wskazanych w art. 39 ust. 1 pod L. 1, wolno zbierać zamówienia tylko na ich uprzednie, wyraźne wezwanie.

§ 11. Do zbierania zamówień na towary przez samodzielnych ajentów handlowych mają zastoso-

wanie odpowiednie postanowienia niniejszego rozporządzenia.

§ 12. Nie potrzebują legitymacji przepisanej w niniejszem rozporządzeniu ci zagraniczni przemysłowcy i ich komiwojażerowie, którzy na zasadzie umów (traktatów, konwencyj) handlowych zawartych przez Rzeczpospolitą Polską posiadają przewidziane w tych umowach dokumenty legitymacyjne.

§ 13. Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia podlega karom określonym w art. 126, 128, 129 i 130.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Minister Przemysłu i Handlu:
E. Kwiatkowski

Załączniki do § 3 rozp. Min. Przemysłu i Handlu z dn. 28 listopada 1927 r. (Dz. U. Rzp. № 111, poz. 944).

(I. Wzór legitymacji dla komiwojażerów).

(Strona 1).

L. dz. .....

№ rej. ..... (podać numer, pod którym wpisano wydanie legitymacji do ewidencji)

LEGITYMACJA KOMIWOJAŻERA

wydana na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. № 111, poz. 944).

Fotografja właściciela legitymacji

Miejsce na fotografję o wymiarze nie mniejszym jak 6X7 cm.

Pieczęć urzędowa

Szczególne znamiona właściciela legitymacji .....

Podpis właściciela legitymacji .....

(Strona 2).

Właściciel tej legitymacji ..... (imię i nazwisko)
urodzony ..... (datą) w ..... (miejsce urodzenia)
przynależności państwowej .....
zamieszkały w ..... (miejscowość i powiat)
jest komiwojażerem (pełnomocnikiem handlowym)
w służbie ..... (wymienić firmę przemysłowca)
posiadającej przedsiębiorstwo .....

.....(określić rodzaj przedsiębiorstwa)
w ..... (podać siedzibę przedsiębiorstwa).
..... dn. ..... 19..... r. (data wydania legitymacji).
(Pieczęć urzędowa) Starosta (Prezydent miasta, Burmistrz):

(Strona 3).

Właściciel tej legitymacji jest komiwojażerem (pełnomocnikiem handlowym) w służbie .....
.....(wymienić firmę przemysłowca)
posiadającej przedsięb orstwo .....
.....(określić rodzaj przedsiębiorstwa)
w.....(podać siedzibę przedsiębiorstwa).
Powyższe wpisano na skutek wniosku wymienionej firmy z dn. ..... 19.....r.
..... dn. ..... 19.....r.
(Pieczęć urzędowa) Starosta (Prezydent miasta, Burmistrz):

(Strony 4, 5 i 6 jak strona 3).

(Strona 7).

Właściciel tej legitymacji ma prawo: 1) zbierać zamówienia na towary wskazanej wyżej firmy (firm) u kupców i wytwórców, w których przedsiębiorstwie towary odnośnego rodzaju mają zastosowanie, 2) skupywać dla potrzeb wskazanej wyżej firmy (firm) towary

u kupców, wytwórców lub w miejscach publicznej sprzedaży, na całym obszarze państwa do dn. ..... 19..... r.

(Strona 8).

Ważność tej legitymacji przedłuża się na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 28 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. № 111, poz. 944) na okres roku, t. j. do dn. .....

..... 19..... r.

..... dn. ..... 19..... r.

(Pieczęć urzędowa)

Starosta (Prezydent miasta, Burmistrz):

L. dz. .....

Ważność tej legitymacji przedłuża się na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 28 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. № 111, poz. 944) na okres roku, t. j. do dn. .....

..... 19..... r.

..... dn. ..... 19..... r.

(Pieczęć urzędowa)

Starosta (Prezydent miasta, Burmistrz):

L. dz. .....

(Strona końcowa).

Wyciąg z przepisów o wykonaniu czynności komiwojażerów.

(W tej części książeczki należy przytoczyć przepisy co do wykonywania odnośnych czynności oraz postanowienia art. 126 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem).

(II. Wzór legitymacji dla samodzielnych ajentów handlowych).

(Strona 1).

L. dz. .....

№ rej. ..... (podać numer, pod którym wpisano wydanie legitymacji do ewidencji).

LEGITYMACJA SAMODZIELNEGO AJENTA HANDLOWEGO

wydana na postawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 28 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. № 111, poz. 944).

Fotografja właściciela legitymacji.

Miejsce na fotografję o wymiarze nie mniejszym jak 6X7 cm.

Pieczęć urzędowa

Szczególne znamiona właściciela legitymacji .....

.....

Podpis właściciela legitymacji .....

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 listopada 1927 r.
(Dz. U. Rzp. № 111, poz. 945)

o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. № 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem województwa śląskiego, ustanawia się dziesięć izb przemysłowo-handlowych z siedzibami: w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu, Lublinie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Wilnie.

§ 2. Okręgi izb przemysłowo-handlowych wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia obejmują obszary następujące:

1) Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie — m. st. Warszawę i województwo warszawskie.

2) Izba przemysłowo-handlowa w Łodzi — województwo łódzkie.

3) Izba przemysłowo-handlowa w Sosnowcu — województwo kieleckie.

4) Izba przemysłowo-handlowa w Lublinie — województwa: lubelskie i wołyńskie,

5) Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie — następujące powiaty województwa lwowskiego: bóbrski, brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecko-jagielloński, jarosławski, jaworowski, liski, lubaczowski, lwowski, mościcki, przemyski, rawski, rudecki, samborski, sanocki, sokalski, starosamborski, żółkiewski, oraz województwa: tarnopolskie i stanisławowskie.

6) Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie — województwo krakowskie oraz następujące powiaty województwa lwowskiego: kolbuszowski, krośnieński, łańcucki, niski, przeworski, rzeszowski, strzyżowski i tarnobrzeski.

7) Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu — następujące powiaty województwa poznańskiego: gostyński, grodzicki, jarociński, kępiński, kościański, koźmiński, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, odolanowski, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski, poznański, rawicki, szamotulski, śmigielski, śremski, średzki, wolsztyński i wrzesiński.

8) Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy — następujące powiaty województwa poznańskiego: bydgoski, chodziecki, czarnkowski, gnieźnieński, inowrocławski, mogilneński, strzeliński, szubiński, wągrowiecki, wyrzyski i żniński.

9) Izba przemysłowo-handlowa w Grudziądzu — województwo pomorskie.

10) Izba przemysłowo-handlowa w Wilnie — województwa: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i białostockie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 12 grudnia 1927 r.

(Dz. U. Rz. P. № 117, poz. 1003)

o ustanowieniu izb rzemieślniczych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów.

Na podstawie art. 168 i 169 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. №. 53, poz. 468) zarządzam co następuje:

§ 1. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem województwa śląskiego, ustanawia się siedemnaście izb rzemieślniczych z siedzibami: w Warszawie, Włocławku, Łodzi, Kielcach, Białymstoku, Lublinie, Krakowie, Lwowie, Stanisławowie, Tarnopolu, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/Bugiem i Łucku.

§ 2. Okręgi izb rzemieślniczych wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia obejmują obszary następujące:

1) Izba rzemieślnicza w Warszawie — m. st. Warszawę.

2) Izba rzemieślnicza we Włocławku — województwo warszawskie.

3) Izba rzemieślnicza w Łodzi — województwo łódzkie.

4) Izba rzemieślnicza w Kielcach — województwo kieleckie.

5) Izba rzemieślnicza w Białymstoku — województwo białostockie.

6) Izba rzemieślnicza w Lublinie — województwo lubelskie.

7) Izba rzemieślnicza w Krakowie — województwo krakowskie.

8) Izba rzemieślnicza we Lwowie — województwo lwowskie.

9) Izba rzemieślnicza w Stanisławowie — województwo stanisławowskie.

10) Izba rzemieślnicza w Tarnopolu — województwo tarnopolskie.

11) Izba rzemieślnicza w Poznaniu — następujące powiaty województwa poznańskiego: gostyński, grodziski, jarociński, kępiński, kościański, koźmiński, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, odolanowski, ostrowski, ostrzeszowski, pleszowski, poznański, rawicki, szamotulski, śmigielski, śremski, średzki, wolsztyński i wrzesiński.

12) Izba rzemieślnicza w Bydgoszczy — następujące powiaty województwa poznańskiego: bydgoski, chodziecki, czarnkowski, gnieźnieński, inowrocławski, mogilneński, strzeliński, szubiński, wągrowiecki, wyrzyski i żniński.

13) Izba rzemieślnicza w Grudziądzu — województwo pomorskie.

14) Izba rzemieślnicza w Wilnie — województwo wileńskie.

15) Izba rzemieślnicza w Nowogródku — województwo nowogródzkie.

16) Izba rzemieślnicza w Brześciu n/Bugiem województwo poleskie.

17) Izba rzemieślnicza w Łucku — województwo wołyńskie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 12 grudnia 1927

(Dz. U. Rzp. Nr. 117, poz. 1004)

o ustanowieniu tymczasowych komisyj egzaminacyjnych czeladniczych przy władzach przemysłowych II instancji na terenie m. st. Warszawy oraz województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, lwowskiego i krakowskiego.

Na podstawie art. 157 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53, poz. 468) zarządzam co następuje:

§ 1. Do dnia utworzenia komisyj egzaminacyjnych czeladniczych przez izby rzemiślnicze na terenie m. st. Warszawy oraz województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, lwowskiego, i krakowskiego, — ustanawia się przy władzach przemysłowych II instancji tymczasowe komisje egzaminacyjne czeladnicze, z nadaniem im prawa wydawania świadectw złożenia egzaminu na czeladnika.

§ 2. Komisje egzaminacyjne czeladnicze powołuje na terenie m. st. Warszawy magistrat, na obszarze zaś województw wymienionych w § 1, władza przemysłowa wojewódzka.

§ 3. Magistrat m. st. Warszawy, względnie władza przemysłowa wojewódzka powołuje komisję egzaminacyjną czeladniczą dla każdego zawodu rzemiślniczego każdorazowo, o ile zgłosi się co najmniej 3 kandydatów do egzaminu czeladniczego.

Przewodniczący i 2 członkowie komisji egzaminacyjnej czeladniczej, są mianowani na wniosek instruktora korporacyj przemysłowych.

Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej czeladniczej winien być zasadniczo mistrz rzemieślniczy, albo osoba z wyższem wykształceniem technicznem, zatrudniona zawodowo jako nauczyciel lub zajmująca stanowisko kierownicze w przedsiębiorstwie przemysłowem.

Jednego członka komisji należy powołać z grona wykwalifikowanych w danem rzemiośle czeladników, pracujących na terenie m. st. Warszawy względnie województwa.

Drugiego członka komisji powołuje się z pośród samotnych rzemieślników, prowadzących dane rzemiosło na terenie m. st. Warszawy względnie województwa, co najmniej przez 5 lat, licząc wstecz od dnia wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem.

§ 4. Podane pisemne o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego składa terminator lub pomocnik do władzy przemysłowej wojewódzkiej, a w m. st. Warszawie — do magistratu, za pośrednictwem instruktora korporacyj przemysłowych.

Do podania kandydat winien załączyć: 1) własnoręcznie napisany krótki życiorys; 2) świadectwo ukończenia uauki, lub też świadectwo, stwierdzające przebyty czas nauki; 3) świadectwo szkolne z ukończenia nauki w publicznej szkole dokształcającej zawodowej, jeżeli w miejscowości, w której kandydat terminował, jest taka szkoła; 4) wpisowe w wysokości 5 złotych i taksę egzaminacyjną w wysokości 15 złotych.

Termin i miejsce egzaminu wyznacza władza przemysłowa wojewódzka, względnie magistrat m. st. Warszawy, przyczem przy egzaminie może być obecny instruktor korporacyj przemysłowych bez prawa głosu.

§ 5. Egzamin składa się z dwu części: 1) z wykonania pracy czeladniczej i 2) z egzaminu ustnego, teoretycznego.

Wykonanie pracy czeladniczej nie może trwać dłużej, niż 3 dni robocze.

Egzamin ustny powiniem trwać nie dłużej, niż 2 godziny. Celem egzaminu ustnego jest stwierdzenie przez komisję egzaminacyjną, czy kandydat poza posiadaniem biegłości i wprawy w zwykłej pracy odnośnego rzemiosła, posiada również potrzebne wiadomości co do wartości, nabywania, przechowywania i stosowania materjałów przerabianych w rzemiośle, oraz co do sposobów poznawania ich jakości, nadto, czy terminator zna się na prowadzeniu ksiąg i rachunkowości kupieckiej.

§ 6. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza pracę czeladniczą do wykonania, jak również określa miejsce i czas jej wykonania.

Praca czeladnicza winna odpowiadać istotnemu zadaniu i nie pociągać za sobą znacznych kosztów.

Przez wykonanie pracy czeladniczej kandydat winien wykazać, że na tyle opanował swój zawód, iż potrzebne przeciętne prace w danem rzemiośle może samodzielnie wykonać.

Nadzór nad wykonaniem pracy czeladniczej sprawuje wyznaczony przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej jeden z członków tejże komisji. Nie może sprawować nadzoru nad wykonaniem pracy czeladniczej osoba spokrewniona lub spowinowacona

z kandydatem, bądź też będąca jego opiekunem albo pryncypałem.

Osoba sprawująca nadzór nad wykonaniem pracy czeladniczej, wystawia zaświadczenie pisemne, że kandydat wykonał pracę samodzielnie i bez obcej pomocy. Jeżeli jakakolwiek pomoc była okazana, to należy w zaświadczeniu wymienić w jakim zakresie.

Jeżeli komisja egzaminacyjna uzna wykonaną pracę czeladniczą za dobrą, kandydat zostaje dopuszczony do ustnego egzaminu.

§ 7. Po ukończeniu egzaminu komisja egzaminacyjna uchwala zwyczajną większością głosów, czy kandydat złożył egzamin z pomyślnym wynikiem.

Jeżeli wynik egzaminu jest niepomyślny, wtedy komisja określi termin, po którego upływie kandydat może powtórnie poddać się egzaminowi.

§ 8. Z przebiegu egzaminu i zapadłej uchwały komisji egzaminacyjnej przewodniczący sporządza protokół, który podpisuje przewodniczący i członkowie komisji, biorący udział w egzaminie, oraz instruktor korporacyj przemysłowych, o ile jest obecny.

§ 9. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej składa władzy przemysłowej wojewódzkiej, względnie magistratowi m. st. Warszawy, za pośrednictwem instruktora korporacyj przemysłowych, protokół z odbytego egzaminu, powiadamiając jednocześnie o wydaniu kandydatowi świadectwa złożenia egzaminu, ze wskazaniem daty dokumentu i jego liczby.

§ 10. Kandydat, który złożył egzamin, otrzymuje od przewodniczącego komisji egzaminacyjnej świadectwo złożenia egzaminu na czeladnika, podpisane przez przewodniczącego, członków komisji i instruktora korporacyj przemysłowych, o ile był obecny, według wzoru zawartego w załączniku do rozporządzenia niniejszego.

Koszta wydania świadectwa złożenia egzaminu są pokrywane z wpisowego.

§ 11. Przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej otrzymują tytułem wynagrodzenia po 5 złotych za przeegzaminowanie każdego kandydata.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:
E. Kwiatkowski

Załącznik do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 12 grudnia 1927. poz. 1004).

L. .....

Świadectwo złożenia egzaminu na czeladnika.

Komisja egzaminacyjna czeladnicza przy ....
w składzie:

1. Przewodniczący .....
2. Członek .....

3. Członek .....
w obecności instruktora korporacyj przemysłowych na
..... p .....
powołana na zasadzie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 grudnia 1927 r. o ustanowieniu tymczasowych komisyj egzaminacyjnych czeladniczych (Dz. U. R. P. № 117, poz. 1004), wydaje
P .....
urodzonemu dnia ..... r ..... zamieszkałemu w .....
Świadectwo złożenia egzaminu na czeladnika
..... dnia ..... 192 ..... r.
Przewodniczący .....
Członkowie .....
Instruktor korporacyj przemysłowych .....

Miejsce na fotografję

(własnoręczny podpis)

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 grudnia 1927 r.

(Dz. U. Rz. P. № 118, poz. 1014.)

w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie ustalenia, w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła.

Na podstawie art. 145 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53. poz. 468) zarządza się, co następuje:

§ 1. [1]) Za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła uważa się świadectwo ukończenia następujących szkół technicznych, szkół mistrzów (majstrów) oraz szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego w połączeniu ze świadectwami co najmniej trzyletniej praktyki zawodowej w danem rzemiośle:

I. Szkół technicznych (mechanicznych) oraz szkół mistrzów mechaników dla rzemiosł: ślusarstwa, kowalstwa, kotlarstwa, pilnikarstwa i tokarstwa:

---

[1]) W myśl Rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z 14/XII. 1927 r. (Dz. U. Rz. P. № 118, poz. 1015), wydanego na podstawie art. 150 prawa przemysłowego, świadectwa ukończenia szkół wymienionych w nin. rozporządzeniu, uważa się za dowód odpowiedniej kwalifikacji do kierowania praktycznem kształceniem terminatorów.

1) Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie — Wydział Budowy Maszyn,

2) Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu,

3) Państwowej Szkoły Morskiej w Tczewie — Wydział Mechaniki Okrętowej,

4) Państwowej Szkoły Górniczej i Hutniczej im. Staszica w Dąbrowie górniczej — Wydział mechaniczny,

5) Państw. Szkoły Budowy Maszyn w Grudziądzu,

6) Państwowej Szkoły Przemysłowej im Staszica w Krakowie — Wydział Mechaniczny,

7) Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie — Wydział Elektromechaniczny,

8) Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi — Wydział mechaniczny,

9) Państwowej Szkoły Technicznej z Wydziałem Lotniczym i Samochodowym w Warszawie,

10) Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie — Wydział Mechaniczny,

11) Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie — Wydział Kolejowy Mechaniczny,

12) Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Mechaniczno-Elektryczny,

13) Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Mechaniczno-Elektryczny,

14) Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Mechaniczno-Elektryczny,

15) Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Tow. Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n/Bugiem — Wydział Mechaniczno-Elektryczny,

16) Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku — Wydział Mechaniczny,

17) Państwowej Szkoły Przemysłowych Mistrzów Mechaników przy Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Grudziądzu,

18) Państwowej Szkoły Przemysłowych Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Grudziądzu,

19) Szkoły Przemysłowych Mistrzów przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku,

20) Wojewódzkiej Szkoły Mechanicznej i Hutniczej w Królewskiej Hucie — Wydział Przemysłowych Mistrzów Maszynowych.

II. Szkół technicznych (budowlanych) oraz szkół majstrów budowlanych dla rzemiosł: blacharstwa, ciesielstwa, dekarstwa, studniarstwa, zduństwa i mularstwa.

1) Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie — Wydział Budowlany,

2) Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu — Wydział Budowlany,

3) Państwowej Szkoły Przemysłowej w Krakowie — Wydział Budowlany,

4) Państwowej Szkoły Budownictwa w Jarosławiu,

5) Państwowej Szkoły Budownictwa w Lesznie przy Państwowej Szkole Przemysłowo-Handlowej,

6) Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie — Wydział Budowlany,

7) Szkoły Budownictwa Zw. Samodz. Polsk. Budowniczych w Katowicach,

8) Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Budownictwa w Warszawie,

9) Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Krakowie,

10) Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej we Lwowie,

11) Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Budownictwa w Jarosławiu.

III. Szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego dla rzemiosł: bronzownictwa, mosiężnictwa, introligatorstwa, jubilerstwa, złotnictwa, grawerstwa, kamieniarstwa, tokarstwa, stolarstwa, malarstwa, szmuklerstwa, pozłotnictwa, rzeźbiarstwa, sztukatorstwa, garncarstwa, przędzarstwa materji ze złota i srebra oraz tapicerstwa:

1) Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Krakowie,

2) Wydziału Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego przy Państwowej Szkole Przemysłowej we Lwowie.

3) Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu,

4) Miejskiej Szkoły Sztuki Zdobniczej i Malarstwa w Warszawie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu
E. Kwiatkowski
Minister Wyzn. Rel. i Ośw. Publicznego
Dr. Dobrucki

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 21 grudnia 1927 r.

(Dz. U. Rzp. Nr. 8, poz. 57, ex 1928)

o przemyśle zastawniczym.

Na podstawie art. 42 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53, poz. 468) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorca, prowadzący przemysł zastawniczy, powinien złożyć kaucję w kasie skarbowej właściwej dla miejsca siedziby odnośnego przedsiębiorstwa. Dokument koncesyjny, stwierdzający prawo do prowadzenia przemysłu zastawniczego, władza przemysłowa wydaje przedsiębiorcy dopiero po wręczeniu jej zaświadczenia (pokwitowania) kasy skarbowej o złożeniu odnośnej kaucji.

Przedsiębiorstwa zastawnicze, istniejące prawnie w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie mogą być zmuszone do złożenia lub podwyższenia kaucji.

§ 2. Kaucja od przedsiębiorstwa zastawniczego (zakładu głównego lub filji) wynosi 10% kapitału zakładowego; najmniejsza wysokość kaucji wynosi:

1) w mieście st. Warszawie . . . 25.000 zł.
2) w miastach: Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Łodzi . . . . . 15.000 zł.
3) we wszystkich innych miejsc. 10.000 zł.

Kaucję należy złożyć w gotówce lub w papierach publicznych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne).

§ 3. Dla zaspokojenia wierzytelności, nie wynikłych z prowadzenia przez przedsiębiorcę przemysłu zastawniczego, kaucja może być wzięta w zastaw lub poddana egzekucji tylko bez uszczerbku dla prawa pierwszeństwa roszczeń, określonych w art. 42 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

Wierzytelności takie mogą być zaspokojone z kaucji dopiero w rok po nabyciu prawa zastawu względnie po wyjednaniu egzekucji i to tylko o tyle, o ile przed wydaniem kaucji nikt nie zgłosił władzy przemysłowej roszczeń do przedsiębiorcy, wynikłych z prowadzenia przezeń przemysłu zastawniczego.

§ 4. W razie zmniejszenia się kaucji przemysłowiec powinien pod rygorem utraty koncesji uzupełnić kaucję w terminie, oznaczonym przez władzę przemysłową II instancji, do właściwej określonej w § 2 wysokości.

§ 5. Kaucję zwraca się dopiero w rok po zaniechaniu prowadzenia przemysłu zastawniczego, o ile w międzyczasie nikt nie zgłosił władzy przemysłowej roszczeń do przedsiębiorcy o wynagrodzenie szkody, wynikłej z prowadzenia przez przedsiębiorcę przemysłu zastawniczego.

§ 6. Postanowienia powyższych paragrafów nie mają zastosowania do zakładów zastawniczych, organizowanych przez Państwo, związki komunalne, komunalne kasy oszczędności oraz inne osoby prawa publicznego, o ile zakłady te nie są obliczone na zysk.

§ 7. Dotychczasowe przepisy, tyczące się zawierania umów zastawniczych, obowiązków i praw prowadzącego przemysł zastawniczy w razie niewykupienia zastawionego przedmiotu, oraz sposobu prowadzenia ksiąg i wykazów pozostają tymczasowo w mocy aż do odmiennego uregulowania.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie następnego dnia po dniu ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Piłsudski*
Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*
Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*
Minister Spraw wewnętrznych:
Sławoj Składkowski
Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu

w sprawie opłat stemplowych wiążących się z prawem przemysłowem.

(Art. 140, 141, 142, 144, 145, 154, 156 i 160). Opłaty stemplowe od podań i świadectw, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) L. D. V. 11. 283/6 27).

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
1	4 (ustęp drugi)	a) Podanie *cudzoziemca*, nie mogącego udowodnić wzajemności przez powołanie się na umowę międzynarodową, o dopuszczenie do nabycia uprawnienia przemysłowego	3 zł.*)	145
		b) decyzja, wydana na skutek powyższego podania, dopuszczająca cudzoziemca do nabycia uprawnienia przemysłowego	20 zł.	156 (p. 5)
2	7	a) Doniesienie o rozpoczęciu prowadzenia przemysłu ze stałą siedzibą z wyjątkiem doniesienia o rozpoczęciu prowadzenia rzemiosła (art. 144 rozp. o prawie przemysł. i Nr. 36 niniejszej wykładni)	wolne	142 (p. 1)

*) Od każdego załącznika podania przypada opłata stemplowa w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s)

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
		b) potwierdzenie przez władzę przemysłową odbioru zgłoszenia, wymienionego pod a)	wolne	160 (p. 1.)
3	9	a) Podanie o udzielenie koncesji **) na prowadzenie przemysłu, wymienionego w art. 8 rozp. o prawie przemysłowem	3 zł.*)	145
		b) koncesja wydana na skutek podania, wymienionego pod a) z wyjątkiem koncesji na handel starzyzną (art. 8, punkt 10 rozp. o prawie przemysł. i Nr. 3, lit. c niniejszej wykładni)	20 zł.	156 (p. 5)
		c) koncesja na handel starzyzną. .	3 zł.	156 (p. 5) oraz § 175
4	14, 25 oraz 26 (ustęp ostat.)	a) Podanie o zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu przemysłowego, lub zmiany tegoż urządzenia, jeżeli załatwienie podania wymaga oględzin na miejscu **)	10 zł.*)	146
	18, 25, 26 (ustęp ostatni) i 28	b) decyzja, zatwierdzająca projekt urządzenia zakładu przemysłowego lub istotnej zmiany tegoż urządzenia . .	3 zł.	154

*) Każdy załącznik podania (odwołania) podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.).

**) Wyjątek w przypadku, gdy podanie wniesiono do magistratu patrz nr. 38 niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
	19	c) podanie oddzielne, zawierające zarzuty natury prywatno prawnej przeciw zatwierdzeniu projektu urządzenia lub projektu istotnej zmiany urządzenia	3 zł *)	145
	19	d) Oświadczenie, wniesione do protokółu rozprawy komisyjnej (art. 21 rozp. o pr. przemysł.), a zawierające zarzuty natury prywatno-prawnej przeciw zatwierdzeniu projektu urządzenia lub projektu istotnej zmiany urządzenia	3 zł. *)	140 i 145
5	24	Powiadomienie o uruchomieniu zakładu przemysłowego	wolne	142 (p. 1)
6	29	Odwołanie od decyzji władzy przemysłowej w sprawach, tyczących się zatwierdzenia projektu urządzenia zakładu przemysłowego	3 zł.*)	145
7	36 (ustęp pierw.)	Zawiadomienie o zaniechaniu prowadzenia przemysłu oraz zawiadomienia o zmianie lokalu, przeznaczonego do prowadzenia przemysłu, *nie* wymagającego koncesji	wolne	142 (p. 1)
8	36 (ust. drugi)	a) Podanie o zezwolenie na zmianę lokalu, przeznaczonego do prowadzenia		

*) Każdy załącznik podania odwołania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.).

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
		przemysłu, wymagającego koncesji **)	3 zł.*)	145
		b) pozwolenie na zmianę lokalu, przeznaczonego do prowadzenia przemysłu, wymagającego koncesji . . .	3 zł.	154
9	37	Doniesienie o otwarciu filji (z wyjątkiem, gdy chodzi o filję przemysłu koncesjonowanego)	wolne	142 (p. l.)
		W przypadku, gdy chodzi o otwarcie filji zakładu przemysłowego koncesjonowanego, stosuje się nr. 3 niniejszej wykładni		
10	38	Odwołanie od decyzji, zabraniającej prowadzenia przemysłu przez zastępcę	3 zł.*)	145
11	39	a) Podanie o wydanie legitymacji na zbieranie zamówień lub skupywanie towarów	3 zł.*)	145
		b) legitymacja	3 zł.	
12	40 (ustęp drugi)	Doniesienie, na czyj rachunek będzie wykonywany przemysł koncesjonowany lub rzemieślniczy po śmierci uprawnionego	wolne	142 (p. l.)

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.)

**) Wyjątek w przypadku, gdy podanie wniesiono do magistratu, patrz nr. 38 niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
13	40 (ustęp przedostat.)	Zgłoszenie prowadzenia przemysłu koncesjonowanego lub rzemieślniczego na rachunek masy upadłości (konkursowej) lub spadkowej	wolne	142 (p. l.)
14	41	a) Podanie o zatwierdzenie cennika w przemyśle gospodnim	3 zł.*)	145
		b) zatwierdzenie cennika w przemyśle gospodnim	3 zł.	154
15	44	Informacje co do produkcji urządzeń zakładów przemysłowych	wolne	142 (p. l.)
16	46	a) Podanie o licencję (pozwolenie) na przemysł okrężny **)	3 zł.*)	145
		b) licencja (pozwolenie) na przemysł okrężny, poza przypadkami przewidzianemi w punktach 2, 3 i 4 art. 52 rozp. o prawie przemysłowem (w szczególności też licencja, udzielona osobie, która jeszcze nie skończyła 21 roku życia)	3 zł.	154 (oraz § 175 r. w. s.)
		c) licencja (pozwolenie) na przemysł okrężny, udzielona mimo istnienia przeszkód, przewidzianych w punktach		

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.).

**) Wyjątek w przypadku, gdy podanie wniesiono do magistratu, patrz nr. 38. niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
		2, 3 i 4 art. 52 rozp. o prawie przemysłowem	20 zł.	156 (p. 5)
17	53 (ustęp ostat.)	a) Doniesienie o rozpoczęciu prowadzenia przemysłu okrężnego, ograniczonego do targów	wolne	142 (p. 1.)
		b) potwierdzenie odbioru zgłoszenia o rozpoczęciu prowadzenia przemysłu okrężnego, ograniczonego do targów	wolne	160 (p. 1.)
18	54	a) Podanie właściciela licencji na przemysł okrężny o rozszerzenie jej ważności poza obszar województwa, na który została wydaną	3 zł.*)	145
		b) decyzja zezwalająca na to rozszerzenie	20 zł.	156 (p. 5)
19	55	a) Podanie o osobne zezwolenie (wizę) miejscowej władzy przemysłowej na prowadzenie przemysłu okrężnego w pewnej gminie	3 zł.*)	142 (p. 1.) 145
		b) zezwolenie, wydane na skutek podania, wymienionego pod a) . . .	3 zł.	154

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.)

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
20	58	a) Podanie o pozwolenie na przybranie pomocnika przez prowadzącego przemysł okrężny	3 zł.*)	145
		b) zezwolenie, wydane na skutek podania wymienionego pod a) . . .	3 zł.	154
21	72 i 160	a) Podanie o zezwolenie na rozszerzenie okręgu korporacji lub cechu poza obszar powiatu administracyjnego, w którym korporacja lub cech ma siedzibę	3 zł.*)	145
		b) zezwolenie na takie rozszerzenie	3 zł.	154
22	74, 99, 104, 109, 160 i 167	a) Podanie o zatwierdzenie statutu lub zmian statutu korporacji, związku korporacyj, cechu lub związku cechów — w szczególności o zatwierdzenie nowego statutu korporacji, związku korporacyj, cechu lub związku cechów, istniejących przed wejściem w życie rozporządzenia o prawie przemysłowem **)	3 zł.*)	145
		b) zatwierdzenie **)	3 zł.	154

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s).

**) Wyjątek dla obszaru województw: poznańskiego i pomorskiego patrz nr. 39 niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
		c) odwołanie od decyzji, odmawiającej zatwierdzenia statutu korporacji związku korporacyj, cechu związku cechów lub zmiany tegoż statutu **) . .	3 zł.*)	145
23	75,104, 160 i 167	a) Podanie o zatwierdzenie statutu dodatkowego korporacji, związku korporacyj, cechu związku cechów lub zmian takiego statutu **)	3 zł.*)	145
		b) zatwierdzenie **)	3 zł.	154
		c) odwołanie od decyzji, odmawiającej zatwierdzenia statutu dodatkowego **)	3 zł.*)	145
24	84, 160	a) Podanie o zezwolenie korporacji lub cechowi na: nabycie, zbycie lub obciążenie nieruchomości, na zaciągnięcie pożyczki, zbycie ruchomości posiadających wartość historyczną, artystyczną lub naukową	3 zł.*)	145
		b) zezwolenie wydane na skutek podania, wymienionego pod a) . . .	3 zł.	154
25	93,102, 160 i 167	a) Podanie do władzy nadzorczej o poświadczenie, że pewna osoba jest		

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.)

**) Wyjątek dla obszaru województw: poznańskiego i pomorskiego patrz nr. 38. niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowe	Art. ustawy o opłatach stempl.
		starszym korporacji lub cechu albo należy do zarządu związku korporacyj lub związku cechów	3 zł.*)	145
		b) poświadczenie, określone w punkcie a)	3 zł.	154
26	94 i 160	Reklamacja oraz odwołanie w sprawie ważności wyborów, dokonanych w korporacji lub cechu	3 zł.*)	145
27	95,107, 160 i 167	Podanie oraz odwołanie, wniesione do władzy nadzorczej w sprawach, tyczących się korporacji lub cechu (w szczególności także w sprawach wymiaru i poboru opłat korporacyjnych), jak również w sprawie likwidacji spraw rozwiązanego związku korporacyj lub związku cechów:		
		a) zasadniczo **)	3 zł.*)	145
		b) w sprawie kar porządkowych (art. 95 ustęp piąty rozp. o prawie przemysłowem lub w sprawie zawieszenia w urzędowaniu (art. 95 ustęp przedostatni)	wolne	142 (p. 15)

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.)

**) Wyjątek w przypadku, gdy podanie wniesiono do magistratu, patrz nr. 38 niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
28	96, 106, 160 i 167	Odwołanie od decyzji, rozwiązującej korporację, związek korporacyj. cech lub związek cechów	3 zł.*)	145
29	98 i 160	a) Podanie gminy o zatwierdzenie projektu użycia majątku korporacji rozwiązanej lub rozwiązanego cechu: .	wolne	144 (p. 2)
		b) zatwierdzenie	wolne	160 (p. 3)
30	105 i 167	Podanie, którem zarząd związku korporacyj lub związek cechów:		
		a) przesyłka władzy nadzorczej wykaz korporacyj, należących do związku	wolne	142 (p. 1.)
		b) zawiadamia tę władzę o zmianie w składzie zarządu lub o zmianie siedziby zarządu	wolne	142 (p. 1.)
		c) udziela władzy nadzorczej odpis zamknięcia rachunkowego	wolne	142 (p. 1.)
		d) zawiadamia władzę przemysłową wojewódzką o zwołaniu zgromadzenia związku	wolne	142 (p. 1.)
31	112	a) Podanie o przywrócenie przemysłowcowi prawa trzymania uczniów	3 zł.*)	145

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.)

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
		b) decyzja, przywracająca to prawo	3 zł.	154
32	115	Odwołanie od zarządzeń, wydanych na podstawie art. 111, 113 i 114 rozporządzenia o prawie przemysłowem	3 zł.*)	145
33	122 i 124	a) Świadectwo, wydane uczniowi przez pryncypała stwierdzającego przebyty czas nauki	wolne	jako wydane przez organy niepaństwowe
		b) świadectwo ukończenia nauki przemysłowej, wystawione przez zarząd korporacji	wolne	
		c) uwierzytelnienie przez urząd gminny świadectwa, stwierdzającego przebyty czas nauki, a wydanego przez pryncypała	wolne	
34	134	Podania, tyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora korporacyj przemysłowych	wolne	142 (p. 14)
35	135 (ustęp przedostatni)	Podanie zawierające zrzeczenia się uprawnienia przemysłowego	wolne	142 (p. 1.)
36	144	a) Zgłoszenie rozpoczęcia prowadzenia rzemiosła z równoczesnem wykazaniem zawodowego uzdolnienia **)	3 zł.*)	145

*) Każdy załącznik podania podlega opłacie w wysokości 50 gr. (art. 145 u. o. s.)

**) Wyjątek w przypadku, gdy podanie wniesiono do magistratu, patrz nr. 38 niniejszej wykładni.

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
	147	b) karta rzemieślnicza	3 zł.	154
37	192	Odwołanie od nakazu karnego, wydanego przez izbę rzemieślniczą . . .	wolne	142 (p. 13)
38	131 196	W przypadku, gdy podanie, które według niniejszej wykładni podlega opłacie, wniesiono do magistratu, obowiązują zasady następujące: a) Podanie takie nie podlega opłacie stemplowej na rzecz Państwa (art. 140, ustęp drugi u. o. s) jeżeli według obowiązujących przepisów należało je wnieść do magistratu albo mogło być wniesione bądź do władzy państwowej bądź do magistratu. b) Jeżeli natomiast według obowiązujących przepisów podanie należało wnieść do władzy państwowej, a faktycznie wniesiono je do magistratu, to w razie zwrócenia podania petentowi przez magistrat i ponownego wniesienia przez stronę do władzy państwowej, jak również w razie bezpośredniego przesłania do władzy państwowej przez magistrat, władza państwowa zażąda uiszczenia opłaty stemplowej.		
39	196	Podania, o zatwierdzenie statutów i zmian statutów korporacji lub związku		

Nr. porządkowy	Art. rozp. Prezydenta o prawie przemysłowem	Przedmiot	Stawka opłaty stemplowej	Art. ustawy o opłatach stempl.
		korporacyj, wymienione w art. 196 (ustępie drugim punktu 2) rozp. o prawie przemysłowem, wnoszone do wojewódzkich sądów administracyjnych na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego i rozpatrywane w postępowaniu sporno-administracyjnem oraz świadectwa, wydane na skutek tych podań	141 (p. 1.)	

wolne od opłat stemplowych, podlegają jednak opłatom osobnym w myśl przepisów, zawartych w rozporządzeniu pruskich Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dn. 27 lutego 1884 r. (Dz. rozp. dla og. wewn. administr. № 30 i w rozporządzeniu Ministrów Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dn. 28 marca 1914 (Dz. U. R. P. № 31 p. 314).

(Art. 16, 140, 154). Podania wnoszone do urzędów państwowych przez korporacje, związki korporacyj, cechy i związki cechów (art. 69, 100, 160 i 167) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. № 53 poz. 468), jak również świadectwa, wydane dla nich przez urzędy państwowe, podlegają opłatom stemplowym według przepisów ogólnych: osobom tym nie przysługuje również osobiste uwolnienie w zakresie opłat stemplowych od umów, przewidziane w art. 16 (L. D. V. 11. 283/6/27).

(Art. 16, 120, 140, 144 punkt 2, 160). Podania, wnoszone do urzędów państwowych przez Izby rzemieślnicze (art. 168 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P №. 53 poz. 468), jako również świadectwa, wydane im przez urzędy państwowe, z wyjątkiem świadectw, wymienionych w art. 157 u. o. s. są wolne od opłat stemplowych.

Nie podlegają również opłatom stemplowym podania, wnoszone do izb rzemieślniczych.

Obligi izb rzemieślniczych są wolne od opłaty (art. 120 punkt 1 u. s. o). Nie służy izbom rzemieślniczym uwolnienie osobiste od opłat stemplowych w zakresie umów, obustronnie obowiązujących, przewidziane w art. 16 u. o. s. (L. D. V. 11283/6/27).

WYDZIAŁOWA BIBLIOTEKA PRAWNICZA

NASTĘPNY TOM:

PROF. DR. JAN SAS ZUBRZYCKI

MISTRZ TWARDOWSKI

BIAŁOKSIĘŻNIK POLSKI.

Najpiękniejszą polską książką

jest

BIBLJOTEKA

KSIĄŻNICY--MICHALINEUM

Dająca tylko najlepsze powieści i arcydzieła uczonych i autorów polskich oraz obcych. — Powieści, dzieła popularno-naukowe, najnowsze ustawy w opracowaniu sił fachowych, i t. p.

Dotychczas Bibljoteka Książnicy-Michalineum drukowała następujące rzeczy: 1. *O. K. M. Żukiewicz* **Stabat Mater,** — 2. *Michalina Janoszanka* **Nowele,** i 3. **Ze serca, rozważania kobiety nowoczesnej,** — 4. *Dr. Roman Mojseowicz* **Polskie Prawo Przemysłowe,** wraz z rozporządzeniem wykonawczem, rozporządzeniami uzupełniającemi, oraz objaśnieniami opłat stemplowych — 5. Przepiękne dzieło *Prof. Dr. Jana Sas Zubrzyckiego* p. t. **Mistrz Twardowski, białoksiężnik polski** (w druku).

Cena tomu w prenumeracie 2 zł. 50 gr.; prenumerata kwartalna (3 tomy) 7 zł.

Zgłoszenia prenumeraty nadsyłać należy pod adresem:

Wydawnictwo Książnicy-Michalineum w Miejscu-Piastowem.

Konto Czekowe w P. K. O. w Krakowie № 405.570.